

SINTEZA
obiectelor și propunerilor (recomandărilor) la proiectul de
LEGE PRIVIND ACTIVITATEA DE ASIGURARE ȘI REASIGURARE (nr. unic 831/MF/CNPF/2019)

Participanții la avizare (expertizare)/consult are publică	Conținutul obiectelor/prounerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
Ministerul Justiției al Republicii Moldova	În temeiul art. 31 din <i>Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative</i> , proiectele actelor normative care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene sunt marcate pe prima pagină în colțul drept de sus cu sigla „UE”.	se redactează
	Capitolul „Cuprinsul” se va exclude, deoarece potrivit art. 41 alin. (1) din <i>Legea nr. 100/2017</i> , acesta nu constituie element constitutiv al unui act legislativ.	Nu se acceptă deoarece legea are un conținut voluminos, astfel facilitează procesul de cunoaștere (legea 100/2017 și legea 202/2017 similară sectorului bancar conțin cuprins)
	Art. 3 se propune a fi exclus, deoarece conține doar trimiteri la legislație și este lipsit de densitate normativă	Nu se acceptă Cadru juridic este important pentru a stabili expres cadru specific din domeniul asigurărilor și reasigurărilor, întru sistematizarea legislației aplicabile
	La art. 4 se va ține cont că, actul normativ nu este un dicționar juridic sau un manual și noțiunile nu ar trebui să fie definite doar pentru a explica care este sensul acestora. Definiția ca o parte a actului normativ care, după natura sa, are scopul de a reglementa drepturi și obligațiile subiecților de drept și modul de exercitare a acestora poate fi inclusă într-un act normativ doar în cazurile și în limitele conforme cu scopul menționat. Reieșind din aceasta menționăm că, includerea definițiilor în actul normativ trebuie să se facă doar în cazul și în limita necesară pentru reglementarea cercului subiecților, drepturilor și obligațiilor acestora și a modului de exercitare a drepturilor și obligațiilor. Pentru atingerea acestui scop se impune imperios ca noțiunile să fie definite doar în cazul în care la momentul adoptării actului se constată că un termen este pasibil de a fi interpretat în mai multe sensuri și autorul actului normativ la etapa adoptării decide că nu trebuie să lase determinarea sensului exact al termenului în sarcina celor care vor interpreta și aplica actul normativ. Această regulă este aplicabilă și în cazul în care termenul este folosit în alt sens decât cel uzual.	Nu se acceptă Proiectul de lege are ca bază transpunerea Directivei 2009/138/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2009 privind accesul la activitate și desfășurarea activității de asigurare și de reasigurare (Solvabilitate II) Astfel Directiva menționată la Secțiunea 3, stabilește prin art.13 definițiile, 40 la număr. În acest sens, legea bazată pe transpunerea Directivei urmează să conțină definirea noțiunilor în vederea transpunerii riguroase a prevederilor Acquis-ului european.

AVIZARE PRIMARĂ

	<p>La definirea Biroului Național al Asigurătorilor de Autovehicule nu este necesar a face referință la Recomandarea Subcomitetului de transport rutier.</p> <p>La definirea controlului se va evita utilizarea termenilor latini cum ar fi „de jure” și „de facto”.</p> <p>La definirea termenului „grup” se va ține cont că statutul persoanei juridice la fel constituie act constitutiv.</p> <p>Definițiile <i>participație</i> și <i>participație calificată</i> sunt în contradicție, în acest sens nu doar că au o definiție diferită, dar și procentul participației diferă neuniform <i>cel puțin 20 %</i> și respectiv <i>cel puțin 10%</i>. Nu este clară reglementarea acestor două definiții, deoarece participația calificată presupune o participație mai mare decât participația simplă sau participația, însă prin proiectul propus participației calificate îi este atribuit un procent inferior participației simple. În acest sens se vor revedea aceste două definiții prin procesul de coroborare.</p> <p>Menționăm că, pe tot parcursul textului proiectului nu se respectă unitatea formulării sintagmei cu referire la <i>asigure</i> și <i>reasigurare</i>, <i>asigurător</i> și <i>reasigurător</i>, aceasta fiind uneori scrisă prin bară, paranteze sau fără bară prin conjuncția și/sau. Întru respectarea uniformizării terminologice caracteristice unui act normativ, recomandăm adoptarea unei formulări pe parcursului întregului text.</p> <p>La art. 6 alin. (1), care prevede că <i>Indemnizația de asigurare sau despăgubirea de asigurare se plătește de către societatea de asigurare sau reasigurare în bani</i>, este necesar de a face referire la Taxa pe valoare adăugată, în acest sens, dacă aceasta va fi dedusă sau nu din suma despăgubirii/indemnizației când</p>	<p>Nu se acceptă Noțiunea aferentă Biroului Național a fost coordonată cu BNA, cea care reprezintă RM în Consiliul Birourilor Carte Verde. Conform Directivei noțiunea de <i>birou național</i> înseamnă un Birou Național al Asiguratorilor în înțelesul art.1 pct.3 din Directiva 72/166/CEE.</p> <p>Se acceptă cu referire la excluderea termenilor latini se acceptă și se exclude noțiunea de <i>control</i>, conform obiectivelor parvenite.</p> <p>Se acceptă S-a redactat și s-a expus în următoarea redacție: <i>grup – un grup de societăți format dintr-o societate participativă, filialele acesteia și entitățile în cadrul căreia respectiva societate participativă sau filialele acesteia dețin o participație, precum și un grup de entități legate între ele printr-o relație în următorul sens:</i> <i>a) două sau mai multe entități sînt conduse împreună, în virtutea unui contract încheiat sau a prevederilor din actul constitutiv al entităților;</i></p> <p>Nu se acceptă Noțiunile de <i>participație</i> și <i>participație calificată</i> sunt compatibile și sunt preluate din Directiva 72/166/CEE (pct.20 și 21 din art.13)</p> <p>Se acceptă se uniformizează pe tot parcursul textului</p> <p>Se acceptă S-a redactat și s-a expus în următoarea redacție: <i>alin (1)Indemnizația de asigurare sau despăgubirea de asigurare se plătește de către societatea de asigurare sau reasigurare în bani, atât prin transfer bancar cât și în numerar. În cazul</i></p>
--	---	--

	<p>păgubitului/beneficiarului îi va fi transferată suma de bani sau cel din urmă va ridica numerarul.</p> <p>Atenționăm că, este necesar de a introduce un alineat la art. 6 care prevede expres că, păgubitul/beneficiarul/altă persoană desemnată pot primi suma de bani aflat prin transfer bancar, cât și în numerar.</p> <p>La art. 6 alin. (2), menționăm că formularea <i>cu condiția că această obligație și mărimea sunt incontestabile</i> nu corespunde criteriului de claritate și previzibilitate impuse unui act normativ. În acest sens, nu este clar cum va fi interpretat cuvântul <i>incontestabile</i>. Propunem de a completa alineatul cu anumite criterii care ar permite calificarea unei obligații ca fiind incontestabile sau atunci când aceasta ar putea fi contestabilă printr-o listă exhaustivă. Subliniem că, acest lucru este necesar dacă ne axăm pe coroborarea cu următoarea propoziție <i>Societatea de asigurare și/sau reasigurare nu este în drept să refuze plata avansului solicitat</i>, în acest sens, fără a prevedea o listă care impune expres criteriile unei obligații incontestabile, societatea de asigurare va avea posibilitatea de a decide arbitrar asupra contestabilității obligației de a achita și mării acesteia, acest lucru evoluând în creșterea de litigii în instanța de judecată.</p>	<p><i>achitării despăgubirii de asigurare în numerar, calculată pentru restabilirea sau repararea bunurilor cu prestarea de servicii, se va deduce taxa pe valoare adăugată.</i></p> <p>Se acceptă.</p> <p>Alin.(2) a fost exclus întru evitarea dublării reglementărilor normative (art. 1854, alin.(2) Cod Civil)</p>
	<p>La art. 6 alin. (3), cuvântul <i>acesta</i> se va înlocui cu cuvântul <i>aceasta</i>. Totodată, se va determina termenul de plată a indemnizației.</p> <p>La art. 7 alin. (5), cuvintele <i>precum este prevăzut de legislația în vigoare</i> se vor înlocui cu sintagma <i>în conformitate cu legislația</i>. Se va ține cont că, în referințele la legislație cuvintele „în vigoare” sunt inutile. Regula generală este că referințele la actele normative reprezintă referințe la legislația în vigoare și doar pentru excepțiile de la regulă se specifică dacă este vorba despre legislația aplicabilă la un anumit moment. Sub acest aspect, se va revedea întregul proiect.</p> <p>La art. 9:</p> <p>La alin. (3) nu este judicios a face referință la articole concrete în măsura în care se utilizează expresia „și orice alte prevederi”.</p> <p>La alin. (7) norma dublează art. 10 alin. (3) din proiect, motiv pentru care propunem a fi exclusă.</p>	<p>s-a redactat</p> <p>Se acceptă</p> <p>s-a redactat</p> <p>Se acceptă</p> <p>Nu se acceptă.</p> <p>Norma dată este preluată din cadrul normativ existent, art. 36 alin.(2) din Legea 202/2017 și face posibilă armonizarea legislativă în domeniul de referință.</p> <p>Se acceptă parțial.</p> <p>Art. 9 alin. (7), a fost redactat și reprezintă o prevedere generală aferentă procedurii de licențiere.</p> <p>Art. 10 alin. (3) specifică termene concrete de prezentare.</p>

<p>Se acceptă.</p> <p>S-a redactat în parte ce ține de referințe.</p>	<p>La alin. (9) se va rectifica referința la alineatul în care sunt indicate categoriile claselor de asigurare, deoarece este greșită. În acest context, se vor revizui și restul referințelor la elementele structurale din proiect (a se vedea spre exemplu alin. (12) și (14) din același articol, art. 10 alin. (11), art. 16 alin. (13)).</p> <p>La art. 10:</p> <p>La alin. (4) se va exclude cuvântul „calendaristice” aceasta fiind regula generală de curgere a termenului. În caz contrar, în alte cazuri unde nu s-a specificat tipul zilelor se poate interpreta <i>per a contrario</i> că, de fapt se au în vedere zile lucrătoare.</p> <p>La alin. (6), (7) și (8) se va determina actul ce urmează a fi emis de către Autoritatea de supraveghere – decizie sau hotărâre.</p>
<p>Se acceptă.</p> <p>Cuvântul calendaristice s-a exclus.</p>	<p>La alin. (18) se va face referință la stabilirea mărimii taxelor și nu la taxe. Totodată, din conținutul articolului nu este clar dacă cererea pentru eliberarea avizului prealabil de constituire a asiguratorului se va taxa sau nu.</p>
<p>Se acceptă.</p> <p>Cuvântul decizie din art. 10 din aliniatele respective a fost înlocuit cu hotărâre.</p>	<p>Art. 12 alin. (1):</p> <p>lit. a) se va corela cu art. 10 alin. (4) din proiect care prevede un termen de 30 zile pentru prezentarea documentelor sau informațiilor solicitate de Autoritatea de supraveghere.</p>
<p>Se acceptă.</p> <p>S-a redactat și s-a expus în următoarea redacție: <i>Taxele aferente eliberării avizelor, examinării cererilor aferente reperfectării licenței, eliberării copiilor autorizate de pe aceasta, pentru eliberarea duplicatului licenței/copiei autorizate de pe aceasta, precum și cea pentru operarea modificărilor în Registrul participanților profesioniști pe piața asigurărilor sunt prevăzute în bugetul Autorității de supraveghere și se achită la data depunerii cererii.</i></p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Art. 10. alin. (6) a fost completat cu următoarea propoziție: În perioada înregistrării societății de asigurare/reasigurare este interzisă orice comunicare publică de către fondatori cu privire la activitatea societății de asigurare.</p>
<p>Nu se acceptă.</p> <p>În prezenta lege sunt prevăzute un șir de condiții de capitalizare, stabilitate financiară, etc care nu pot fi dezvăluite integral în prezentul articol</p>	<p>lit. g) necesită a fi stabilită interdicția comunicărilor publice cu privire la activitatea societății de asigurare.</p>

	<p>La art. 13: La alin. (2) nu este clară consecința nerespectării termenului pentru reperfectarea licenței în cazul schimbării denumirii sau sediului societății de asigurare/reasigurare (obiecție valabilă și pentru art. 14 alin. (2) din proiect).</p>	<p>Se acceptă Art. 13, alin.(2) si ar.14 alin. (2) au fost completate la final cu următoare propoziție <i>Nerespectarea termenului prevăzut atrage aplicarea sancțiunilor contravenționale.</i></p>
	<p>La alin. (3) nu sunt prevăzute cazurile în care Autoritatea de supraveghere va refuza reperfectarea licenței.</p>	<p>Se acceptă Art.13. alin.(3) la final a fost completat cu acest text <i>conform actelor normative emise de acesta în acest sens.</i></p>
	<p>La art. 15: La alin. (1) lit. g) prevederea este expusă vag nefiind clar criteriile după care se va conduce Autoritatea de supraveghere la suspendarea licenței. Ținem să remarcăm că și în alte articole se conțin norme incerte sau vagi, pasibile unor interpretări abuzive, inacceptabile într-un act normativ care reglementează activitatea de întreținător (a se vedea cuvintele „adekvat”, „considerabil”, „exercitarea eficientă”, „semnificativ”).</p>	<p>Nu se acceptă Exigența de calcul a cerinței de capital de solvabilitate este impusă de Directiva 72/166/CEE. Astfel, în cazul nerespectării modalității de calcul sau mărimii ratei de solvabilitate, în scopul neadmiterii lezării drepturilor consumatorilor ca o măsură temporară se impune suspendarea licenței.</p>
	<p>La alin. (9) menționăm că, acesta reglementează un temei de suspendare a licenței societății de asigurare/reasigurare. În acest sens, propunem ca prevederea de la alin. (9) să fie introdusă ca literă la alin. (1), or, nu este judicios a reglementa temeiurile de suspendare a licenței în alineate distincte.</p>	<p>Se acceptă A fost exclus alineatul în întregime</p>

	<p>La art. 16:</p> <p>La alin. (1) recomandăm a fi reanalizată prevederea de la lit. b) prin prisma articolului 1 din Protocolul nr.1 la <i>Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale</i> și, implicit, articolului 46 din <i>Constituția Republicii Moldova</i>, întrucât ridică probleme privind respectarea principiului proporționalității, o exigență imperativă necesar a fi respectată în cazurile de restrângere a exercițiului unor drepturi sau libertăți fundamentale ale omului, prevăzută de art. 54 alin. (2) din <i>Constituție</i>.</p> <p>Pentru a fi compatibilă cu norma constituțională statuată la art. 54 alin. (2), orice restricție sau ingerință trebuie să fie „prevăzută de lege”, să urmărească unul sau mai multe scopuri legitime, dintre cele enumerate de alineatul doi, și să fie „necesară într-o societate democratică”, în vederea realizării aceluși scop sau a acelor scopuri.</p> <p>Conform testului de proporționalitate, măsura luată trebuie să fie adekvată – să poată în mod obiectiv să ducă la îndeplinirea scopului, necesară – indispensabilă pentru îndeplinirea scopului, și proporțională – să asigure justul echilibru între interesele concrete pentru a fi corespunzătoare scopului urmărit.</p> <p>În <i>Hotărârea nr. 17 din 6 decembrie 2012</i>, Curtea Constituțională a statuat că: „36 [...] retragerea unei licențe de exploatare a unei afaceri este o ingerință în dreptul la respectarea bunurilor, garantat de articolul 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție (a se vedea, de asemenea, hotărârile CEDO <i>Tre Traktörer AB v. Suedia</i>, din 7 iulie 1989, § 53; <i>Capital Bank AD v. Bulgaria</i>, § 130; <i>Rosenzweig și Bonded Warehouses Ltd v. Polonia</i>, § 49, din 28 iulie 2005; <i>Bimer S.A. v. Moldova</i>, § 49, din 10 iulie 2007).</p> <p>37. Astfel, Curtea consideră că interesele asociate exploatării unei licențe constituie interese patrimoniale protejate de articolul 46 din Constituție și articolul 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție.”</p> <p>De asemenea, în <i>Hotărârea nr. 17 din 6 decembrie 2012</i>, Curtea Constituțională a reținut că:</p> <p>„51. [...] potrivit art. 127 alin. (1) din Constituție, statul ocrotește proprietatea. În același timp, alineatul (2) al aceluiași articol specifică faptul că statul garantează realizarea dreptului de proprietate în formele solicitate de titular,</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Art.16 alin.(1)lit. b este o transpunere exactă a dispozițiilor art.144, alin.1, lit. a) din Directiva 2009/138/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2009 privind accesul la activitate și desfășurarea activității de asigurare și de reasigurare (Solvabilitate II) care are următorul conținut:</p> <p><i>Retragerea autorizației</i></p> <p>(1) <i>Autoritatea de supraveghere a statului membru de origine poate retrage o autorizație acordată unei întreprinderi de asigurare sau de reasigurare în următoarele cazuri:</i></p> <p>(a) <i>întreprinderea în cauză nu utilizează autorizația în termen de 12 luni, renunță la aceasta în mod explicit sau încetează să își mai desfășoare activitatea pentru o perioadă mai mare de șase luni, cu excepția cazului în care statul membru în cauză prevede caducitatea autorizației în astfel de cazuri;</i></p>
--	---	---

	<p><i>dacă acestea nu vin în contradicție cu interesele societății.</i></p> <p>„52. Potrivit acestor dispoziții, legiuitorul este, așadar, competent să stabilească cadrul juridic pentru exercitarea atributelor dreptului de proprietate, în accepțiunea principală conferită de Constituție, în așa fel încât să nu vină în coliziune cu interesele generale ale societății, instituind astfel niște limitări rezonabile în valorificarea acestuia, ca drept subiectiv garantat.</p> <p>[...]</p> <p>54. [...] limitarea acestui drept trebuie să îndeplinească în mod cumulativ mai multe criterii, astfel încât ingerința să nu poată fi dispusă în mod arbitrar. Mai mult, criteriile impuse de Constituție sunt în conformitate cu prevederile Curții Europene a Drepturilor Omului, care s-a pronunțat deseori asupra acestei probleme, în condițiile articolului 1 din Protocolul nr. 1 la Convenția europeană.</p> <p>55. Potrivit unei jurisprudențe constante a Curții Europene, al doilea alineat al articolului 1 (P1-1) trebuie să fie interpretat în lumina principiului enunțat în prima frază a articolului 1 (P1-1) (a se vedea, între altele, <i>Gasus Dosier-und Fördertechnik GmbH v. Tärile de Jos</i>, din 23 februarie 1995, § 62). În consecință, orice ingerință trebuie să asigure un „echilibru just” între cerințele interesului general al comunității și cerințele de protecție a drepturilor fundamentale ale individului. Preocuparea pentru realizarea acestui echilibru se reflectă în structura articolului 1 (P1-1) integral, inclusiv în alineatul doi al acestuia. Prin urmare, trebuie să existe un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul urmărit.”</p>
	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Alin.(2) prevede procedura de retragere a licenței la cererea a titularului, iar alin. (1) prevede retragerea de către autoritatea de supraveghere la neîndeplinirea unor condiții</p>
	<p>Nu se acceptă</p> <p>Din textul legii este clar și explicit că perioada restrictivă de solicitare a unei noi licențe este de un an din data retragerii acesteia.</p>
	<p>Se acceptă</p> <p>Întru claritate s-a reformulat și va avea următorul conținut: c) <i>să-și atribuie în totalitate sau parțial competențe ale organului executiv al unei societăți de asigurare / reasigurare</i></p>

	La lit. e), sintagma <i>active legate</i> este neclară, motiv pentru care propunem revizuirea acesteia.	Se acceptă Se expune în conformitate cu cadrul legal existent: e) să comande lichidarea activelor financiare în părți legate;
	La lit. f), atenționăm că legislația Republicii Moldova nu operează cu formulări precum <i>persoana (persoanele) cu putere generală de avocat</i> . Atragem atenția că, în <i>Codul civil</i> sunt reglementate doar instituția procurii și reprezentării. În scopul asigurării unei reglementări uniforme se va reformula alineatul indicat.	Se acceptă Textul <i>putere generală de avocat</i> a fost modificat și înlocuit cu <i>atribuții de avocat</i>
	La art. 22 alin. (2) lit. b) se va ține cont că este posibil ca legislația altor state să nu prevadă o astfel de evaluare, iar prevederea dată nu trebuie să constituie un impediment pentru înființarea sucursalei asigurătorului/reasigurătorului.	Nu se acceptă Reieșind din faptul că, statul de origine este sub regimul de solvabilitate (I,II), în mod obligatoriu se efectuează evaluarea acționarilor direcți/indirecți sau beneficiarilor efectivi care dețin participația calificată de cel puțin 10%.
	Sub acest aspect se vor vedea și restul prevederilor similare ce vizează statele de origine a societăților de asigurare/reasigurare (spre exemplu art. 25 alin. (1)).	Nu se acceptă Sucursala societății de asigurare/reasigurare din alt stat pe teritoriul Republicii Moldova se va afla sub regimul similar societăților de asigurare /reasigurare autohtone. Acesta presupune întocmirea situațiilor financiare, rapoartelor specializate, auditarea acestora și publicarea.(Statutul sucursalei este reglementat prin Directiva 2009/138/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2009 și transpus respectiv)
	La art. 25 nu este indicat unde sucursalele urmează să publice informația menționată.	Nu se acceptă Art.25 alin.(2) precizează că dispozițiile art.50 referitoare la cerințele de publicare pentru societățile de asigurare/reasigurare se aplică în mod corespunzător sucursalelor. Astfel, dispozițiile art. 50 indică modul de publicare a informațiilor aplicabil și sucursalelor.
	La art. 30: La alin. (3) lit. c) se va exclude cuvântul „nestinse”, or, art. 110 și 111 din <i>Codul penal</i> , prevede, că antecedentele penale prezintă o stare juridică a persoanei, ce apare din momentul rămânerei definitive a sentinței de condamnare, generând consecințe de drept nefavorabile pentru condamnat până la momentul stingerii antecedentelor penale sau reabilitării. Astfel, stingerăa antecedentelor penale anulează toate incapacitățile și decăderile din drepturi legate de acestea, iar persoanele se consideră ca neavând antecedente penale (obiecie valabilă și pentru art. 107 alin. (3) lit. c) și alin. (4) lit. f) din proiect).	Se acceptă S-a redactat, cuvântul <i>nestinse</i> a fost exclus, respectiv lit.c) a fost expus în următoarea redacție: c) în cazul persoanei fizice, să nu aibă antecedente penale și să dispună de capacitate deplină de exercițiu. La fel a fost exclus și din 107 alin. (3) lit. c) și alin. (4) lit. f) din proiect).

	<p>Adițional amintim că, potrivit cadrului normativ, nu există persoane fără capacitate de exercițiu sau cu capacitate de exercițiu limitată. Conform art. 65 alin. (1) din <i>Codul civil</i> „Persoana fizică care a atins majoratul sau care a dobândit capacitate deplină de exercițiu pe altă cale legală și care, în urma unei boli mintale ori a unei deficiențe fizice, mintale sau psihologice, nu poate, în mod deplin, conștientiza acțiunile sale ori exprima voința poate beneficia de o măsură de ocrotire, înlocuită în funcție de starea sa situația sa”.</p> <p>Totodată, alin. (3) din același articol stabilește că „Măsurile de ocrotire pot fi contractuale (contractul de asistență, mandatul de ocrotire în viitor) și judiciare (ocrotirea provizorie, curatela, tutela)”.</p> <p>La alin. (30), se va ține cont de necesitatea formulării corecte a cuvintelor <i>Desemnarea membrilor consiliului asigurătorului/reasiguratorului și ai ... este efectuată</i>.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>A fost redactat și expus în următoarea redacție:</p> <p>c) în cazul persoanei fizice, să nu aibă antecedente penale și să dispună de capacitate deplină de exercițiu.</p>
		<p>Se acceptă</p> <p>Se propune în următoarea redacție:</p> <p>(30) În condițiile alin.(25), prin derogare de la prevederile art.27 alin.(3) lit. d) și alin.(4) lit.b) din <i>Legea nr.192/1998 privind Comisia Națională a Pieței Financiare, funcțiile membrilor consiliului asigurătorului/reasiguratorului și ai comitetului de audit pot fi exercitate de către angajații sau membrii consiliului de administrație ai Autorității de supraveghere. Desemnarea membrilor consiliului asigurătorului/reasiguratorului și ai comitetului de audit este efectuată în conformitate cu prevederile Legii nr.1134/1997 privind societățile pe acțiuni, ale prezentei legi și altor acte normative și face obiectul aprobării autorității de supraveghere</i></p>
	<p>La alin. (31) se vor exclude cuvintele „din prezentul articol” pentru a asigura conformitatea cu art. 55 alin. (4) din <i>Legea nr. 100/2017</i>, ce prevede că „În cazul în care se face trimitere la o normă juridică care este stabilită în același act normativ, pentru evitarea reproducerii acesteia, se face trimitere la elementul structural sau constitutiv respectiv, fără a se indica că elementul respectiv face parte din același act normativ” (obiecție valabilă și pentru restul cazurilor similare din proiect).</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Cuvintele din prezentul articol au fost excluse</p>

	<p>La art. 31: La alin. (4), sintagma <i>se întrerupe</i> la orice formă gramaticală se va substitui cu sintagma <i>se suspendă</i>.</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p> <p>Cuvîntul se întrerupe a fost exclus (4) <i>Termenul de examinare se suspendă între data solicitării de informații de către Autoritatea de supraveghere și data primirii răspunsului potențialului achizitor la această solicitare. Suspendarea nu poate depăși 20 de zile lucrătoare. Orice solicitări suplimentare formulate de Autoritatea de supraveghere în vederea completării sau clarificării informațiilor sînt la discreția acesteia, dar nu pot conduce la suspendarea repetată a termenului de evaluare.</i></p>
	<p>La alin. (9), recomandăm în a doua frază a alineatului a separa atribuțiile Autorității de supraveghere prin diviziuni separate.</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p> <p>S-a redactat și se propune următoarea redacție a frazei a doua: (9).... <i>În acest sens, independent de alte măsuri sau sancțiuni care pot fi aplicate asigurătorului/reasiguratorului, administratorilor acestuia, deținătorului direct și indirect de participație calificată în capitalul social al asigurătorului/reasiguratorului și beneficiarului efectiv al acestuia, Autoritatea de supraveghere poate:</i> a) <i>retrage avizul prealabil acordat, devenind incidente prevederile art.30;</i> b) <i>dispune suspendarea exercitării drepturilor de vot aferente acțiunilor corespunzătoare, a dreptului de convocare și desfășurare a adunării generale a acționarilor, a dreptului de a introduce chestiuni pe ordinea de zi, a dreptului de a propune candidați pentru funcția de membru al consiliului societății, al organului executiv și al comitetului de audit, a dreptului de a primi dividende;</i> c) <i>dispune înstrăinarea de către persoana al cărei drept de vot a fost suspendat a acțiunilor deținute și/sau, în cazul în care autoritatea de supraveghere retrage acordul prealabil acordat deținătorilor de participație calificată care dețin, independent sau cumulativ, mai mult de 50% în capitalul social al asigurătorului (reasiguratorului);</i> d) <i>instituie administrarea specială.</i></p>

	<p>La art. 34: La alin. (7) nu este clară necesitatea documentării refuzului aplicării recomandărilor Autorității de supraveghere, or, se presupune că recomandările nu stabilesc reguli obligatorii de aplicare.</p>	<p>Nu se acceptă CNPF în calitate de autoritate de supraveghere, în scopul monitorizării sistemului de guvernanță, supraveghează implementarea recomandărilor, prin urmare asiguratorii vor documenta în mod obligatoriu refuzul de a aplica aceste recomandări și în acest sens autoritatea de supraveghere va emite decizii ulterioare.</p>
	<p>La alin. (8) expresia „o bună reputație și un nivel ridicat de integritate” este lipsită de precizie, motiv pentru care poate duce la interpretări și aplicări neuniforme.</p>	<p>Se acceptă Întru evitarea interpretărilor alin.(8) a fost exclus</p>
	<p>La alin. (11), recomandăm completarea temeiului care se află în relație de afiliere cu asiguratorul cu următorul temei - cazul de afiliere a persoanelor terțe cu persoanele cu funcție de răspundere sau funcții cheie în cadrul asiguratorului.</p>	<p>Se acceptă Alin.(11) se modifică și va avea următorul conținut: <i>Asiguratorul/reasiguratorul va evita încheierea de tranzacții cu persoane terțe (sau în beneficiul lor), care se află în relație de afiliere cu asiguratorul, cazul de afiliere a persoanelor terțe cu persoanele cu funcții de conducere sau funcții cheie în cadrul asiguratorului în condiții mai favorabile decât cele existente în mod general pentru celelalte persoane care nu se află cu aceștia în asemenea relații.</i></p>
	<p>La art. 36: Pentru a evita dificultăți în aplicarea articolului dat, propunem să se determine cercul persoanelor care vor fi considerate că dețin funcții-cheie.</p>	<p>Se acceptă Noțiunea de funcții - cheie a fost inclusă în art. 4, Definiții și va avea următorul conținut. <i>funcții-cheie – persoanele care dețin funcția actuarială, funcția de management al riscurilor, funcția de conformitate și funcția de audit intern, precum și contabilul șef, directorul financiar, șef serviciu daune.</i></p>
	<p>La alin. (9) lit. c), menționăm că legislația penală a Republicii Moldova nu operează cu termeni precum <i>săvârșirea în mod voit</i>. Astfel, se va respecta formularea uniformă conform <i>Codului Penal al Republicii Moldova, nr. 985/2002</i>, care prevede că infracțiunea poate fi săvârșită cu intenție, din imprudență și cu două forme de vinovăție.</p>	<p>Se acceptă Întru evitarea interpretărilor alin.(9) lit. c) a fost exclus</p>
	<p>La art. 43 alin. (1) lit. a), cuvintele <i>este necesar</i> vor fi reformulate la plural.</p>	<p>Se acceptă A fost reformulat și expus: 43 alin. (1) lit. a) criteriile necesare determinării dacă funcția sau activitatea sunt necesare a fi externalizate</p>
	<p>La art. 45 alin. (6) se va rectifica sursa publicării actelor oficiale – Monitorul Oficial al Republicii Moldova.</p>	<p>Se acceptă</p>

		Întru evitarea dublării reglementărilor normative alin. (6) a fost exclus, având în vedere dispozițiile Codului Civil.
	La art. 50 alin. (7) cuvintele „organul de presă” sunt confuze, nefiind clar ce presupun.	Nu se acceptă Noțiunea de organul de presă prevăzut de statutul societății este proprie societăților de acțiuni și se regăsește în textul Legii 1134/1997(art.49, alin.12; art.55)
	La art. 53 alin. (9) menționăm că, prin <i>Legea nr. 133/2018 privind modernizarea Codului civil și modificarea unor acte legislative</i> s-a uniformizat terminologia aferentă dreptului unei părți de a pune capăt raportului contractual (rezoluțiune, reziliere, denunțare, revocare, încetare), iar noțiunile „rezoluțiune” și „reziliere” s-au substituit cu noțiunea „rezoluțiune”. Prin urmare, în textul alin. (9) referința la reziliere se va substitui cu referința la rezoluțiune.	Se acceptă Întru uniformizarea terminologiei s-a redactat.
	La art. 55 alin. (2), recomandăm ca publicitatea să fie obligatorie nu la nivel formal doar în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, dar și în alte surse precum pagina web oficială a asigurătorului, după caz cu adresele e-mail a asigurătorilor, acestea în opinia noastră fiind necesare pentru asigurarea realizării scopului de informare a asiguraților și participanților la piața de asigurări.	Se acceptă A fost redactat prin includerea paginii web ca sursă de comunicare
	La art. 59: La alin. (1) lit. b), referința la ratingul BBB prin sintagma <i>să aibă un rating BBB sau mai bun</i> nu corespunde condițiilor de claritate și previzibilitate impuse unui act normativ deoarece nu au fost specificate expres agențiile de notare de la care se va prelua această notă. În acest sens, pe tot parcursul textului dacă va fi prevăzut un anumit rating se vor include expres și agențiile de notare care au acordat ratingul menționat.	Se comentează Întru clarificarea condițiilor de acceptare a reasigurătorului la art.96 alin.(9) este statuat următoarele: <i>Reasiguratorul final va avea un rating de credit pentru împrumuturi pe termen lung în valută, nu mai mic decât BBB, conform evaluării Standard & Poor's, Fitch-IBCA, AM BEST sau Moody's.</i>
	La alin. (1) lit. i), sintagma <i>și alte drepturi reale asupra proprietății imobiliare (de exemplu, drepturi de construcție)</i> , nu este clară. Atenționăm că <i>Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002</i> , prevede la art. 454 alin. (1), că sunt drepturi reale <i>dreptul de proprietate și drepturile reale limitate</i> . Totodată art. 454 alin. (2) prevede că sînt drepturi reale limitate: a) dreptul de uzufruct; b) dreptul de uz; c) dreptul de abitație; d) dreptul de superficie; e) dreptul de servitute; f) drepturile reale de garanție, inclusiv gajul și ipoteca; g) alte drepturi cărora prin lege le este atribuit în mod expres acest caracter. Atenționăm că drepturile reale, altele decît cele reglementate expres în <i>Codul civil</i> , se atestă doar la reglementarea acestora prin legea care le atribuie în mod expres acest caracter . În acest sens, drepturile de construcție nu sunt drepturi reale, deoarece prin lege nu le este atribuit în mod expres acest caracter	Se acceptă Alin. (1) lit. i) a fost expus în următoarea redacție: <i>bunuri imobiliare asigurate și alte drepturi reale asupra lor</i> (de ex: dreptul de superficie, dreptul de abitație, dreptul de servitute, etc.)

	La alin. (3) care prevede posibilitatea Autorității de supraveghere de a stabili și alte tipuri de investiții care sînt corespunzătoare în ceea ce privește siguranța, rentabilitatea și caracterul tranzacționabil pentru activele care acoperă rezervele tehnice și specifică restricții cu privire la aceste investiții, nu corespunde criteriilor de claritate și previzibilitate impuse unui act normativ. Considerăm oportun ca orice altă posibilitate de investiții de către asigurător să fie introdusă prin procesul de completare a prezentului articol, în acest sens, la nivel de lege și nu de un act normativ al Autorității de supraveghere.	Nu se acceptă Legea stabilește expres (art.59) tipurile de investiții pe care asigurătorul le poate admite la acoperirea rezervelor și a cerinței de capital. În acest sens, în cazul apariției unor active fiabile și rentabile, autoritatea de supraveghere prin act normativ va putea admite și plasarea rezervelor în acest activ.
	La art. 61: La alin. (1), atenționăm că se dublează cuvintele și pe teritoriul statelor membre UE. Este necesară reformularea alineatului. La alin. (2), atenționăm că acesta nu corespunde criteriilor de claritate și previzibilitate impuse unui act normativ. Considerăm inoportună introducerea acestei excepții în formula în care este propusă. Recomandăm reglementarea unei proceduri mai concrete și riguroase în acest sens. Ori nu este clar cînd și după ce reguli Autoritatea de supraveghere îi va permite unui asigurător/reasigurător să utilizeze activele sale care acoperă rezervele tehnice în calitate de investiție dacă acestea nu întrunesc condițiile de teritoriu impuse la alineatul (1) al aceluiași articol.	Se acceptă S-a exclus dublarea Nu se acceptă Având portofoliu restrâns de active în care pot investi, în cazul în care asigurătorul identifică un activ fiabil și sigur, rămâne la decizia autorității de supraveghere (cu prezentarea argumentelor, inclusiv actuale) să accepte sau să refuze această categorie de activ pentru acoperirea obligațiilor.
	La art. 77: La alin. (9), menționăm că sintagma <i>perioadă adecvată</i> necesită o definire mai concretă sau referință la o anumită perioadă de timp. La alin. (11), menționăm că sintagma <i>progrese substanțiale</i> nu corespunde criteriilor de claritate și previzibilitate impuse unui act normativ. Menționăm necesitatea impunerii unor criterii pentru determinarea progreselor ca substanțiale sau nesubstanțiale.	Se acceptă <i>Perioada adecvată</i> a fost înlocuit cu termenul <i>de până la 3 luni</i> Se acceptă Sintagma <i>nu a obținut progrese substanțiale</i> se înlocuiește cu <i>nu a îmbunătățit situația financiară constatată deteriorată</i>
	La art. 84: La alin. (2), care prevede drepturile lichidatorului să desfășoare unele dintre activitățile societății de asigurare și/sau reasigurare, în măsura în care acest lucru este necesar sau adecvat în scopul lichidării și necesită a fi realizate cu notificarea ulterioară imediată a Autorității de supraveghere, considerăm că prevederea este vagă. În acest sens, se recomandă a utiliza o listă exhaustivă a atribuțiilor lichidatorului, divizate în cele care pot fi desfășurate cu autorizarea prealabilă a Autorității de supraveghere și respectiv cu notificarea ulterioară a acesteia.	Nu se acceptă Alin.(2) nu prevede drepturile lichidatorului, ci desfășurarea unora dintre activitățile de asigurare(definite la art.4, în special regularizarea de daune, acțiunea de regres) în cazul retragerii licenței cu notificarea autorității de supraveghere.

	<p>La alin. (6), atenționăm că cuvintele <i>cu regularitate</i> nu corespund condițiilor de claritate și previzibilitate impuse unui act normativ, deoarece nu se referă la un anumit termen sau la anumite perioade. În acest sens se instituie un criteriu arbitrar care dă posibilitate lichidatorului de a informa creditorii cu privire la evoluția lichidării când acesta consideră necesar. Recomandăm instituirea unui termen concret la expirarea căruia lichidatorul va furniza informația regulat cu privire la evoluția lichidării creditorilor.</p> <p>Totodată, atenționăm că cuvintele <i>într-o formă adecvată</i> nu corespund condițiilor de claritate și previzibilitate impuse unui act normativ. În acest sens, se va reformula pentru a asigura claritatea <i>formei adecvate</i>. Recomandăm ca <i>forma prezentării informațiilor</i> cu privire la evoluția lichidării să fie reglementată la nivelul Autorității de supraveghere prin act normativ subordonat Legii.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>A fost redactat și expus în următoarea redacție: un nou alineat cu următorul conținut: <i>Lichidatorul informează în scris cel puțin lunar creditorii cu privire la evoluția lichidării</i></p>
	<p>La art. 85 alin. (3), recomandăm introducerea clauzei de nulitate absolută a modificărilor efectuate la registrul activelor eligibile fără avizul Autorității de supraveghere.</p>	<p>Nu se acceptă</p>
	<p>La art. 88 alin. (4) propunem să se limiteze traducerea informației prevăzute în acest articol la o limbă de circulație internațională, pentru a evita solicitări de a prezenta informații într-o limbă exotică (observație valabilă și pentru art. 89 alin. (6)).</p>	<p>Se acceptă</p> <p>S-a redactat prin completarea cu expresia <i>o limbă de circulație internațională</i> art. 89, alin.(6) a fost exclus</p>
	<p>La art. 90 alin. (3), urmează a fi specificat concret tipul <i>cererilor</i> cărora li se impune condiția de a nu fi depuse.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>alin. (3), se exclude dat fiind prevederile din Codul Civil</p>
	<p>La art. 97 alin. (3), textul <i>în conformitate cu art. 97</i> se va substitui cu textul <i>în conformitate cu art. 98</i>.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>S-a rectificat</p>
	<p>La art. 109 alin. (1), menționăm că formularea acestuia nu corespunde cerințelor de claritate și previzibilitate impuse unui act normativ. În acest sens la alineatul menționat se va introduce o listă exhaustivă a tuturor actelor necesare a fi depuse la Autoritatea de supraveghere la momentul depunerii cererii de înregistrare a brokerului. Mai mult, un articol din lege nu trebuie să facă referire la un act normativ subordonat legii, apoi să determine alte condiții suplimentare prin lege.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Alin.1 a fost redactată și expus în următoarea redacție: Pentru obținerea licenței de activitate, brokerul de asigurare și/sau de reasigurare va prezenta Autorității de supraveghere, cel puțin următoarele documente.</p>
	<p>Adițional, se va revedea lit. b), or, brokerul de asigurare/reasigurare poate deține bunuri imobile pentru desfășurarea activității și în baza contractului de comodat.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>S-a redactat prin completarea propusă</p>

	<p>La art. 109 alin. (1) lit. e) se va ține cont că, Curtea Constituțională în jurisprudența sa a menționat că, actul normativ subordonat legii nu poate conține norme primare, iar conținutul actului normativ urmează să fie în strică corespundere cu normele și scopul legii sau ale actului normativ superior și nu poate introduce reglementări noi, altele decât cele stabilite de lege sau actul superior. De asemenea, actul normativ nu poate interveni în domeniul nereglementat de lege. (<i>Hotărârea Curții Constituționale nr. 29 din 28 octombrie 2016, §71</i>)</p> <p>Prin urmare, Autoritatea de supraveghere nu va fi în drept să adopte norme primare privind cerințele pentru obținerea licenței.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>La prezentul articol se face trimitere la un act normativ subordonat legii, normă existentă și în prezent în Legea 407/2006 art. 49, alin.2 lit. f.</p>
	<p>La art. 122:</p> <p>La alin. (1), sintagma <i>ale altor acte legislative</i> nu este oportună deoarece în articolul menționat se face referire la <i>actele normative în domeniul asigurărilor</i>. În acest sens, sintagma <i>ale altor acte legislative</i> se va exclude.</p> <p>La alin. (2) lit. c) remarcăm că, autoritatea competentă să aplice amenzi pentru săvârșirea contravenției urmează a fi prevăzută în, Codul contravențional.</p> <p>La alin. (4) norma se va reexamina prin prisma principiului <i>non bis in idem</i> care derivă din normele constituționale ale articolelor 4, 21 și 25 din <i>Constituție</i>. Dreptul de a nu fi judecat sau pedepsit de două ori pentru aceeași faptă a devenit un principiu fundamental și incontestabil al oricărui sistem de drept și este garantat de normele actelor internaționale, la care a aderat și Republica Moldova. Astfel, potrivit articolului 4 alin. 1 din Protocolul nr. 7 la <i>Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale</i>, nimeni nu poate fi urmărit sau pedepsit penal de către jurisdicțiile acelui stat pentru săvârșirea infracțiunii pentru care a fost deja achitat sau condamnat printr-o hotărâre definitivă conform legii și procedurii penale ale acestui stat. Cu termeni similari operează și articolul 14 alin. 7 din <i>Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice</i>.</p> <p>Este de subliniat că, pentru a determina dacă o anumită sancțiune intră în cadrul materiei penale, Curtea Europeană a Drepturilor Omului aplică așa-numitele criterii Engel. Curtea a stabilit în jurisprudența sa trei criterii, cunoscute sub numele de „criteriile Engel” (a se vedea <i>Engel și Alții c. Olandei</i>, §82), care urmează să fie luate în considerare pentru a stabili dacă există sau nu o „acuzatie în materie penală”. Primul criteriu este încadrarea juridică a infracțiunii în dreptul național, al doilea este însăși natura infracțiunii, iar al treilea reprezintă gradul de severitate al pedepsei pe care persoana în cauză riscă să o suporte (<i>Cauza Sergey Zolotukhin c. Rusiei</i>, §53).</p>	<p>Se acceptă</p> <p>S-a redactat prin înlocuirea cu <i>ale altor acte normative</i></p> <p>Se comentează</p> <p>Codul Contravențional prevede expres la art.404 care contravenții se constată și se examinează de către CNPF</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se redactează și se propune în următoarea redacție: <i>Aplicarea sancțiunilor și a măsurilor sancționatoare potrivit prezentei legi nu înăltură răspunderea materială, civilă sau penală, după caz.</i></p>

	<p>Adițional, amintim că și Curtea Constituțională, conferind principiului <i>non bis in idem</i> o conotație constituțională, în § 5 din <i>Hotărârea nr. 26 din 23 noiembrie 2010 asupra excepției de neconstituționalitate a prevederilor alin. (6) art. 63 din Codul de procedură penală</i> a subliniat: „[...] dreptul de a nu fi urmărit, judecat sau pedepsit de mai multe ori pentru aceeași faptă derivă din art. 21 din Constituție, conform căruia: „Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.” [...]</p> <p>Din cele enunțate rezultă că principiul statuat la art. 21 din Constituție – asigurarea tuturor garanțiilor necesare apărării persoanei acuzate de un delict în procesul judiciar – pe lângă alte drepturi procesuale, oferă persoanei și dreptul constituțional de a nu fi urmărită, judecată sau pedepsită de mai multe ori pentru aceeași faptă. Principiul în cauză presupune că cel care prin conduita sa a ignorat ordinea de drept va răspunde o singură dată pentru fapta ilicită, pentru o încălcare a legii se va aplica o singură sancțiune juridică. Acest principiu constituțional se aplică nu numai în cauzele penale, dar și în cauzele contravenționale, precum și în orice altă formă de răspundere juridică din aceeași materie de drept (de exemplu – penală sau civilă).”</p> <p>Menționăm că în scopul asigurării terminologiei uniforme a actelor normative la Capitulul VI recomandăm următoarea denumire DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>S-a redactat și s-a expus: DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII.</p>
	<p>La art. 124:</p> <p>Alin. (5) contravine principiului neretroactivității legii. Obligația de a se conforma prevederilor legii se va aplica doar după intrarea în vigoare a legii.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>S-a redactat și s-a expus:</p> <p>(1) Societățile de asigurare și/sau reasigurare care dețin licență valabilă pentru desfășurarea activității de asigurare și/sau reasigurare sânt obligate să își conformeze activitatea, cu particularitățile prevăzute la art. 123 alin. (1) sub sancțiunea retragerii licenței.</p>
	<p>La alin. (7) atragem atenția că, actele Autorității de supraveghere emise până la intrarea în vigoare a legii se vor aplica doar în măsura în care nu vor contraveni acesteia.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>S-a redactat și s-a expus:</p> <p>(1) Actele normative emise de Autoritatea de supraveghere în baza Legii cu privire la asigurări nr. 407/2006, cu modificările și completările ulterioare, se aplică în continuare în măsura în care nu contravin prezentei legi, până la abrogarea lor expresă.</p>

	La alin. (8), în scopul asigurării clarității și previzibilității, se recomandă a specifica expres modul de aplicare a prevederilor art. 97 asupra societăților de asigurare/reasigurare care la data intrării în vigoare a legii vor mai deține licență pentru clasa asigurări de viață și clasa asigurări generale. În acest sens, vor fi aceste societăți obligate de a se conforma prevederilor art. 97 sau nu.	Se acceptă S-a redactat și s-a expus un nou alineat: <i>Alin.9 Societățile de asigurare/reasigurare supravegheate conform prevederilor prezentei legi, care desfășoară simultan activitatea de asigurări generale și activitatea de asigurări de viață la data intrării în vigoare a prezentei legi, pot continua activitatea în condițiile prevăzute la art. 97.</i>
Ministerul economiei și infrastructurii Republicii Moldova	Prevederile alin. (2) art. 2 din proiectul Legii privind activitatea de asigurare și reasigurare (în continuare proiectul legii) urmează a fi redactate prisma prevederilor alin. (2) art. 3 din Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător, care stabilește normele care au prioritate cu privire la orice domeniu licențiat/autorizat/certificat. Întru respectarea principiului transparenței normelor propuse, consacrat de lit. e) art.3 al Legii nr.100 /2017 cu privire la actele normative, considerăm oportun ca pe parcursul textului proiectului, să fie indicat expres „ <i>autoritatea de supraveghere</i> ”.	Nu se acceptă Art.2.alin.2 din proiect reglementează raporturile din domeniul financiar nebanca și se regăsește exact art.2. alin 3 din Legea 202/2017 privind activitatea băncilor
	Întru respectarea principiului transparenței normelor propuse, consacrat de lit. e) art.3 al Legii nr.100 /2017 cu privire la actele normative, considerăm oportun ca pe parcursul textului proiectului, să fie indicat expres „ <i>autoritatea de supraveghere</i> ”.	Nu se acceptă Noțiunea <i>autoritatea de supraveghere</i> întru respectarea transparenței și accesibilității este definită în art.4 din proiect: <i>autoritate de supraveghere – Comisia Națională a Pieței Financiare;</i>
	În vederea uniformizării practicii, după modelul de la art. 10 alin. (17), în alin. (18) urmează a fi stabilit expres mărirea taxelor pentru serviciilor prestate de către autoritatea de supraveghere	Se comentează <i>Alin. 18 a fost reformulat și expus în următoarea redacție: Taxele aferente eliberării avizelor, examinării cererilor aferente reperfectării licenței, eliberării copiilor autorizate de pe aceasta, pentru eliberarea duplicatului licenței/copiei autorizate de pe aceasta, precum și cea pentru operarea modificărilor în Registrul participanților profesioniști pe piața asigurărilor sînt prevăzute în bugetul Autorității de supraveghere și se achită la data depunerii cererii. În acest sens mărirea concretă a taxelor va fi stabilită de către CNPF anual, până la data de 01 noiembrie (art.6, alin 1¹ din Legea 192/1998)</i>
	La art.14 alin.(2), în vederea respectării principiului predictibilității actului normativ, consacrat la art.3 lit. d) al Legii nr.100/2017, sintagma „ <i>momentul constatării</i> ” necesită a fi reformulată și concretizată.	Nu se acceptă Sintagma respectivă precizează momentul scurgerii termenului de publicare și de înaintare a cererii-termenii obligatorii, nerespectarea cărora va atrage aplicarea sancțiunilor.
	Obiecție valabilă și pentru art.16 alin. (5) lit. a) sintagma „ <i>se înceteze imediat</i> ”, art.30 alin.(21) sintagma „ <i>vor informa imediat</i> ”.	Nu se acceptă Cuvântul <i>imediat</i> este propriu și altor acte normative - 202/2017; 160/2011 inclusiv și Codului Civil în redacția modernizată.

	<p>Art.15. alin.(6) necesită a fi completat pentru a fi stabilit în ce termen autoritatea de supraveghere urmează să adopte hotărârile cu privire la reluarea valabilității licenței.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>S-a redactat și se propune: <i>Asigurătorul/reasigurătorul, acțiunea licenței cărui a fost suspendată, este obligat, în termenul stabilit în hotărârea de suspendare, să înlăture încălcările și consecințele lor și să prezinte Autorității de supraveghere darea de seamă în formă scrisă privind înlăturarea încălcărilor, în baza căreia autoritatea de supraveghere adoptă hotărârea cu privire la reluarea valabilității licenței în interiorul termenului prevăzut la alin.4.</i></p>
	<p>La art.23 alin.(1), în vederea excluderii interpretărilor în aplicarea ulterioară a legii, se propune concretizarea sintagmei <i>”în fiecare municipiu”</i>, prin referire la prevederile art. 8 din Legea nr.764/2001 privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Autorii proiectului au utilizat un termen care este explicat în alt act normativ, pentru evitarea dublării prevederilor</p>
<p>Banca Națională a Moldovei</p>	<p>Întru evitarea ambiguităților în privința subiecților la care se face referință la art.59 din proiect, recomandăm excluderea alineatului (4).</p>	<p>Se acceptă</p> <p>S-a exclus</p>
	<p>Art.106 alin.(7) din proiect în contextul în care articolul se referă inclusiv la intermediarii în asigurări, noțiune care, potrivit art.4 din proiect, cuprinde agenții bancassurance și, potențial, băncile, atenționăm că, în privința celor din urmă situația de insolvabilitate poate fi constatată în cazurile expres stabilite de art.22 din Legea nr.202/2017 privind activitatea băncilor și doar de Banca Națională a Moldovei, în calitate de autoritate de licențiere, reglementare, supraveghere prudențială și de rezoluție a băncilor.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>S-a redactat și s-a expus în redacție nouă: <i>alin.(7) Asigurătorul/reasigurătorul care nu a încasat de la intermediar() sumele cu titlu de prime de asigurare/reasigurare în termen de 30 de zile lucrătoare de la scadența prevăzută în contractul de mandat, poate solicita instanței de judecată încasarea siliată a sumelor datorate, iar autoritatea de supraveghere poate să dispună aplicarea măsurilor asigurătorii asupra activelor intermediarilor</i></p>
	<p>În aceeași ordine de idei, la art.116 din proiect atenționăm asupra necesității trierii cu prudență a măsurilor aplicabile băncilor, în special în ceea ce privește instituirea administrării speciale, aplicarea măsurilor de rezoluție, retragerea licenței, inițierea procedurilor de lichidare siliată - prerogative exclusive ale Băncii Naționale a Moldovei.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>În art.116 au fost expuse toate măsurile și metodele de supraveghere aplicabile tuturor participanților profesioniști. În sensul prezentei legi administrarea specială se aplică exclusiv societăților de asigurare/reasigurare ca instrument de rezoluție.</p>
	<p>Aceleași considerente sunt valabile și pentru art.120 alin.(3) lit.a) din proiect, care, aparent, indică asupra competenței Comisiei Naționale a Pieței Financiare de-a verifica îndeplinirea condițiilor de licențiere de către bănci, context în care propunem delimitarea mai clară a deținătorilor de licență cuprinși de intenția autorului. Înțelegem că aceștia ar fi subiecții licențiați potrivit proiectului de lege</p>	<p>Se acceptă</p> <p>S-a redactat și s-a expus în următoarea redacție art.120 alin.(3) lit. a) <i>verificarea îndeplinirii condițiilor de licențiere/înregistrarea în registrul agenților de asigurare de către societățile de asigurare și/sau reasigurare sau intermediarii de asigurare și/sau reasigurare;</i></p>

	<p>Referitor la Capitolul V din proiect, suplimentar precizăm că prevederi referitoare la schimbul de informații cu autoritatea de supraveghere a asiguratorilor/ reasiguratorilor se regăsesc expres și în alte acte legislative. Potrivit Legii nr.202/2017 privind activitatea băncilor, Banca Națională a Moldovei poate solicita furnizarea informațiilor, spre exemplu, în contextul examinării îndeplinirii condițiilor de licențiere a băncilor (art.18 din Legea nr.202/2017), evaluării potențialilor achiziitori de acțiuni în capitalul unei bănci (art.49 din Legea nr.202/2017), în cazurile în care respectivele proceduri presupun implicarea unui asigurator/reasigurator.</p> <p>Totodată, se va avea în vedere că furnizarea de Banca Națională a Moldovei a informațiilor, create sau obținute în legătură cu exercitarea atribuțiilor acesteia, este condiționată de respectarea exigențelor privind protejarea confidențialității informațiilor, cerințe consacrate detaliat la art.36 din Legea nr.548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei și în Titlul V Capitolul III din Legea nr.202/2017 privind activitatea băncilor. În plus, condiții similare de păstrare a confidențialității și furnizare a informațiilor sunt stabilite de legiuitor și în privința băncilor (art.96-97 din Legea nr.202/2017 privind activitatea băncilor). Având în vedere considerentele expuse supra, opinăm că cerințe echivalente privind furnizarea informațiilor urmează să se regăsească și în proiectul de lege, context în care propunem precizarea, în special, a art.115, art.119, art.120.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Se redactează și se expune:</p> <p>Art.119. alin.6 lit. b) <i>informațiile primite trebuie să fie supuse obligației privind secretul profesional prevăzute de prezenta lege și alte acte normative;</i></p> <p>Art. 120 alin.2 <i>Persoanele menționate la alin.(1) nu pot divulga informațiile confidențiale persoanelor fizice sau juridice cu excepția cazului în care aceste informații sînt prezentate sub forma unui rezumat care nu permite recunoașterea societății de asigurare și/sau reasigurare la care se face referire sau în cazurile stabilite în actele normative.</i></p>
	<p>Adițional, cuvintele „bancă comercială”, la orice formă gramaticală, propunem să fie substituite cu cuvintele „bancă licențiată”, la forma gramaticală corespunzătoare.</p>	<p>Se acceptă</p>
	<p>Art.19 alin.(3) din proiect - se va avea în vedere că articolele referite, din Legea nr.81/2004 și Legea nr.845/1992, au fost abrogate prin Legea nr.133/2018 privind modernizarea Codului Civil și modificarea unor acte legislative</p>	<p>Se acceptă</p> <p>S-a expus în următoarea redacție:</p> <p>Art.19 alin.3)</p> <p><i>Sucursalele asiguratorilor/ reasiguratorilor din alte state nu sînt persoane juridice și înregistrarea acestora se efectuează conform procedurii stabilite la art.12 din Legea nr.220/2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali</i></p>

<p>Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal</p>	<p>Pornind de la prevederile menționate, în partea ce vizează art. 119 din proiectul de lege privind activitatea de asigurare și reasigurare, accentuăm următoarele:</p> <p>Examinând prevederile statuate la alin. (3) nu este clar ce presupune schimbul de informații realizat „<i>din oficiu</i>”, situație care urmează a fi precizată. În acest sens, urmează a atenționa că în cazul în care schimbul de informații din oficiu, va avea drept obiectiv transmiterea transfrontalieră a datelor cu caracter personal, acesta, în redacția actuală, va necesita solicitarea autorizării din partea CNPDCP.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Proiectul de lege are ca bază transpunerea Directivei 2009/138/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2009 privind accesul la activitate și desfășurarea activității de asigurare și de reasigurare (Solvabilitate II)</p> <p>Astfel Directiva menționată la Secțiunea 4, art.60. alin.2 specifică <i>Autoritățile de supraveghere își furnizează reciproc informații esențiale sau relevante pentru evaluare, fără întârzieri nejustificate. Astfel, acestea își comunică, la cerere, orice informație relevantă și, din oficiu, orice informație esențială.</i></p> <p>În acest sens, legea bazată pe Directivă urmează o transpunere riguroasă a prevederilor Acquis-ului european.</p>
	<p>Suplimentar, la acest aliniat propunem completarea normei după cuvintele „<i>în baza acordurilor de cooperare</i>” cu textul „<i>care conțin garanții privind protecția drepturilor subiectului datelor cu caracter personal.</i>”</p>	<p>Se acceptă</p> <p>S-a redactat.</p>
	<p>Subsecvent, CNPDCP constată că prevederile alin. (8) din art.119 din proiectul de lege prenotat, contravine art. 32 alin. (3) din Legea nr.133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal, care prevede că, <i>transmiterea transfrontalieră a datelor cu caracter personal care fac obiectul unei prelucrări sau care urmează să fie prelucrate după transmitere poate avea loc doar cu autorizarea Centrului, în modul stabilit de lege, și doar în cazul în care statul de destinație asigură un nivel adecvat de protecție a drepturilor subiectelor datelor cu caracter personal și a datelor destinate transmiterii.</i></p> <p>Astfel, chiar și în cazul în care statul de destinație este recunoscut prin decizia Comisiei Uniunii Europene, ca stat ce asigură un nivel adecvat de protecție a datelor cu caracter personal, va fi necesară solicitarea autorizării CNPDCP la transmiterea transfrontalieră a datelor cu caracter personal.</p> <p>În acest caz, autorul proiectului urmează să aducă în concordanță prevederile de la alin. (8) cu prevederile Legii nr.133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal.</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Întru conformarea cu cadrul legal și luând act de obiecția Centrului, alin.(8) va avea următorul conținut:</p> <p><i>Transmiterea transfrontalieră a datelor cu caracter personal care fac obiectul unei prelucrări sau care urmează să fie prelucrate după transmitere poate avea loc cu respectarea legii speciale privind protecția datelor cu caracter personal și doar în cazul în care statul de destinație asigură un nivel adecvat de protecție a drepturilor subiecților datelor cu caracter personal și a datelor destinate transmiterii.</i></p>
	<p>Cu referire la prevederile statuate la alin. (9) al aceluiași articol, atragem atenția că transmiterea transfrontalieră a datelor cu caracter personal poate avea loc fără autorizarea CNPDCP <i>doar în cazul în care există o lege specială sau un tratat internațional ratificat de Republica Moldova, care conține garanții privind protecția drepturilor subiectului datelor cu caracter personal.</i></p> <p>Subsecvent, în conformitate cu Decizia nr. 176 din 15 iulie 2015 privind stabilirea cazurilor în care nu este necesară autorizarea transmiterii</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Întru conformarea cu cadrul legal și luând act de obiecția Centrului, alin.(8) va avea următorul conținut:</p> <p><i>Transmiterea transfrontalieră a datelor cu caracter personal aferente procesului de supraveghere a activității de asigurare și/sau reasigurare are loc în conformitate cu prevederile legii speciale privind protecția datelor cu caracter personal</i></p>

	<p>transfrontaliere a datelor cu caracter personal <i>autorizarea de către CNPDCP a transmiterii transfrontaliere a datelor cu caracter personal nu este necesară în următoarele cazuri:</i></p> <p>a) când există consimțământul subiectului datelor cu caracter personal manifestat liber, expres și necondiționat, în formă scrisă sau electronică, conform cerințelor documentului electronic, prin care subiectul datelor consimte să fie transmise transfrontalier datele care îl vizează, în conformitate cu prevederile art. 5 alin. (1) al Legii nr.133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal sau cu condiția respectării cerințelor statuate expres la art. 5 alin. (3) și alin. (4) al legii precizate, în cazul situațiilor de incapacitate de exercițiu sau al capacității de exercițiu limitate a subiectului datelor cu caracter personal și, respectiv, în cazul decesului subiectului datelor cu caracter personal;</p> <p>b) când transferul datelor cu caracter personal se face în baza prevederilor unei legi speciale sau ale unui tratat internațional ratificat de Republica Moldova, în special dacă transferul se face în scopul prevenirii sau investigării infracțiunilor, cu condiția că legea specială sau tratatul internațional să conțină garanții privind protecția drepturilor subiectului datelor cu caracter personal, în conformitate cu prevederile art. 32 alin. (7) al Legii nr.133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal;</p> <p>c) când prelucrarea datelor cu caracter personal se face exclusiv în scopuri jurnalistice, artistice sau literare, dacă aceste date au fost făcute publice în mod voluntar și manifest de către subiectul datelor cu caracter personal sau sunt strâns legate de calitatea de persoană publică a acestuia ori de caracterul public al faptelor în care acesta este implicat, în conformitate cu prevederile art. 32 alin. (8) al Legii nr.133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal.</p> <p>Analizând prevederile consemnate la alin. (9), trezește semne de întrebare care acte normative/instrumente internaționale vor servi temei legal pentru transmiterea transfrontalieră a datelor cu caracter personal, fără autorizarea prealabilă a CNPDCP. De asemenea, nu este clar ce presupune textul „La <i>remiterea informațiilor care conțin date cu caracter personal altor state, Autoritatea de supraveghere notifică CNPDCP</i>”.</p> <p>În contextul celor menționate supra, considerăm necesar a reevalua prevederile consemnate la art.119 al proiectului și coordonarea lor cu CNPDCP.</p>
<p>Centru de Armonizare a Legislației</p>	<p>Se comentează:</p> <p>Pilonul I al Directivei 2009/138/CE se referă la aspectele cantitative ale activității unei societăți de</p>

	<p>managementul activelor și pasivelor (art. 44 (2a)), evaluarea internă a creditului în vederea evitării dependenței de evaluările externe (art. 44 (4a)), sarcinile acoperite de funcția de management al riscurilor (art. 44 (5)), evaluarea conformității cu cerințele de capital în cazul aplicării primei de echilibrare (art. 45 (2a)), conținutul raportului privind solvabilitatea și situația financiară (art. 51 (1a) și (2)), calcularea rezervelor tehnice (art. 77), extrapolarea structurii temporale a ratei dobânzilor fără risc (art. 77a), prima de echilibrare a structurii temporale relevante a ratei dobânzilor fără risc (art. 77b), calculul primei de echilibrare (art. 77c), prima de volabilitate aplicată structurii temporale relevante a ratei dobânzilor fără risc (art. 77d), fonduri proprii auxiliare (art. 89), aprobarea fondurilor proprii auxiliare de către autoritățile de supraveghere (art. 90), fondurile surplus (art. 91), caracteristici și particularități pentru clasificarea fondurilor proprii pe ranguri (art. 93), criteriile principale de clasificare pe ranguri (art. 94), clasificarea fondurilor proprii pe ranguri (art. 95), clasificarea elementelor fondurilor proprii specifice asigurărilor (art. 96), eligibilitatea și limitele aplicabile rangurilor 1, 2 și 3 (art. 98), calcularea cerinței de capital de solvabilitate (art. 100 teza 2), calcularea cerinței de capital de solvabilitate (art. 101), structura formulei standard (art. 103), structura cerinței de capital de solvabilitate de bază (art. 104), calcularea cerinței de capital de solvabilitate de bază (art. 105), calcularea submodulului „risc aferent devalorizării acțiunilor”: mecanism de ajustare simetrică (art. 106), cerința de capital pentru riscul operațional (art. 107), ajustarea realizată pentru a ține seama de capacitatea rezervelor tehnice și a impozitelor amânate de a absorbi pierderile (art. 108), simplificările formulei standard (art. 109), abaterile semnificative de la ipotezele care stau la baza formulei standard (art. 110),</p>	<p>asigurare/reasigurare, fiind axat primordial la cerința de capital minim(MCR), cerința de capital de solvabilitate(SCR), calcularea și evaluare activelor și obligațiilor.</p> <p>Ca rezultat al evaluării de către experții Băncii Mondiale a sectorului de asigurări din Republica Moldova s-a constatat că piața de asigurări este una fragilă, subdezvoltată (inclusiv, cu elemente de stagnare și vulnerabilități), în măsură semnificativă dependentă de obligațiile de plată, iar asigurătorii se confruntă cu problema capitalizării scăzute și poziția slabă față de cerințele de solvabilitate. Din acest considerent, experții Băncii Mondiale au insistat asupra netranspunerii prevederilor cantitative din Pilonul I al Directivei Solvabilitate II, motivând că acest lucru este prematur pentru piața asigurărilor autohtone. Este necesar mai întâi pregătirea terenului pentru transpunerea acestor prevederi ale Directivei prin efectuarea unui proces de curățare și consolidare a sectorului de asigurări, proces deja inițiat de CNPF, și ulterior de transpus prevederile cantitative ale Directivei în cauză. Din aceste considerente, proiectul de Lege nu transpune prevederile Pilonului I al Directivei Solvabilitate II, <u>fapt coordonat și agreat cu experții internaționali</u>. În schimb, proiectul de lege prevede transpunerea prevederilor Pilonului II și III a Directivei Solvabilitate, prin care se urmărește crearea unui cadru legal nou de gestiune a crizelor în sectorul de asigurări, prin introducerea de prevederi ce cuprind o serie de măsuri și instrumente menite să intervină suficient de timpuriu și de rapid în cazul unui asigurător neviabil sau în curs de a intra în dificultate.</p>
--	---	---

	<p>dispozițiile generale privind aprobarea modelelor interne integrale și parțiale (art. 112),</p> <p>dispozițiile specifice privind aprobarea modelelor interne parțiale (art. 113),</p> <p>politica de modificare a modelelor interne integrale și parțiale (art. 115),</p> <p>răspunderea organului administrativ, de conducere sau de control (art. 116),</p> <p>revenirea la formula standard (art. 117),</p> <p>neconformitatea modelului intern (art. 118),</p> <p>abaterile semnificative de la ipotezele care stau la baza formulei standard de calcul (art. 119),</p> <p>demonstrarea utilizării modelului intern (art. 120),</p> <p>standardele de calitate statistică (art. 121),</p> <p>standardele de calibrare (art. 122),</p> <p>atribuirea profiturilor și pierderilor (art. 123),</p> <p>standardele de validare (art. 124),</p> <p>standardele privind documentația (art. 125),</p> <p>modelele și datele externe (art. 126),</p> <p>calcularea cerinței de capital minim (art. 129),</p> <p>libertatea de investiții (art. 133),</p> <p>cerința de capital de solvabilitate și cerința de capital minim (art. 166),</p> <p>alegera metodei de calcul a solvabilității (art. 220),</p> <p>inclusiunea cotei proporționale (art. 221),</p> <p>eliminarea dublei utilizări a fondurilor proprii eligibile (art. 222),</p> <p>indisponibilitatea informațiilor necesare (art. 229),</p> <p>metoda 1 (metoda implicită): metoda bazată pe consolidarea contabilă (art. 230),</p> <p>majorarea de capital al grupului (art. 232),</p> <p>metoda 2 (metoda alternativă): metoda deduceri și agregării (art. 233),</p> <p>supravegherea sistemului de guvernanță (art. 246).</p>	
	<p>Proiectul național nu a asigurat transpunerea dispozițiilor art. 4 din Directiva 2009/138/CE privind excluderea din domeniul de aplicare a acesteia a întreprinderilor de asigurare pe criteriul dimensiunii acestora. Astfel, potrivit normei menționate, actul UE nu se aplică unei întreprinderi de asigurare care îndeplinește cumulativ următoarele condiții:</p> <ul style="list-style-type: none"> - venitul anual din primele brute subscrise nu depășește 5 milioane EUR; - cuantumul total al rezervelor tehnice ale întreprinderii, înainte de deducerea sumelor recuperabile din contractele de reasigurare, nu depășește 25 milioane EUR; - în cazul în care întreprinderea face parte dintr-un grup, cuantumul total al rezervelor tehnice ale grupului, înainte de deducerea sumelor recuperabile din 	<p>Se comentează</p> <p>Prin art.4 alin.(1) din Directiva 2009/138/CE se stabilesc condiții cumulative de excludere din aplicare, una din condiții fiind că activitate întreprinderii nu include activități de asigurare sau reasigurare care acoperă riscuri de răspundere civilă.</p> <p>Actualmente, toate companiile de asigurări dețin licență valabilă pentru desfășurarea activității de răspundere civilă auto obligatorie internă și/sau externă. Astfel, clauza de excludere expusă în Directivă nu este aplicabilă nici unei</p>

	<p>contractele de reasigurare și din vehiculele investiționale, nu depășește 25 milioane EUR;</p> <p>-activitatea întreprinderii nu include activități de asigurare sau reasigurare care acoperă riscuri de răspundere civilă, de credit și de garanție, cu excepția cazului în care acestea constituie riscuri auxiliare;</p> <p>-activitatea întreprinderii nu include operațiuni de reasigurare care depășesc 0,5 milioane EUR din veniturile sale din prime brute subscrise sau 2,5 milioane EUR din rezervele sale tehnice, înainte de deducerea sumelor recuperabile din contractele de reasigurare și din vehiculele investiționale, sau peste 10 % din veniturile sale din prime brute subscrise sau peste 10 % din rezervele sale tehnice, înainte de deducerea sumelor recuperabile din contractele de reasigurare și din vehiculele investiționale.</p>	<p>companii de asigurări și prevederile proiectului de lege vor fi executate de toți asiguratorii de pe piața Republicii Moldova.</p>
	<p>De asemenea, proiectul național nu a asigurat transpunerea prevederilor art. 5 care exclud din domeniul de aplicare a normelor actului UE următoarele operațiuni referitoare la asigurarea generală: operațiunile de capitalizare, operațiunile instituțiilor de economisire și ajutor reciproc, operațiunile efectuate de o organizație care nu are personalitate juridică, precum și operațiunile de asigurări de credite de export în numele statului sau garantate de către acesta.</p> <p>La fel, cu referire la asigurarea generală, nu au fost transpuse excluderile din domeniul de aplicare a activităților de asistență (art. 6 din actul UE) și întreprinderile mutuale care desfășoară activități de asigurare generală (art. 7 din actul UE).</p>	<p>Se comentează</p> <p>Operațiunile instituțiilor de economisire și ajutor reciproc, operațiunile de capitalizare în Republica Moldova sunt reglementate de legislația primară(Legea nr.1/2018 cu privire la organizațiile de activitate nebancaară și Legea nr.202/2017 privind activitatea băncilor) diferită de cea a asiguratorilor. Din acest motiv excluderile sunt reglementate din start prin alte legi. Totodată codul civil conține reglementări specifice întreprinderilor mutuale(1833)</p>
	<p>Mai mult, proiectul național nu a asigurat transpunerea prevederilor art. 9, pct. 1 și 2 din Directiva 2009/138/CE care exclud din domeniul de aplicare a acesteia, în ceea ce privește asigurarea de viață, următoarele operațiuni și activități: operațiuni ale instituțiilor de economisire și ajutor reciproc ale căror beneficii variază în funcție de resursele disponibile și care impun fiecărui membru să contribuie cu rata fixă adecvată, precum și operațiuni desfășurate de organizații al căror obiect de activitate este furnizarea de beneficii persoanelor angajate sau liber-profesioniste care aparțin unei întreprinderi sau unui grup de întreprinderi ori unui sector profesional sau interprofesional, în caz de deces sau supraviețuire sau la întreruperea sau reducerea activității, indiferent dacă angajamentele care rezultă de pe urma acestor operațiuni sunt total acoperite, în mod continuu, de rezerve matematice.</p>	<p>Se comentează</p> <p>Operațiunile instituțiilor de economisire și ajutor reciproc, operațiunile de capitalizare în Republica Moldova sunt reglementate de legislația primară(Legea nr.1/2018 cu privire la organizațiile de activitate nebancaară) diferită de cea a asiguratorilor. Din acest motiv excluderile sunt reglementate din start prin altă lege.</p> <p>Suplimentar art.9 este parțial transpus reieșind din specificul național de aplicabilitate în art.75 alin.5 din proiect:</p> <p><i>În ceea ce privește investițiile care constituie active corespunzătoare activității de asigurări de viață în care riscul de investire este asumat de contractanți/asigurați, iar beneficiile oferite de un contract sînt direct legate de valoarea unităților într-un OPCVM, de un indice al acțiunilor sau de o altă valoare de referință, rezervele tehnice corespunzătoare</i></p>

		beneficiilor respective trebuie reprezentate cât mai exact posibil de aceste valori și de activele respective.
	În ceea ce privește asigurarea de viață, proiectul de Lege nu a transpus dispozițiile art. 10 (1) din actul UE, care exclude din domeniul de aplicare a acestuia, în cazul în care valoarea beneficiilor în cauză nu depășește costurile medii de înmormântare pentru un singur deces sau în care beneficiile sunt furnizate în natură.	<p>Se comentează</p> <p>Normă UE neaplicabilă, specifică unui grup de țări UE. Activitatea de asigurări de viață se desfășoară exclusiv pe bază de licență. În acest sens nu este relevant de a specifica organizațiile care își iau angajamentul de a furniza beneficii exclusiv în caz de deces</p>
	Cu referire la activitatea de reasigurare, proiectul național nu a asigurat implementarea reglementărilor din art. 11 ale Directivei 2009/138/CE privind excluderea din domeniul de aplicare a activității de reasigurare desfășurate sau garantate integral de guvernul statului care acționează din motive legate de un interes public important, în calitate de reasigurator de ultimă instanță, inclusiv în cazul în care acest rol devine necesar din cauza unei situații de pe piață în care este imposibil să se obțină o acoperire comercială adecvată.	<p>Se comentează</p> <p>Normă UE neaplicabilă, având în vedere lipsa calității de stat membru a UE, iar desfășurarea activității de reasigurare nu poate fi garantată de guvern.</p>
	De asemenea, proiectul național nu a preluat dispozițiile art. 198 din Directiva 2009/138/CE privind domeniul de aplicare a dispozițiilor referitoare la asigurarea de protecție juridică. Astfel potrivit normei UE, acestea se aplică atunci când o întreprindere de asigurare se angajează, contra plății unei prime, să suporte cheltuielile procedurii judiciare și să furnizeze alte servicii legate direct de acoperirea dată de asigurare. Nu au fost transpuse nici prevederile normei UE care stabilește excluderea din domeniul de aplicare a dispozițiilor referitoare la asigurarea de protecție juridică în următoarele cazuri:	<p>Se comentează</p> <p>Asigurare de protecție juridică este un tip de asigurare facultativă și are loc în baza unor prevederi contractuale și condiții de asigurare stabilite de către părți.</p> <p>Totodată, în baza prevederilor art.9 alin. 13 din proiect, asigurarea de protecție juridică se acordă printr-un contract separat de cele încheiate pentru alte clase de asigurări sau, în cazul unei polițe unice, printr-un contract în care natura acoperirii și valoarea primei aferente se specifică într-o secțiune distinctă.</p> <p>Având în vedere dispozițiile exprese ale art.198, care nu se regăsesc în textul proiectului, gradul de compatibilitate a fost rectificat „incompatibil”</p>
	a) asigurării de protecție juridică, în cazul în care acest tip de asigurare privește litigiile sau riscurile care rezultă din/sau sunt legate de utilizarea navelor maritime;	
	b) activității desfășurate de o întreprindere de asigurare care asigură răspunderea civilă, în scopul de a apăra sau reprezenta asiguratul în orice anchetă sau proces, în cazul în care activitatea respectivă este desfășurată în același timp în propriul interes al respectivei întreprinderi de asigurare, în cadrul asigurării respective.	
	Remarcăm că, dispozițiile naționale corespundente care sunt indicate în Tabelul de concordanță, în speță art. 9 (1), (2), (8) - (13), art. 93 (1) și (2) și 75 (5) din proiectul național, nu asigură transpunerea art. 4 - 6, 9, 11 și 198 din actul UE, în măsura în care normele naționale indicate au un alt obiect de reglementare și nu stabilesc excluderile din domeniul de aplicare a legii.	<p>Se comentează</p> <p>Având în vedere dispozițiile exprese ale art. 4 - 6, 9, 11 și 198, care nu se regăsesc în textul proiectului, gradul de compatibilitate a fost rectificat „incompatibil”</p>

	<p>Proiectul național nu a implementat cerințele stabilite la art. 53 din Directiva 2009/138/CE, privind competența autorității de supraveghere de a permite întreprinderilor de asigurare și de reasigurare să nu prezinte informații, atunci când:</p> <p>a) publicarea acestor informații duce la câștigarea de către concurenții întreprinderii a unor importante avantaje necuvenite;</p> <p>b) există obligații față de deținătorii polițelor de asigurare sau alte relații de contrapartidă care obligă o întreprindere la păstrarea secretului sau a confidențialității. În cazul în care autoritatea de supraveghere permite nepublicarea unor informații, întreprinderile menționează acest fapt în raportul privind solvabilitatea și situația financiară și explică motivele.</p>	<p>Se comentează</p> <p>Art.53 alin.3 este transpus parțial prin redacția art.50 alin.1 din proiect, iar în tabelul de concordanță gradul de compatibilitate se va modifica în „<i>parțial compatibil</i>”.</p>
	<p>De asemenea, proiectul național nu a asigurat transpunerea dispozițiilor art. 54 din Directiva 2009/138/CE cu privire la obligația publicării de către întreprinderile de asigurare și de reasigurare a raportului privind solvabilitatea și situația financiară în cazul unei evoluții majore care afectează în mod semnificativ pertinenta informațiilor publicate anterior. Potrivit noimei UE, se consideră evoluții majore atunci când:</p> <p>a) se constată o neconformitate cu cerința de capital minim, iar autoritățile de supraveghere fie consideră că întreprinderea nu va fi în măsură să prezinte un plan realist de finanțare pe termen scurt, fie nu primesc planul respectiv în termen de o lună de la data constatării neconformității;</p> <p>b) se constată o neconformitate semnificativă cu cerința de capital de solvabilitate, iar autoritățile de supraveghere nu primesc un plan realist de redresare în termen de două luni de la data constatării neconformității.</p> <p>Menționăm că, Tabelul de concordanță nu conține motivele care explică netranspunerea dispozițiilor menționate și nu indică termenul-limită de implementare a acestora în legislația națională.</p>	<p>Art.54 este transpus parțial prin redacția art.77 alin.1-2 din proiect, iar în tabelul de concordanță gradul de compatibilitate se va modifica în „<i>parțial compatibil</i>”.</p>
	<p>Proiectul de Lege nu a transpus prevederile art. 199 din Directiva 2009/138/CE, potrivit căreia, garanția de protecție juridică trebuie să facă obiectul unui contract separat de cel înțocmit pentru alte clase de asigurare sau al unui capital separat al unei polițe unice, în care se precizează natura garanției de protecție juridică și, la cererea expresă a unui stat membru, valoarea primei corespunzătoare.</p> <p>Remarcăm că, dispozițiile naționale corespondente indicate în Tabelul de concordanță – art. 9 (13) din proiectul național, nu asigură transpunerea noimei UE menționate, în măsura în care prevederea națională indicată stabilește prevederi generale privind licențierea societăților de asigurare și/sau reasigurare și nu se referă la garanția de protecție juridică.</p>	<p>Se comentează</p> <p>Asigurare de protecție juridică este un tip de asigurare facultativă și are loc în baza unor prevederi contractuale și condiții de asigurare stabilite de către părți.</p> <p>Totodată, în baza prevederilor art.9 alin. 13 din proiect, asigurarea de protecție juridică se acordă printr-un contract separat de cele încheiate pentru alte clase de asigurări sau, în cazul unei polițe unice, printr-un contract în care natura acoperirii și valoarea primei aferente se specifică într-o secțiune distinctă. Având în vedere dispozițiile exprese ale</p>

		<p>art.199, care nu se regăsesc în textul proiectului, gradul de compatibilitate a fost rectificat „incompatibil”.</p>
	<p>Proiectul național nu a asigurat transpunerea prevederilor art. 223 din Directiva 2009/138/CE referitoare la eliminarea creării de capital intragrup. Astfel, în conformitate cu norma UE, în vederea eliminării creării de capital intragrup, la calcularea solvabilității la nivel de grup, nu se ține seama de fondurile proprii eligibile pentru cerința de capital de solvabilitate care rezultă din finanțarea reciprocă dintre întreprinderile de asigurare sau de reasigurare participativă și oricare dintre următoarele:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) o întreprindere afiliată; b) o întreprindere participativă; c) o altă întreprindere afiliată oricăreia dintre întreprinderile sale participative. <p>De asemenea, la calcularea solvabilității la nivel de grup nu se ține seama de fondurile proprii eligibile pentru cerința de capital de solvabilitate a unei întreprinderi de asigurare sau de reasigurare afiliată întreprinderii de asigurare sau de reasigurare participative pentru care se calculează solvabilitatea la nivel de grup, în cazul în care fondurile proprii eligibile în cauză rezultă din finanțarea reciprocă cu orice altă întreprindere afiliată respectivei întreprinderi de asigurare sau de reasigurare participative. Se consideră că există finanțare reciprocă cel puțin în cazul în care o întreprindere de asigurare sau de reasigurare sau oricare dintre întreprinderile sale afiliate deține acțiuni sau acordă împrumuturi altei întreprinderi care, direct sau indirect, deține fonduri proprii eligibile pentru cerința de capital de solvabilitate a celei dinții.</p> <p>Remarcăm că, și în acest caz, dispozițiile naționale corespondente indicate în Tabelul de concordanță – art. 100 (1) și (2) din proiectul național, nu asigură transpunerea normei UE menționate, or prevederea națională indicată se referă la alte aspecte ale solvabilității la nivel de grup, în speță la supravegherea concentrării riscurilor și tranzacțiilor intragrup prin instituirea obligației societăților de asigurare și/sau reasigurare de a furniza, cel puțin anual, Autorității de supraveghere a rapoartelor privind concentrarea semnificativă a riscurilor la nivel de grup, precum și privind tranzacțiile semnificative intragrup, inclusiv cele realizate cu o persoană fizică având legături strânse cu oricare societate din cadrul grupului.</p>	<p>Se comentează</p> <p>Dispozițiile art.101 alin. 2 stabilește că definirea și identificarea concentrării semnificative a riscurilor, tipurile tranzacțiilor intragrup, forma și conținutul rapoartelor sînt stabilite prin actele normative ale Autorității de supraveghere. În acest sens art.223 din Directivă are gradul de compatibilitate parțial compatibil-în sensul transpunerii detaliate prin actul normativ al autorității.</p>

	<p>Proiectul de Lege nu a transpus prevederile art. 286 din Directiva 2009/138/CE, potrivit căruia adoptarea măsurilor de reorganizare sau deschiderea procedurii de lichidare nu afectează drepturile reale ale creditorilor sau terților în ceea ce privește bunurile corporale sau necorporale, activele mobiliare sau imobiliare, în speță atât bunuri determinate, cât și ansambluri de bunuri nedeterminate a căror compoziție se schimbă din timp în timp și care aparțin întreprinderii de asigurare și care sunt situate pe teritoriul altui stat în momentul adoptării acestor măsuri sau deschiderii procedurii. Astfel, în sensul art. 286 din actul UE, drepturile reale cuprind cel puțin:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) dreptul de a lichida bunurile sau de a impune lichidarea lor și de a beneficia de profitul sau venitul generat de procedurile de lichidare, în special în temeiul unui gaj sau alunei ipoteci; b) dreptul exclusiv de a recupera o creanță, în special un drept garantat prin depunerea unui gaj sau prin cesiunea acestei creanțe cu titlu de garanție; c) dreptul de a revendica bunul sau de a cere restituirea acestuia de la oricine îl posedă sau îl folosește contra voinței titularului de drept; d) dreptul de a percepe fructele unui bun. Necesitatea implementării cerințelor menționate în legislația națională derivă din imperativul protejării drepturilor și intereselor creditorilor sau terților în cadrul procedurilor de reorganizare sau lichidare a întreprinderii de asigurare și reasigurare. <p>Prevederile naționale corespundente indicate în Tabelul de concordanță – art. 85 din proiectul național, nu asigură transpunerea normei UE menționate, în măsura în care prevederea națională stabilește norme privind registrul special al activelor admise la acoperirea cerinței de capital minim, de solvabilitate și a rezervelor tehnice.</p>	<p>Se comentează</p> <p>Atât art.83 alin.1, cit și 85 alin.7 din proiect prevăd că particularitățile procedurii de reorganizare și lichidare a societății de asigurare și/sau reasigurare se vor stabili de către Autoritatea de supraveghere. Astfel gradul de compatibilitate a fost rectificat „<i>parțial compatibil</i>”.</p>
	<p>Cu referire la clauza de armonizare a proiectului național, remarcăm că aceasta nu reflectă cele mai recente amendamente aduse Directivei 2009/138/CE. Astfel, în conformitate cu pct. 30 din Hotărârea Guvernului nr. 1171/2018 pentru aprobarea Regulamentului privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene (în continuare Regulament), clauza de armonizare a proiectului de Lege urmează să indice cele mai recente amendamente care constituie obiect al transpunerii. Remarcăm că, actul UE a fost modificat ultima oară prin Directiva (UE) 2018/843 a Parlamentului European și a Consiliului din 30 mai 2018.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Clauza de armonizare a fost modificată și expusă în următoarea redacție:</p> <p><i>Prezenta lege transpune parțial Directiva 2009/138/EC a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2009 privind accesul la activitate și desfășurarea activității de asigurare și de reasigurare (Solvabilitate II), publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 335 din 17 Decembrie 2009, așa cum a fost modificată ultima dată prin Directiva (UE) 2018/843 a Parlamentului European și a Consiliului din 30 mai 2018.</i></p>

	<p>Astfel, urmează a fi revizuit și ajustat compartmentul 5, în speță, în ceea ce privește dispozițiile de transpunere indicate pentru art. 4 - 6, 9, 11, 53, 54, 199, 223, 286 din Directiva 2009/138/CE. Remarcăm că, dispozițiile naționale corespondente care sunt indicate în Tabelul de concordanță (art. 9 (1), (2), (8) - (13), 93 (1) și (2), 75 (5), 95 (4), 50, 51, 9 (13), 100 (1) și (2) și 84) nu asigură transpunerea prevederilor actului UE menționate mai sus.</p> <p>Urmează a fi revizuit și compartmentul 6 din Tabelul de concordanță care reflectă gradul de transpunere a dispozițiilor Directivei 2009/138/CE. Astfel, în acord cu pct. 35 din Regulament, sintagma „necompatibil” din Tabelul de concordanță urmează a fi înlocuită cu sintagma „incompatibil” pentru următoarele dispoziții al actului UE: art. 4, 5, 13 (38), 37, 77a, 77b, 77c, 77d, 93, 94, 95, 96, 98, 100, 201 - 205, 220 - 222, 230, 232, 233 și Anexa IV, care reprezintă prevederi fundamentale netranspuse în proiectul național.</p>	<p>Se comentează</p> <p>Dispozițiile de transpunere indicate pentru art. 4 - 6, 9, 11, 53, 54, 199, 223, 286 din Directiva 2009/138/CE privind gradul de compatibilitate au fost revăzute/ajustate și indicate în tabelul de concordanță.</p>
	<p>Urmează a fi revizuit și compartmentul 7, în speță, în ceea ce privește dispozițiile de transpunere indicate pentru art. 4 - 6, 9, 11, 53, 54, 199, 223, 286 din Directiva 2009/138/CE. Remarcăm că, dispozițiile naționale corespondente care sunt indicate în Tabelul de concordanță (art. 9 (1), (2), (8) - (13), 93 (1) și (2), 75 (5), 95 (4), 50, 51, 9 (13), 100 (1) și (2) și 84) nu asigură transpunerea prevederilor actului UE menționate mai sus.</p> <p>Urmează a fi revizuit și compartmentul 6 din Tabelul de concordanță care reflectă gradul de transpunere a dispozițiilor Directivei 2009/138/CE. Astfel, în acord cu pct. 35 din Regulament, sintagma „necompatibil” din Tabelul de concordanță urmează a fi înlocuită cu sintagma „incompatibil” pentru următoarele dispoziții al actului UE: art. 4, 5, 13 (38), 37, 77a, 77b, 77c, 77d, 93, 94, 95, 96, 98, 100, 201 - 205, 220 - 222, 230, 232, 233 și Anexa IV, care reprezintă prevederi fundamentale netranspuse în proiectul național.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>În compartimentul 6 din Tabelul de concordanță sintagma <i>necompatibil</i> a fost înlocuită cu <i>incompatibil</i>.</p>
	<p>Suplimentar, urmează a fi completat în modul corespunzător compartimentul 7, prin indicarea motivelor netranspunerii prevederilor enumerate în compartimentul „Obiecții privind compatibilitatea” din pct. II al prezentei Declarații, precum și compartimentul 8, prin indicarea termenelor preconizate pentru realizarea transpunerii integrale a acestora precum și a proiectelor de acte normative care vor înlătura deficiențele de compatibilitate constatate la compartimentul 7.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Normele ce vizează pilonul 1 se vor transpune până în anul 2023.</p>
CIA Transelit SA	<p>În vederea realizării propunerilor cerinței de capital minim, în motivarea proiectului de lege, și anume art. 73 (din proiectul de Lege), lipsește o argumentare pertinentă a riscurilor ce pot apărea în cazul insuficienței de capital propriu, or, garantarea protecției creditorilor de asigurări, în cele mai frecvente cazuri are loc prin achitarea de facto a despăgubirii de asigurare, care reprezintă un institut aparte.</p> <p>Or, menținerea rezervelor tehnice în volumul real, garantează evitarea efectelor negative asupra drepturilor asiguraților (creditorilor de asigurări), stabilitatea capitalului minim propus, nu garantează generarea riscurilor față de drepturile asiguraților (creditorilor de asigurări).</p> <p>Se propune: revizuirea capitalului minim propus.</p> <p>În vederea realizării propunerilor privind identificarea și notificarea situațiilor financiare, în art. 77, alin. (2), lit. d (din proiectul de Lege), se propune următoarea redacție:</p> <p><i>Art. 77, alin. (2), lit. d) cerința de capital de solvabilitate sau coeficientul de lichiditate este mai mic decât normativul stabilit la finele unui trimestru;</i></p> <p>Se propune: redacție nouă după cum urmează.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Proiectul de lege are ca scop principal armonizarea cadrului național cu dispozițiile Directivei 2009/138/CE(art.129). În acest sens fără cerința de capital minim conform dispozițiile acquis-ului comunitar deținătorii de polițe și beneficiarii ar fi expuși unui nivel de risc inacceptabil în cazul în care întreprinderile de asigurare și de reasigurare sunt autorizate să își continue activitatea.</p>
	<p>Conform art. 77 alin 1 societățile de asigurare și/sau reasigurare dispun de proceduri de <u>identificare</u> a deteriorării condițiilor financiare, din care considerent este necesară intervenția imediată a Autorității de supraveghere, fără a aștepta finele anului de gestiune.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Conform art.77 alin 1 societățile de asigurare și/sau reasigurare dispun de proceduri de <u>identificare</u> a deteriorării condițiilor financiare, din care considerent este necesară intervenția imediată a Autorității de supraveghere, fără a aștepta finele anului de gestiune.</p>

	<p>Art. 77, alin. (2), lit. d) cerința de capital de solvabilitate sau coeficientul de lichiditate este mai mic decât normativul stabilit la finele anului de gestiune;</p> <p>Pentru a corespunde criteriilor de calitate și claritate, normele de drept urmează a fi formulate cu suficientă precizie.</p> <p>Or, să permită persoanelor interesate să formuleze concluzii exacte, conform propunerilor din proiectul de lege (<i>în cazul unui trimestru</i>), indicatorii nu demonstrează fluxul real al deteriorării situației financiare, în cazul normelor ce nu corespund criteriilor de claritate, acestea sunt contrare art. 23 din Constituția Republicii Moldova.</p>	
	<p>În vederea realizării propunerilor privind procedura de lichidare, în art. 83, alin. (1), lit. b (din proiectul de Lege), se propune următoarea redacție.</p> <p><i>Art.83, alin.(1), lit. b) Asigurătorul intră în lichidare prin hotărâre judecătorească;</i></p> <p>Se propune: redacție nouă după cum urmează.</p> <p><i>Art.83, alin.(1), lit. b) Asigurătorul intră în lichidare prin hotărâre judecătorească irevocabilă;</i></p> <p>Propunerea sus menționată, reprezintă institutul <i>irevocabilității</i> unei Hotărâri judecătorești, precum și opozabilitate subiecților vizați în respectarea acesteia.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>S-a redactat art. 83 alin. 1 și litera b.</p>
	<p>În vederea realizării propunerilor la dispozițiile tranzitorii, art. 124, (din proiectul de Lege), se propune următoarea redacție.</p> <p>Art. 124. Dispoziții tranzitorii</p> <p>(1) Adecvarea capitalului minim al unei societăți de asigurare și/sau reasigurare cerințelor prezentei legi se realizează în următorii termeni:</p> <p>a) la un an de la data intrării în vigoare a prezentei legi, capitalul minim al societății de asigurare și/sau reasigurare va constitui cel puțin 25% din capitalul minim prevăzut;</p> <p>b) la 2 ani de la data intrării în vigoare a prezentei legi, capitalul minim al societății de asigurare și/sau reasigurare va constitui cel puțin 50% din capitalul minim prevăzutei la 3 ani de la data intrării în vigoare a prezentei legi, capitalul minim al societății de asigurare și/sau reasigurare va constitui cel puțin 75% din capitalul minim prevăzut.</p> <p>d) la 5 ani de la data intrării în vigoare a prezentei legi, capitalul minim al societății de asigurare și/sau reasigurare va constitui cel puțin 100% din capitalul minim prevăzut.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Conform calendarului de implementare stabilit prin Acordul de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană (ratificat prin Legea nr.112/2014) termenul de transpunere a Directivei 2009/138/CE este anul 2021.</p> <p>Conform art.124 alin.1 legea intră în vigoare la 12 luni de la data publicării. Prin urmare pentru a majora capitalul la limita de 50% din capitalul minim prevăzut de proiect asigurătorii au la dispoziție 2 ani.</p> <p>Conform ultimilor situații financiare (2019) majoritatea asigurătorilor dețin capitalul propriu peste limita de 50% din cerința de capital minim prevăzută de proiect.</p>

A.B.A.R.	(art.4 definiții) S-a propus la noțiunea „asistent în brokeraj” sintagma: <u>„persoană fizică sau juridică în cauză nu are ca activitate profesională principală intermedierea în asigurări, iar veniturile obținute din activitățile de intermediere în asigurări reprezintă cel mult 30 % din veniturile totale din vânzări, înregistrate de persoana juridică într-o perioadă de gestiune”</u> .	<p>S-a redactat: Art. 4 la definiții: „asistent în brokeraj” - persoană fizică sau juridică, care inițiază sau desfășoară, în schimbul unei remunerații, activități de intermediere în asigurări în mod auxiliar, cu condiția să fie îndeplinite cumulativ următoarele condiții:</p> <p>a) persoana fizică sau juridică în cauză nu are ca activitate profesională principală intermedierea în asigurări, iar volumul vânzărilor din activitățile de intermediere în asigurări reprezintă cel mult 30% din volumul total al vânzărilor înregistrate de persoana juridică într-o perioadă de gestiune.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Se introduce un articol nou care va reglementa activitatea asistentului în brokeraj</p> <p>Articolul 109. Activitatea asistentului în brokeraj</p> <p>(1) În calitate de asistent în brokeraj poate activa persoană fizică sau persoană juridică înscrisă în Registrul asistenților în brokeraj, ținut de brokerul de asigurare/reasigurare, plasat pe pagina web și prezentat în format electronic autorității de supraveghere de la data înscrierii asistentului în brokeraj în registru.</p> <p>(2) Dreptul de desfășurare a activității de asistent în brokeraj apare din momentul înscrierii în Registrul asistenților în brokeraj de către brokerul de asigurare/reasigurare.</p> <p>(3) Asistentul în brokeraj persoană juridică trebuie să întrunească următoarele condiții:</p> <p>a) să aibă ca obiect de activitate acordarea serviciilor de turism, închirieri auto și alte activități la realizarea cărora apare necesitatea completării bunului sau serviciu cu produse de asigurare;</p> <p>b) să nu fi fost declarat anterior insolubil și să nu facă obiectul unei proceduri de reorganizare și/sau de insolabilitate la data solicitării autorizăției de la asigurator;</p> <p>c) fondatorii nu au fost persoane cu funcții de răspundere în cadrul unui intermediar în asigurări declarat insolubil sau care se află în procedură de insolabilitate;</p> <p>d) să-și desfășoare activitatea prin personal propriu care va</p>
----------	---	--	---

		<p>participa la cel puțin 20 de ore academice pe an organizate de către asigurator/reasigurator în scopul instruirii, cu eliberarea confirmării respective;</p> <p>e) să dețină un contract de mandat doar cu un singur broker de asigurare/reasigurare</p> <p>(4) Calitatea de asistent în brokeraj nu este compatibilă cu fondatorii asiguratorilor /reasiguratorilor și intermediarilor, precum și personalul propriu al acestora.</p>	<p>participa la cel puțin 20 de ore academice pe an organizate de către asigurator/reasigurator în scopul instruirii, cu eliberarea confirmării respective;</p> <p>e) să dețină un contract de mandat doar cu un singur broker de asigurare/reasigurare</p> <p>(4) Calitatea de asistent în brokeraj nu este compatibilă cu fondatorii asiguratorilor /reasiguratorilor și intermediarilor, precum și personalul propriu al acestora.</p>
	<p>(art.107 alin.(1). Prin acest articol se instituie registre ale agenților persoane fizice, juridice, agenților bancassurance, registre care vor oferi acces la informație pentru consumatorii serviciilor de asigurare.</p> <p>(art.107 alin.(3) lit.a), în premieră vor fi certificați agenții persoane fizice cît și administratorii agenților persoane juridice, personalul propriu al asistentului în brokeraj va participa la cel puțin 20 ore academice pe an în scopul instruirii.</p> <p>(art.107, alin.(4) lit.h),</p>		<p>Se acceptă observația</p> <p>Se acceptă:</p> <p>S-a redactat și va avea următoarea redacție:</p> <p>h) să înființeze și să țină un registru al personalului propriu care este încadrat în activitatea de intermediere, al cărui regim, formă și conținut vor fi stabilite prin acte normative ale autorității de supraveghere emise întru aplicarea prezentei legi</p>

	<p>art.107 alin.(4) lit. b), art. 108 alin.(2) lit.b). Definirea capitalului social pentru agenți p/j de 100.000 de lei, cât și pentru brokerii de asigurare de 400.000 de lei, în termenii prevăzuți anterior este acceptabilă, dar, sintagma <u>“menținut în mijloace libere de obligații”</u> este inacceptabilă din următoarele considerente: va fi dificil pentru marea majoritate a brokerilor în condițiile de azi să poată avea sume impunătoare de bani, libere de obligații, (400.000 lei ~ 20.000 euro). menționăm că în perioada anilor 2018-2020 din 75 brokeri înregistrați, astăzi avem doar 40. Aproape jumătate din brokerii de asigurare au abandonat această activitate, din cauza constrângerilor pieței. odată cu micșorarea numărului de brokeri de asigurare, va avea loc o concentrare a pieței, cunoaștem însă că serviciile de calitate la prețuri rezonabile pot fi prestate doar într-o piață liberă, fără constrângeri. accesul la piața de brokeraj va fi dificil pentru noi entități, deoarece costurile de “intrare” sunt prea mari pentru o piață deocamdată mică. f) odată cu reducerea numărului de brokeri de asigurare, evident, vor câștiga companiile mari, cu rețele proprii de vânzare, inhibând dezvoltarea companiilor mai mici, ale căror vânzări sunt făcute cu brokerii. piața de asigurări a R.M. nici pe departe nu poate fi comparată cu piețele țărilor U.E., iar aria de business a brokerilor autohtoni este doar pe teritoriul R.M., pe când brokerii europeni pot dezvolta afaceri și pe teritoriul altor țări. Deci, nu putem impune rigorii egale</p>	<p>Nu se acceptă Conform Directivei 2016/97/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 20 ianuarie 2016 privind distribuția în asigurări(reformare), cerința de capital se impune ca o măsură necesară pentru a proteja consumatorii în cazul incapacității intermediarului de asigurări de a transfera prima companiei de asigurări sau de a transfera suma aferentă solicitării de despăgubiri. Mai mult, prin art.10, alin.6, lit.b) din Directiva menționată, este stabilită cerința ca intermediarul să aibă o capacitate financiară care să fie în permanență la nivel de 4% din valoare primelor anuale încasate, cu condiția să fie de minimum 18 750 Euro.</p>
	<p>art. 109 alin.2, lit.d).</p>	<p>Se acceptă: d) să-și desfășoare activitatea prin personal propriu care va participa la cel puțin 20 de ore academice pe an organizate de către asigurator/reasigurator în scopul instruirii, cu eliberarea confirmării respective;</p>
	<p>(art.108 p.(11). A fost introdusă fraza: <u>“Asiguratorul/reasiguratorul este obligat să transfere remunerația brokerului de asigurare și/sau de reasigurare și sumele datorate pentru gestionarea lichidarea de daune în termenele de scadență prevăzute în contractele de mandat”</u>. Acest echilibru este unul necesar, deoarece până acum era specificată doar obligațiunea brokerilor de a-și onora plățile față de asiguratorii, nu și obligațiunea de plată a comisionelor și altor plăți de către asiguratorii față de brokeri.</p>	<p>Se acceptă (1) S-a redactat: Art.108, alin.11 <i>Brokerul de asigurare și/sau de reasigurare este obligat să transfere asiguratorului și/sau reasiguratorului primele de asigurare și/sau de reasigurare colectate de la asigurați în termenul de scadență prevăzut de contractul de mandat.</i> <i>Asiguratorul/reasiguratorul este obligat să transfere</i></p>

	(art.108 p.(14). Am sugerat ca asociație profesională, de a introduce un punct în noua redacție a legii în care brokerii își vor putea fructifica veniturile, fie în depozite bancare, fie în HVS, fie în procurarea de imobile pentru activitatea proprie sau închirierii.	<i>remunerația brokerul de asigurare și/sau de reasigurare și sumele datorate pentru gestionarea/lichidarea de daune în termenele de scadență prevăzute în contractul de mandat.</i>
	(art.110 p.(1) g). Suspendarea licenței pentru nedeținerea limitei nivelului de capital social. După cum am menționat mai sus, A.B.A.R. limitează pentru excluderea sintagmei “ <i>în active financiare libere de obligațiuni</i> ”.	<p>Nu se acceptă</p> <p>Redacția art.110 al.(1) lit.g) derivă din cuprinsul art. 108, alin.2, lit.b)</p> <p>Mai mult, prin art.10, alin.6, lit.b) din Directiva menționată, este stabilită cerința ca intermediarul să aibă o capacitate financiară care să fie în permanență la nivel de 4% din valoare primelor anuale încasate, cu condiția să fie de minimum 18 750 Euro.</p>
	A.B.A.R. vine cu propunerea de a fi exclus punctul 53¹ „ <i>Excepții în activitatea de intermediere în asigurări</i> ” din Legea Nr. 407 din 21/12/2006.	<p>Se acceptă</p> <p>Proiectul de lege conține art.113 “Excepții în activitatea de intermediere în asigurări”, care în rezultatul sesiunii comune cu participarea reprezentanților companiilor de asigurări și ABAR a fost exclus. În acest sens activitatea de intermediere va fi desfășurată exclusiv de personalul calificat.</p>
	(art.117 p.(6)). Considerăm că <i>chestionarea oricărui angajat</i> este o prevedere abuzivă în noul proiect de modificare a Legii 407, care ar putea fi tratat ca intimidare a angajaților participanților profesioniști al pieței de asigurări.	<p>Nu se acceptă</p> <p>Participanții profesioniști la piața asigurărilor sînt obligați să asigure cooperarea și colaborarea cu Autoritatea de supraveghere la atingerea obiectivelor supravegherii. Participanții profesioniști la piața asigurărilor trebuie să facă posibilă chestionarea oricărui angajat, să asigure accesul la toate documentele și la alte surse de informație necesare supravegherii.</p>
	(art.122 p.(2) f)). <i>Amenda de 15% din capitalul social al intermediarului în asigurări</i> (60.000 lei) o considerăm extrem de înaltă. Amenzi de așa nivel pot afecta bugetul unui broker de asigurare, mai ales pe brokerii cu o cifră de afaceri mai modestă, paralizând activitatea acestuia pentru o anumită perioadă, or scopul armonizării legislației este inclusiv de a încuraja business-ul mic și mijlociu.	<p>Nu se acceptă</p> <p>Amenda stabilită se va aplica gradualitate în funcție de încălcările constatate și impactul acestora.</p>

<p>Asociația de Actuariat din Moldova</p>	<p>Art.1. Definiții.</p> <p>a) Propunem excluderea definiției de „funcții-cheie”, în condițiile în care, același sens se regăsește în definiția de „persoană cu funcții cheie”, iar în condițiile în care pe parcursul legii se utilizează și expresia „funcții cheie”, care considerăm a fi potrivită pentru multe norme din proiect, propunem substituirea textului „persoană cu funcții cheie” prin „persoană cu funcții cheie/funcție cheie”;</p> <p>b) Excluderea sintagmei „actuar care desfășoară activitate în temeiul prezentei legi”, în condițiile în care, este definită noțiunea de „persoană cu funcții cheie/funcție cheie”. Mai mult, noțiunea de participant profesionist trebuie să se refere numai la persoanele juridice participante la piața asigurărilor și față de care sunt stabilite cerințe speciale de conformare. În legislația actuală actuarul este eronat integrat la noțiunea de participant profesionist, în condițiile în care prin act normativ subordonat legii a fost integrat la noțiunea de persoană cu funcții de răspundere;</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Noțiunea de „funcții-cheie” a fost exclusă</p>
	<p>La art.12:</p> <p>a) alin.(1), propunem completarea, după litera d), cu o cerință suplimentară privind necesitatea respectării cerințelor stabilite de lege referitoare la persoanelor cheie. În acest scop propunem următorul conținut al normei:</p> <p>”e) Persoanele cu funcții cheie nu corespund cerințelor prevăzute de prezenta lege și actele normative emise întru aplicarea acestora privind calificările, cunoștințele și experiența lor profesională adecvate pentru o administrare corectă și prudentă, precum și nu au o bună reputație și un nivel ridicat de integritate.”</p> <p>Comentarii: Această cerință derivă din prevederile art.18, alin.(1), lit.(g) din Directiva UE, care prevede că Statul membru de origine impune oricărei întreprinderi care solicită autorizația să prezinte dovezi că va fi în măsură să respecte sistemul de guvernanta menționat în capitolul IV secțiunea 2. În sensul Directivei UE sistem de guvernanta include respectarea cerințelor stabilite la articolele 42-49 și conform pct.(30) din preambul Directivei UE include funcția de management al riscurilor, funcția de conformitate, funcția de audit intern și funcția actuarială.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Actuarul este persoana care define funcție cheie, iar în scopul evaluării nivelului necesar de competență sunt luate în considerare ca factori suplimentari calificările profesionale și experiența. Dat fiind evoluțiile recente ale sectorului de asigurări și o abordare economică bazată pe risc, actuarul este acel participant profesionist care evaluează și gestionează riscurile asiguratorului.</p>
		<p>Se acceptă</p> <p>S-a modificat și art. 12 alin.1 s-a completat cu litera e) cu următorul cuprins:</p> <p><i>Persoanele cu funcții cheie nu corespund cerințelor prevăzute de prezenta lege și actele normative emise întru aplicarea acesteia privind calificările, cunoștințele și experiența lor profesională adecvate pentru o administrare corectă și prudentă, precum și nu au dispun de o bună reputație și un nivel ridicat de integritate.</i></p>

	<p>b) alin.(1), litera b), propunem următorul conținut al normei: ”b) asiguratorul nu dispune de fonduri proprii eligibile pentru acoperirea pragului absolut al cerințelor de capital minim prevăzute la art. XXXX sau capitalul social se situează sub nivelul stabilit de prezenta lege”</p> <p>Comentarii: Această cerință derivă din prevederile art.18, alin.(1), lit.(d) din Directiva UE. În acest scop, este necesar ca proiectul să prevadă cerințele față de 3 indicatori de referință: 1. Fondurile proprii; 2. Pragul absolut al capitalului de solvabilitate sa Capitalul de solvabilitate; 3. Capitalul social minim (in Directiva UE – Capital minim). Primii 2 indicatori sunt indicatori de referință pentru cerințele de solvabilitate, iar capitalul social minim va fi o cerință de conformitate minimă, sub care pragul absolut al capitalului minim de solvabilitate nu poate fi.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>S-a reformulat și s-a expus în următoarea redacție: <i>b)asiguratorul nu dispune de fonduri proprii eligibile pentru acoperirea pragului absolut al cerințelor de capital minim prevăzut la art.74 sau capitalul minim se situează sub nivelul stabilit de prezenta lege.</i></p>
	<p>3. La art.15, alin.(1), litera g), în coroborare cu cerința de la pct.2, propunem următorul conținut al normei: „g) asiguratorul nu dispune de fonduri proprii eligibile pentru acoperirea pragului absolut al cerințelor de capital minim prevăzute la art. XXXX sau capitalul social se situează sub nivelul stabilit de prezenta lege”.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>S-a reformulat și s-a expus în următoarea redacție: <i>b)asiguratorul nu dispune de fonduri proprii eligibile pentru acoperirea pragului absolut al cerințelor de capital minim prevăzut la art. 74 sau capitalul minim se situează sub nivelul stabilit de prezenta lege.</i></p>
	<p>4. La art.34: a) alin.(1), litera a), de substituit textul „persoanelor cu funcții de răspundere și angajaților” prin textul „persoanelor cu funcții de conducere și cu funcții cheie”.</p> <p>Comentarii: În contextul proiectului noțiunea de persoane cu funcții de răspundere nu există, fiind substituită, astfel cum prevede Directiva UE cu 2 noțiuni noi „persoane cu funcții de conducere” și „persoane cu funcții cheie”. În acest sens, atenționăm despre necesitatea substituirii în tot textul proiectului a noțiunii de „persoană cu funcții de răspundere”, cu „persoane cu funcții de conducere” și/sau „persoane cu funcții cheie”, în dependență de conținutul normei.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>S-a reformulat și s-a expus în următoarea redacție: a) o structură organizatorică clară, cu atribuții precise, clare și coerente în ceea ce privește responsabilitățile persoanelor cu funcții de conducere și cu funcții cheie și angajaților;</p> <p>Pe tot parcursul textului legii s-a redactat</p>
	<p>alin.(1), litera c), excluderea sintagmei „Funcțiile cheie se consideră a fi funcții de management al a riscurilor, de conformitate, audit intern și funcția actuarială” fiind definită la definiții.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Propoziția indicată a fost exclusă</p>

	<p>alin.(1), litera d), expunerea în conformitate cu prevederile art.41, alin.(3) din Directiva UE, în următoarea redacție „d) politica privind controlul intern, managementul riscurilor, audit intern și de externalizare, în cazul în care realizează externalizarea de funcții cheie”</p> <p>Comentarii: Aceste aspecte sunt necesare pentru instituirea unor funcții de guvernanta bine structurate, focusându-se pe importanța lor în cadrul sistemului corporativ de administrare, astfel cum prevăd standardele și directivele europene în raport cu societăți care administrează riscuri financiare de interes public.</p> <p>De asemenea, necesitatea existenței politicii de externalizare este iminentă în cazul în care societatea de asigurări va externaliza cel puțin una din funcțiile cheie, astfel cum reglementează și Directiva UE, în pct. (31) din preambul „ar trebui să fie posibil ca aceste funcții (se referă la funcțiile cheie) să fie îndeplinite de propriul personal al întreprinderii, să se poată baza pe consiliere din partea unor experți externi sau să poată fi externalizate către experți, în limitele stabilite prin prezenta directivă.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>S-a reformulat și s-a expus în următoarea redacție: <i>d) politica privind controlul intern, managementul riscurilor, audit intern și de externalizare, în cazul în care realizează externalizarea de funcții cheie</i></p>
	<p>La art.36:</p> <p>a) alin.(9), este necesar de menționat că externalizarea funcțiilor cheie este prevăzută de Directivă. Astfel, propunem reglementarea admiterii externalizării nu numai a funcției cheie de actuar, dar și a celorlalte funcții cheie. Argumentele de rigoare se regăsesc la comentariile de la pct.4 și la se conformează, suplimentar la cele menționate, și prevederilor art.49 din Directiva UE.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Se comentează: norma privind funcții și activități externalizate a fost completată la art.43 și expusă în următoarea redacție: Art.41 alin.1 <i>Atribuțiile funcției cheie, sint îndeplinite de o persoană, în baza relațiilor de muncă/ contractuale sau externalizate.</i></p>
	<p>b) alin. (10), de exclus textul „și își vor exercita obligațiile cu scopul de a asigura: suficiența rezervelor tehnice și matematice, menținerea solvabilității și îndeplinirea cerințelor privind rezervele tehnice și matematice, suficiența în orice moment a lichidităților și respectarea de către asigurător /reasigurator a prevederilor actelor normative ale Autorității de supraveghere”, în condițiile în care, funcția de management a riscurilor, audit intern au alte atribuții decât cele specifice actuarului. Or funcțiile de bază a funcțiilor cheie sunt descrise la articolele corespunzătoare acestor funcții.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>S-a reformulat și s-a expus în următoarea redacție: <i>10) Persoanele cu funcții cheie trebuie să aloce timp suficient pentru îndeplinirea atribuțiilor ce le revin și își vor exercita obligațiile în strictă conformitate cu cerințele înaintate de prezenta lege și alte acte normative emise de Autoritatea de supraveghere.</i></p>

	<p>6. La art.38, alin.(3), lit.a), domeniu acoperit de managementul riscurilor referitor la „calcularea și plasarea rezervelor tehnice” poate fi confundat cu funcțiile actuarului, de aceea propunem expunerea noimei date în următoarea redacție „subscriere a riscurilor și rezerve”. Or, în varianta engleză a Directivei UE este o expunere mai clară. Astfel rolul managementului riscurilor va analiza evalua riscurile aferente constituirii rezervelor, plasarea lor, etc. dar nu se refera si la calcularea lor, care este o funcție actuarială.</p>	<p>Se acceptă S-a reformulat și s-a expus în următoarea redacție: <i>Art.38 alin3 lit.a) subscrierea riscurilor, constituirea, și plasarea rezervelor tehnice</i></p>
	<p>La art.38, alin.(3), lit.e), Pornind de la propunerea realizată, considerăm relevant excluderea cuvintelor „și de subscriere” din textul de la litera e).</p>	<p>Se acceptă S-a reformulat și s-a expus în următoarea redacție: <i>e) managementul riscului operațional</i></p>
	<p>7. Expunerea articolului 42 din proiect în următoarea redacție: Alin. (1) Societatea de asigurare și/sau reasigurare prevăd o funcție actuarială eficace și permanentă, exercitată de cel puțin un actuar.</p>	<p>Se acceptă S-a reformulat și s-a expus în următoarea redacție: <i>(1) societatea de asigurare și/sau reasigurare prevede o funcție funcție actuarială eficace și permanentă, exercitată de cel puțin un actuar, iar procedura de selectare a acestuia se va desfășura în conformitate cu actele normative ale Autorității de supraveghere.</i></p>
	<p>Alin.(2) Actuarul societății de asigurare și/sau reasigurare este independent și autonom în desfășurarea activităților sale, are acces liber la toate documentele, actelor normative interne, datele și informațiile necesare îndeplinirii atribuțiilor acestuia. Societatea de asigurare și/sau reasigurare este obligată să prezinte documentele, actele normative interne, datele și informațiile solicitate de actuar în scopul exercitării atribuțiilor acestuia.</p>	<p>Se acceptă S-a reformulat și s-a expus în următoarea redacție: <i>(2) Actuarul societății de asigurare și/sau reasigurare este independent și autonom în desfășurarea activităților sale, deținând funcția și exercitând atribuții doar în cadrul unui singur asigurător/reasigurător. Actuarul are acces liber la toate documentele, actele normative interne, datele și informațiile necesare îndeplinirii atribuțiilor acestuia. Asigurătorul/reasigurătorul este obligat să prezinte documentele, actele normative interne, datele și informațiile solicitate de actuar necesare în scopul exercitării atribuțiilor acestuia.</i></p>

	<p>Alin.(4) Atribuțiile actuarului sunt:</p> <p>a) Coordonarea primelor și tarifelor de asigurare stabilite în condițiile de asigurare;</p> <p>b) Calcularea rezervelor tehnice și asigurarea adecvării modelelor de bază utilizate, ipotezelor folosite și evaluarea suficienței și calității datelor utilizate la calcularea rezervelor tehnice;</p> <p>c) Calcularea marjelor disponibile și minime de solvabilitate (dacă nu se vor aplica cerințele de capital de solvabilitate și de capital minim stabilit de Directiva UE);</p> <p>d) Compararea celor mai bune estimări cu experiența anterioară;</p> <p>e) Exprimarea opiniei privind politica globală de subscriere;</p> <p>f) Exprimarea opinii cu privire la pertinența contractelor de reasigurare;</p> <p>g) Contribuirea la implementarea eficace a sistemului de management al riscurilor, în special în ceea ce privește modelarea riscurilor care stau la baza calculării cerințelor de capital de solvabilitate, de capital minim, precum și în ceea ce privește evaluarea internă a riscurilor și solvabilității (ORSA, dacă se vor aplica cerințele de capital de solvabilitate și de capital minim stabilit de Directiva UE);</p> <p>h) Confirmarea rapoartelor prezentate Autorității de supraveghere care conțin calculele prevăzute la literale a)-c);</p> <p>i) Elaborarea și prezentarea raportului actuarial anual al asiguratorului/reasiguratorului în conformitate cu actele normative ale Autorității de supraveghere;</p> <p>j) Notificarea consiliului societății de asigurări/reasigurări și Autorității de supraveghere despre neregule constatate sau despre situațiile care indică sau conduc la încălcarea prevederilor legislației cu privire la asigurări în partea ce țin de atribuțiile actuarului;</p>	<p>Se acceptă:</p> <p>Se expune în următoarea redacție: alin.(4)</p> <p>a) coordonarea primelor și tarifelor de asigurare stabilite în condițiile de asigurare;</p> <p>b) calcularea rezervelor tehnice și asigurarea adecvării metodologiilor, modelelor de bază utilizate, ipotezelor folosite și evaluarea suficienței și calității datelor utilizate la calcularea rezervelor tehnice, identificarea datelor care denaturează calcularea rezervelor tehnice și propunerea înlăturării acestora;</p> <p>c) calcularea marjelor disponibile și minime de solvabilitate, ratei de solvabilitate;</p> <p>d) verificarea fondurilor proprii, inclusiv a activelor admise să acopere rezervele tehnice;</p> <p>e) calcularea beneficiilor obținute din fructificarea activelor admise să reprezinte rezervele tehnice pentru asigurările de viață;</p> <p>f) compararea celor mai bune estimări cu experiența anterioară;</p> <p>g) exprimarea opiniei privind politica globală de subscriere;</p> <p>h) exprimarea opinii cu privire la pertinența contractelor de reasigurare;</p> <p>i) contribuirea la implementarea eficace a sistemului de management al riscurilor, în special în ceea ce privește modelarea riscurilor;</p> <p>j) care stau la baza calculării cerințelor de capital de solvabilitate, de capital minim, precum și în ceea ce privește evaluarea internă a riscurilor și solvabilității;</p> <p>k) confirmarea rapoartelor prezentate Autorității de supraveghere care conțin calculele prevăzute la literale a)-e);</p> <p>l) elaborarea și prezentarea raportului actuarial anual al asiguratorului/reasiguratorului în conformitate cu actele normative ale Autorității de supraveghere;</p> <p>m) notificarea în termen de 15 zile lucrătoare a consiliului societății de asigurări/reasigurări și Autorității de supraveghere despre neregule constatate sau despre situațiile care indică sau conduc la încălcarea prevederilor legislației cu privire la asigurări în partea ce țin de atribuțiile actuarului;</p>
--	--	---

	(6) Funcția actuarială poate fi externalizată în conformitate cu prevederile prezentei legi.	<p>Se acceptă</p> <p>S-a redactat 43 alin.(1)</p> <p><i>(1) Atribuțiile funcției cheie, sînt îndeplinite de o persoană, în baza relațiilor de muncă/ contractuale sau externalizate. Pot fi externalizate următoarele funcții cheie: funcția actuarială, funcția de management al riscului, funcția de conformitate, funcția de audit intern.</i></p>
	<p>Prevederile art. 44, alin.(1),</p> <p>pct.1. comisionul sau orice altă retribuire pentru fiecare contract de asigurare (reasigurare) încheiat nu poate depăși limita cheltuielilor de achiziție ale asigurătorului/reasigurătorului prevăzute în structura primei de asigurare/reasigurare) nu este o practică stabilă de Directiva UE și în general nespecifică economiei de piață. Această reglementare se aplică din perioada economiei planificate. Structura primei/tarifului de asigurare nu este importantă să fie reglementată prin prisma actelor normative, în special pentru asigurările facultative, care sunt practicate pe o piață concurențială, unde modificarea comisioanelor și alte elemente ale structurii primelor/tarifelor (cheltuielile asigurătorului, profitul preconizat) poate fi admisă, în condițiile în care asigurătorul se conformează cerințelor de solvabilitate. Supra reglementarea preconizată nu este specifică economiei de piață și nici unei piețe concurențiale. Nu există nici o practică internațională care să reglementeze structura primelor/tarifelor de asigurare, inclusiv limita comisioanelor pentru asigurările facultative, deoarece este imposibil de realizat, dacă se admite o piață concurențială.</p> <p>Prin urmare propunem excluderea acestor prevederi, inclusiv și cerința de prezentarea a structurii primelor de asigurare la etapa de licențiere, dacă se preconizează a fi reglementată.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Conform art.21 alin.2 și art.181 alin 3 din Directiva 2009/138/CE Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2009 privind accesul la activitate și desfășurarea activității de asigurare și de reasigurare (Solvabilitate II) <i>Statele membre nu mențin și nu introduc notificarea predabilă sau aprobarea majorărilor de tarife propuse, decât ca element al unui sistem general de control al prețurilor.</i></p> <p>Astfel reglementarea este necesară întru neadmiterea concurenței neloiale și un control general al cheltuielilor de achiziție.</p>
<p>Ministerul Justiției al Republicii Moldova</p>	<p>Urmare examinării proiectului hotărârii Guvernului pentru aprobarea proiectului de lege privind activitatea de asigurare și reasigurare (număr unic 831/MF/CNPF/2019), comunicăm următoarele. Potrivit notei informative proiectul de Lege privind activitatea de asigurare și reasigurare este elaborat în conformitate cu Acordul de asociere RM-UE (ratificat prin Legea nr. 112/2014), potrivit căruia dispozițiile Directivei 2009/138/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2009 privind accesul la activitate</p>	<p>Se comentează</p> <p>Deoarece legea are un conținut voluminos, astfel facilitează procesul de cunoaștere (specificăm că însăși Legea 100/2017 și Legea 202/2017 similară sectorului bancar prevăd ca element constitutiv - Cuprinsul), precum lipsește interdicția expresă a acestui element.</p>

AVIZARE REPETATĂ

	<p>și desfășurarea activității de asigurare și reasigurare (Solvabilitate II) urmează a fi puse în aplicare în termen de șapte ani de la data intrării în vigoare a Acordului, în acest sens, luna septembrie 2021.</p> <p>Cu referire la clauza de adoptare a proiectului hotărârii Guvernului, relevăm că drept temei juridic pentru adoptarea unei hotărâri de Guvern poate servi o lege, dar nu o altă hotărâre de Guvern.</p> <p>Reiterăm că, art. 41 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative nu prevede „Cuprinsul” ca element constitutiv al actului normativ.</p>
	<p>La art. 4: Reiterăm că, lista definițiilor este exagerat de mare, unele definiții din acestea urmînd a fi excluse, deoarece actul normativ nu este un dicționar, fapt pentru care nu este justificată definirea noțiunilor decît în cazul în care la momentul adoptării actului se știe cu certitudine că, un termen este pasibil de mai multe interpretări și se optează pentru o anumită interpretare. Suplimentar, se va ține cont că, avînd în vedere complexitatea relațiilor sociale, atribuirea semnificației atotcuprinzătoare a unei noțiuni este practic imposibilă. Astfel, explicarea sensului unor termeni în actele normative determină pericolul nedefinirii exacte a acestora, fapt ce va face dificilă aplicarea actului. Trebuie de avut în vedere că, lista lungă de definiții în actele internaționale se datorează faptului că, în diferite țări noțiunile au sens diferit.</p> <p>La definirea controlului se va evita utilizarea termenilor latini cum ar fi „de jure” și „de facto”. În sinteza obiecțiilor și propunerilor a fost acceptată obiecția, dar în proiectul de Lege nu au fost efectuate modificările menționate în sinteză.</p>
	<p>Nu se acceptă</p> <p>În sensul proiectului de lege și avînd ca scop transpunerea Directivei 2009/138/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2009 privind accesul la activitate și desfășurarea activității de asigurare și de reasigurare (Solvabilitate II) toate noțiunile definite transpun art.13 din directivă în care sunt prezente 40 de noțiuni. Suplimentar, complexitatea relațiilor din asigurări impune autorul de a preciza sensul noțiunilor în proiect.</p>
	<p>Se acceptă</p> <p>cu referire la excluderea termenilor latini se acceptă și se exclude noțiunea de <i>de iure și de facto</i>, conform obiecțiilor parvenite.</p>
	<p>Se acceptă</p> <p>Întru clarificarea aplicării deducerii TVA alin.1 din art. 6 a fost reformulat și expus în următoarea redacție:</p> <p>Indemnizația de asigurare sau despăgubirea de asigurare se plătește de către societatea de asigurare sau reasigurare în bani, atât prin transfer bancar cît și în numerar. În cazul achitării despăgubirii de asigurare fără restabilirea sau repararea bunurilor prin prestarea de servicii din despăgubirea de asigurare se va deduce taxa pe valoare adăugată.</p>
	<p>La art. 6 alin. (1), care prevede că Indemnizația de asigurare sau despăgubirea de asigurare se plătește de către societatea de asigurare sau reasigurare în bani, este necesar de a face referire la Taxa pe valoare adăugată, în acest sens, dacă aceasta va fi dedusă sau nu din suma despăgubirii/indemnizației cînd păgubitului/beneficiarului îi va fi transferată suma de bani sau cel din urmă va ridica numerarul. Atenționăm că, de autorul proiectului au fost făcute modificări, dar acestea pot duce la interpretări eronate și abuzuri la aplicarea Legii. În acest sens, atenționăm că suma TVA va fi dedusă aînt în cazurile transferului bancar cît și ridicării numerarului cînd asiguratul sau beneficiarul asigurării nu dispune de o factură sau oricare document care confirmă achitarea pentru lucrările efectuate, (de exemplu în cazul reparării unui automobil). Menționăm că, această recomandare nu tinde să diminueze suma despăgubirii asiguratului sau beneficiarului asigurării, dar să evite prestațiile de servicii nereflectate în conformitate cu legislația fiscală.</p>

	<p>Menționăm că în redacția veche a fost obiectată norma de la art. 6 alin. (2) după cum urmează: „menționăm că formularea cu condiția că această obligație și mărimea sânt incontestabile nu corespunde criteriului de claritate și previzibilitate impuse unui act normativ. În acest sens, nu este clar cum va fi interpretat cuvântul incontestabile. Propunem de a completa alineatul cu anumite criterii care ar permite calificarea unei obligații ca fiind incontestabile sau atunci când aceasta ar putea fi contestabilă printr-o listă exhaustivă. Subliniem că, acest lucru este necesar dacă ne axăm pe coroborarea cu următoarea propoziție Societatea de asigurare și/sau reasigurare nu este în drept să refuze plata avansului solicitat, în acest sens, fără a prevedea o listă care impune expres criteriile unei obligații incontestabile, societatea de asigurare va avea posibilitatea de a decide arbitrar asupra contestabilității obligației de a achita și mării acesteia, acest lucru evoluând în creșterea de litigii în instanța de judecată.” Totodată, în sinteza obiecțiilor și propunerilor, soluția autorului a fost de a exclude alineatul menționat, lăsând reglementarea în baza prevederilor generale din Codul civil al Republicii Moldova. În acest sens, articolul 1854 din Codul civil, intitulat Momentul datorării prestației de către asigurator la alineatele (1) și (2) prevede următoarele:</p> <p>(1) Prestația asiguratorului este datorată din momentul încheierii activității de investigare și constatare a cazului asigurat și a întinderii obligației asiguratorului. În cazul în care pretenția a fost acceptată, asiguratorul, fără întârziere nejustificată, va plăti sau, după caz, va efectua o altă prestație prevăzută de contract.</p> <p>(2) Dacă investigarea durează mai mult de o lună, asiguratul sau, după caz, beneficiarul asigurării este îndreptățit să ceară un avans corespunzător și proporțional cu obligația probabilă de plată, cu condiția că obligația asiguratorului de a plăti indemnizația sau despăgubirea și mărimea ei nu trezesc îndoieli. Avansul se va plăti fără întârziere nejustificată.</p> <p>Atenționăm că, pentru Codul civil sunt caracteristice normele generale, iar scopul unei Legi speciale, în acest sens Legii cu privire la asigurări, este de a oferi o detaliere acestor norme. La fel, atenționăm că soluția de a exclude alineatul menționat și lăsarea reglementării în conformitate cu articolul 1854 al Codului civil poate duce la abuzuri din partea societăților de asigurări și violarea drepturilor asiguraților, beneficiarilor, în acest sens a consumatorului. Astfel, propunem ca art. 6 din proiectul Legii să ofere o detaliere prevederii citate din Codul civil în mod caracteristic unui articol dintr-o lege specială.</p>
<p>Se acceptă</p> <p>S-a redactat și s-a expus în următoarea redacție: <i>alin (2) Dacă investigarea durează mai mult de o lună, asiguratul sau, după caz, beneficiarul asigurării este îndreptățit să ceară un avans corespunzător și proporțional cu obligația probabilă de plată, cu condiția că obligația asiguratorului de a plăti indemnizația sau despăgubirea și mărimea ei nu trezesc îndoieli. Avansul se va plăti fără întârziere nejustificată.</i></p> <p>Suplimentar menționăm, că este imposibil de prevăzut în mod exhaustiv totalitatea cazurilor când mărimea indemnizației sau despăgubirii de asigurare nu trezesc îndoieli.</p>	

	<p>La art. 13: la alin. (2) nu este clară consecința nerespectării termenului pentru reperfectarea licenței în cazul schimbării denumirii sau sediului societății de asigurare/reasigurare (obiecție valabilă și pentru art. 14 alin. (2) din proiect). Atenționăm că deși în articol a fost reglementată răspunderea contravențională, menționăm că norma de sancționare trebuie să fi prevăzută expres în Codul contravențional, ori în prezent Codul contravențional nu sancționează expres încălcările menționate supra.</p> <p>La alin. (3) cuvântul acesta se va înlocui cu cuvântul aceasta. Totodată, propunem reformularea cuvintelor în acest sens pentru a exclude repetarea cuvântului acesta (emise de acestea în acest sens):</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Nerespectare termenilor specificați art.13 alin.2 și art.14 alin. 2 implică nerespectarea condițiilor de licențiere, respectiv atrage aplicarea contravenției prevăzute la art.304² alin2 din Codul Contravențional.</p>
		<p>Se acceptă</p> <p>S-a reformulat după cum urmează: <i>Autoritatea de supraveghere decide asupra eliberării sau refuzului reperfectării licenței în termen de cel mult 20 de zile lucrătoare, conform actelor normative emise de acesta în acest sens.</i></p>
	<p>La art. 15 alin. (1) lit. h) prevederea este expusă vag nefiind clar criteriile după care se va conduce Autoritatea de supraveghere la suspendarea licenței. Ținem să remarcăm că și în alte articole se conțin norme incerte sau vagi, pasibile unor interpretări abuzive, inacceptabile într-un act normativ care reglementează activitatea de întreprinzător (a se vedea cuvintele „adecvat”, „considerabil”, „exercitarea eficientă”, „semnificativ”).</p>	<p>Se acceptă</p> <p>S-a reformulat și s-a expus în următoarea redacție: <i>h) activitatea desfășurată de asigurător în primele 3 ani de funcționare diferă considerabil (abateri mai mare de 50%) de cea preconizată în planul de afaceri prezentat la etapa de eliberare a licenței, iar, în opinia Autorității de supraveghere, o astfel de deviere nu este justificată de noile circumstanțe economice ale asigurătorului și pune în pericol activitatea asigurătorului;</i></p>
	<p>La art. 16 Alin. (2) necesită a fi revizuit în corelare cu alin. (1) lit. b) din același articol, or, în contextul în care procedura de retragere a licenței la cererea solicitantului este destul de complicată, este posibil ca titularii licenței să opteze pe opțiunea alin. (1) prin încetarea desfășurării activitate de mai mult de 6 luni.</p> <p>La art.16 alin. (10) lit. b) atragem atenția că, alin. (8) la care s-a făcut referință prevede o interdicție pentru asigurătorul/reasigurătorul cărui i-a fost retrasă licența, dar nu îndeplinirea unei obligații. În acest sens, la alin. (8) cuvintele și atribuite se vor substitui cu cuvintele este obligat să atribuiască.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Procedura de retragere statuată la alin.2 nu este complicată, ci prudențială și se impune pentru asigurarea protecției consumatorilor serviciilor de asigurare și satisfacerea deplină a pretențiilor înaintate.</p> <p>Se acceptă</p> <p>S-a reformulat și s-a expus în următoarea redacție: <i>Asigurătorul/reasigurătorul cărui i s-a retras licența nu are dreptul să desfășoare activitate de asigurare și/sau de reasigurare, și este obligat să atribuiască cea mai înaltă prioritate plății indemnizațiilor și despăgubirilor de asigurare.</i></p>

	<p>La art. 15 alin. (1) lit. h) prevederea este expusă vag nefiind clar criteriile după care se va conduce Autoritatea de supraveghere la suspendarea licenței. Ținem să remarcăm că și în alte articole se conțin norme incerte sau vagi, pasibile unor interpretări abuzive, inacceptabile într-un act normativ care reglementează activitatea de întreprinzător (a se vedea cuvintele „adekvat”, „considerabil”, „exercitarea eficientă”, „semnificativ”).</p>	<p>Se acceptă</p> <p>S-a reformulat și s-a expus în următoarea redacție:</p> <p><i>h) activitatea desfășurată de asigurător în primele 3 ani de funcționare diferă considerabil (abatere mai mare de 50%) de cea preconizată în planul de afaceri prezentat la etapa de eliberare a licenței, iar, în opinia Autorității de supraveghere, o astfel de deviere nu este justificată de noile circumstanțe economice ale asigurătorului și pune în pericol activitatea asigurătorului;</i></p>
	<p>La art. 34: la alin. (7) nu este clară necesitatea documentării refuzului aplicării recomandărilor Autorității de supraveghere, or, se presupune că recomandările nu stabilesc reguli obligatorii de aplicare.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>CNPF în calitate de autoritate de supraveghere, în scopul monitorizării sistemului de guvernanță, supraveghează implementarea recomandărilor, prin urmare asigurătorii vor documenta în mod obligatoriu refuzul de a aplica aceste recomandări și în acest sens autoritatea de supraveghere va emite decizii ulterioare.</p>
	<p>La alin. (8) în redacția veche, au fost aduse obiecții expresiei „o bună reputație și un nivel ridicat de integritate” ca fiind lipsită de precizie. În sinteza obiecțiilor și propunerilor a fost adoptată soluția excluderii expresiei pentru a nu duce la interpretări neuniforme. Totodată, este necesar de a menționa că din proiect au fost excluse reglementările care impuneau profesionalismul subiecților care dețin funcții de răspundere. Recomandăm de a revedea excluderea reglementărilor cu referire la profesionalismul subiecților menționați și încadrarea normei într-un alineat distinct.</p> <p>Totodată, alineatul (8) în redacția prezentată propunem a fi reformulat după cum urmează, Asigurătorul/reasiguratorul va evita încheierea de tranzacții cu persoane terțe (sau în beneficiul lor), care se află în relație de afiliere cu asigurătorul sau care se află în relație de afiliere cu persoanele cu funcții de conducere sau funcții cheie în cadrul asigurătorului, în condiții mai favorabile decât cele existente în mod general pentru celelalte persoane care nu se află cu aceștia în asemenea relații.</p>	<p>Se comentează</p> <p>Cerința referitoare la buna reputație, cunoștințe și aptitudini a membrilor organelor de conducere sunt expuse în art.35 alin.3, iar în cazul persoanelor cu funcții cheie la art.36.</p> <p>Se acceptă</p> <p>S-a reformulat și s-a expus în următoarea redacție:</p> <p><i>Asigurătorul/reasiguratorul va evita încheierea de tranzacții cu persoane terțe (sau în beneficiul lor), care se află în relație de afiliere cu asigurătorul sau care se află în relație de afiliere cu persoanele cu funcții de conducere sau funcții cheie în cadrul asigurătorului, în condiții mai favorabile decât cele existente în mod general pentru celelalte persoane care nu se află cu aceștia în asemenea relații.</i></p>
<p>La art. 36 alin. (9), se va revedea oportunitatea excluderii în totalitate a lit. c) după cum a fost propusă în versiunea veche a proiectului. Menționăm că lit. c), stabilea niște condiții la întrunirea cărora persoana nu putea ocupa funcții-cheie, condiții precum dezvăluirea secretului comercial, spălare de bani, pericol la locul de muncă. Considerăm că persoana care a săvârșit astfel de fapte nu ar trebui să ocupe o funcții-cheie.</p>		<p>Se comentează:</p> <p>Alin.8 a fost reformulat prin stabilirea standardului de bună reputație, care este un concept care va cuprinde totalitatea cerințelor legale, stabilite într-un act normativ distinct și înaintate față de persoana cu funcții cheie. Totodată, considerăm că este imposibil de stabilit totalitatea faptelor</p>

		comise de persoana cu funcție cheie ce ar putea fi considerate drept încălcare gravă.
	<p>La art. 59:</p> <p>La alin. (1) lit. b), referința la ratingul BBB prin sintagma să aibă un rating BBB sau mai bun nu corespunde condițiilor de claritate și previzibilitate impuse unui act normativ deoarece nu au fost specificate expres agențiile de notare de la care se va prelua această notă. În acest sens, pe tot parcursul textului dacă va fi prevăzut un anumit rating se vor include expres și agențiile de notare care au acordat ratingul menționat. Menționăm că argumentarea din sinteza obiecțiilor și propunerilor se referă doar la art. 96.</p> <p>La alin. (1) lit. i), sintagma proprietate imobiliară a fost înlocuită cu sintagma bunuri imobiliare asigurate. Menționăm că în conformitate cu Codul civil, se va utiliza formularea bunuri imobile. Totodată nu este clar motivul necesității asigurării bunurilor imobile, motiv pentru care nota informativă se va completa cu argumente în acest sens.</p>	<p>Se comentează</p> <p>Ratingul BBB este acordat de agențiile internaționale de rating și se bazează pe aprecierea activelor și obligațiilor. Menționarea expresă a acestora este făcută la art. 96.</p> <p>Se acceptă s-a redactat.</p> <p>Bunurile imobile participă la acoperirea rezervelor și a cerințelor de capital minim. Din acest motiv, pentru certitudinea păstrării valorii de bilanț a bunului imobil, orice depreciere rezultată dintr-un risc survenit (inundație, incendiu, cutremur etc.) trebuie acoperită prin contractul de asigurare.</p>
	<p>La art. 84: La alin. (2), care prevede drepturile lichidatorului să desfășoare unele dintre activitățile societății de asigurare și/sau reasigurare, în măsura în care acest lucru este necesar sau adecvat în scopul lichidării și necesită a fi realizate cu notificarea ulterioară imediată a Autorității de supraveghere, considerăm că prevederea este vagă. În acest sens, se recomandă a utiliza o listă exhaustivă a atribuțiilor lichidatorului, divizate în cele care pot fi desfășurate cu autorizarea prealabilă a Autorității de supraveghere și respectiv cu notificarea ulterioară a acesteia.</p> <p>La alin. (6), recomandăm a se completa cu prevederea că forma prezentării informațiilor cu privire la evoluția lichidării să fie reglementată la nivelul Autorității de supraveghere prin act normativ subordonat Legii, iar lichidatorul trebuie să respecte această formă.</p>	<p>Se comentează</p> <p>Toate acțiunile efectuate de lichidator sunt efectuate în scopul lichidării, astfel este imposibil de format lista atribuțiilor lichidatorului expuse pentru notificare.</p>
		<p>Se comentează</p> <p>Lichidatorul va acționa și va prezenta informațiile cu privire la evoluția lichidării în limitele legii speciale a insolvenității nr.149/2012.</p>
	<p>La art. 85 alin. (3), recomandăm introducerea clauzei de nulitate absolută a modificărilor efectuate la registrul activelor eligibile fără avizul Autorității de supraveghere. Menționăm că în sinteza obiecțiilor și propunerilor refuzul recomandării nu a fost motivat.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Se completează cu o propoziție nouă <i>Orice modificare a datelor înscrise în registru aferente activelor eligibile, fără avizul prealabil al Autorității de supraveghere atrage nulitatea absolută a acestora.</i></p>
	<p>La art. 110 alin. (1), menționăm că formularea acestuia nu corespunde cerințelor de claritate și previzibilitate impuse unui act normativ. În acest sens la alineatul menționat se va introduce o listă exhaustivă a tuturor actelor</p>	<p>Se comentează</p> <p>Lista documentelor prevăzute la alin.(1) este una recomandată, iar conform alin.(2) Procedura de licențiere și</p>

	necesare a fi depuse la Autoritatea de supraveghere pentru obținerea licenței de activitate. Totodată, menționăm că cuvintele cel puțin în sensul articolului, este abuzivă.	<i>lista exhaustivă a documentelor necesare în acest sens se va stabili în actele normative a Autorității de supraveghere.</i>
	La art. 110 alin. (1) lit. e) se va ține cont că, Curtea Constituțională în jurisprudența sa a menționat că, actul normativ subordonat legii nu poate conține norme primare, iar conținutul actului normativ urmează să fie în strică corespundere cu normele și scopul legii sau ale actului normativ superior și nu poate introduce reglementări noi, altele decât cele stabilite de lege sau actul superior. De asemenea, actul normativ nu poate interveni în domenii nereglementate de lege. (Hotărârea Curții Constituționale nr. 29 din 28 octombrie 2016, §71)	Se comentează Funcțiile de conducere atât a asiguratorilor cât și a intermediarilor trebuie să corespundă criteriilor de competență și onorabilitate (fit and proper) care impun o serie de cerințe cărora persoanele în cauză trebuie să corespundă. Din motivul diversității și complexității acestor cerințe, Autoritatea va stabili doar criterii de competență și onorabilitate prin acte normative.
	La art. 122: La alin. (4) norma se va reexamina prin prisma principiului non bis in idem care derivă din normele constituționale ale articolelor 4, 21 și 25 din Constituție. Dreptul de a nu fi judecat sau pedepsit de două ori pentru aceeași faptă a devenit un principiu fundamental și incontestabil al oricărui sistem de drept și este garantat de normele actelor internaționale, la care a aderat și Republica Moldova. Astfel, potrivit articolului 4 alin. 1 din Protocolul nr. 7 la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, nimeni nu poate fi urmărit sau pedepsit penal de către jurisdicțiile aceluiași stat pentru săvârșirea infracțiunii pentru care a fost deja achitat sau condamnat printr-o hotărâre definitivă conform legii și procedurii penale ale acestui stat. Cu termeni similari operează și articolul 14 alin. 7 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice. Este de subliniat că, pentru a determina dacă o anumită sancțiune intră în cadrul materiei penale, Curtea Europeană a Drepturilor Omului aplică așa-numitele criterii Engel. Curtea a stabilit în jurisprudența sa trei criterii, cunoscute sub numele de „criteriile Engel” (a se vedea Engel și Alții c. Olandei, §82), care urmează să fie luate în considerare pentru a stabili dacă există sau nu o „acuzare în materie penală”. Primul criteriu este încadrarea juridică a infracțiunii în dreptul național, al doilea este însăși natura infracțiunii, iar al treilea reprezintă gradul de severitate al pedepsei pe care persoana în cauză riscă să o suporte (Cauza Sergey Zolotukhin c. Rusiei, §53). Adicional, amintim că și Curtea Constituțională, conferind principiului non bis in idem o conotație constituțională, în § 5 din Hotărârea nr. 26 din 23 noiembrie 2010 asupra excepției de neconstituționalitate a prevederilor alin. (6) art. 63 din Codul de procedură penală a subliniat: „[...] dreptul de a nu fi urmărit, judecat sau pedepsit de mai multe ori pentru aceeași faptă derivă din art. 21 din Constituție,	Se comentează Norma respectivă este similară celei din Legea 202/2017, respectiv va avea următorul conținut: <i>Aplicarea sancțiunilor și a măsurilor sancționatoare potrivit prezentei legi nu înăltură răspunderea materială sau civilă sau penală, după caz.</i>

	conform căruia: „Orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale.” [...] Din cele enunțate rezultă că principiul statuat la art. 21 din Constituție – asigurarea tuturor garanțiilor necesare apărării persoanei acuzate de un delict în procesul judiciar – pe lângă alte drepturi procesuale, oferă persoanei și dreptul constituțional de a nu fi urmărită, judecată sau pedepsită de mai multe ori pentru aceeași faptă. Principiul în cauză presupune că cel care prin conduita sa a ignorat ordinea de drept va răspunde o singură dată pentru fapta ilicită, pentru o încălcare a legii se va aplica o singură sancțiune juridică. Acest principiu constituțional se aplică nu numai în cauzele penale, dar și în cauzele contravenționale, precum și în orice altă formă de răspundere juridică din aceeași materie de drept (de exemplu – penală sau civilă).”	
	La art. 124 alin. (1) textul „în vigoare la 12 luni” se va substitui cu textul „în vigoare la expirarea a 12 luni”. Elementele structurale ale proiectului se vor numera în conformitate cu art. 51 alin. (6) din Legea nr. 100/2017.	Se acceptă S-a reformulat și s-a expus în următoarea redacție: <i>(1) Prezenta lege intră în vigoare la expirarea a 12 luni de la data publicării.</i>
Ministerul Economiei și Infrastructurii al Republicii Moldova	Art.3 alin.(2)- necesitatea revizuirii prin prisma prevederilor art.3 alin.(2) Prezenta lege se aplică în măsura în care nu contravine prevederilor legilor care reglementează activitatea licențiată, autorizată sau certificată din domeniul financiar (bancar și nebancar), excepție făcând dispozițiile art. 4 alin. (1)–(2), (5) și art. 6 alin. (7) care au prioritate cu privire la orice domeniu licențiat/autorizat/certificat.	Se comentează Art.2 alin.(2) din proiect reglementează raporturile din domeniul financiar nebancar. Dispozițiile art.4 alin. (1)–(2), (5) și art.6 alin.(7) din Legea nr.160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător nu pot fi aplicate sectorului financiar nebancar (în speță – domeniului de asigurări). În context, norma expusă la art.6 alin.(7) - <i>autoritatea emitentă (inclusiv autoritatea de licențiere) este obligată să acorde acte permise tuturor solicitanților care îndeplinesc cerințele și condițiile stabilite expres de lege, în număr nelimitat, în ordinea înregistrării solicitărilor, cu excepția cazurilor în care ...</i> - nu poate avea aplicabilitate sectorului de asigurări Accesul la activitatea de asigurare sau de reasigurare este supusă unei autorizări/licențieri prealabile și complexe. Prin urmare, proiectul de lege stabilește expres condițiile și procedurile pentru acordarea respectivei autorizații/licenței, precum și pentru un eventual refuz. Detalierea unor cerințe aferente licențierii prestatorilor de servicii de asigurări, presupunea analiza unor date și informații

		<p>complexe, precum ar fi: planuri de afaceri, procedurile de gestionare a riscurilor, calculi actuariale, etc. De asemenea, a fost prevăzută dobândirea de participațiuni calificate în societatea de asigurări - este necesar ca orice persoană/persoane care acționează în mod concertat, înainte de a dobândi o participațiune calificată la capital într-o societate de asigurări, urmează să obțină o permisiune prealabilă în scris de la CNPF. Astfel, va exista certitudinea unei administrări stabile și prudente a societății în cauză, precum și încredințarea că situația financiară a solicitantului este una sigură și adecvată.</p> <p>De menționat că norma similă propusă proiectului se regăsește în art.2. alin.(3) din Legea 202/2017 privind activitatea băncilor.</p>
	Art.74 alin.(2) cerința de capital minim urmează a fi stabilită în valută națională.	<p>Se comentează</p> <p>Conform art.128 și art.129 din Directiva 2009/138/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2009 privind accesul la activitate și desfășurarea activității de asigurare și de reasigurare (Solvabilitate II), <i>statele membre impun ca întreprinderile de asigurare și de reasigurare să dețină fonduri proprii de bază eligibile care să acopere cerința de capital minim</i>. Totodată fiind stabilite cerințe de calculare a capitalului minim cu un anumit prag absolut (in EUR).</p> <p>Pentru transpunerea Directivei 2009/138/CE, în proiect (art.74) s-au menținut cerințe de calculare a capitalului minim (in EUR), dar cu rectificare - echivalentul în lei a 2.200.000 EUR (la cursul oficial de schimb al leului moldovenesc comunicat de Banca Națională a Moldovei la data raportării)....</p>
Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal	Fără obiecții	
Centrul de Armonizare a Legislației	Fără obiecții	

<p>Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova</p>	<p>Efectuarea analizei impactului de reglementare. (Obiecție la nota informativă) Potrivit art.25 din Legea nr.100/2017 „Dacă proiectul prevede reglementări cu impact asupra activității de întreprinzător, în calitate de studiu de cercetare se realizează doar analiza impactului de reglementare, efectuată în modul stabilit de legislație”. De asemenea, conform art.34 alin.(4) din Legea menționată supra „Proiectele actelor normative ce reglementează activitatea de întreprinzător se remit spre expertiză grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător, împreună cu analiza impactului de reglementare. Totodată, art.13 al Legii nr. 235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, stabilește „(1) Analiza impactului de reglementare reprezintă argumentarea, în baza evaluării costurilor și beneficiilor, necesității adoptării actului normativ și analiza de impact al acestuia asupra activității de întreprinzător, inclusiv asigurarea respectării drepturilor și intereselor întreprinzătorilor și ale statului precum și corespunderea actului scopurilor politicii de reglementare și principiilor prezentei legi. (2) Actul de analiză a impactului de reglementare este parte integrantă a notei informative a proiectului de act normativ”. În acest sens, se constată că proiectul nu este însoțit de analiza impactului de reglementare conform cerințelor statuate în Legea nr.235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător. Circumstanța în cauză poate constitui o încălcare a principiilor de previzibilitate a reglementării activității de întreprinzător, de echitabilitate și proporționalitate în raporturile dintre stat și întreprinzător. În consecință, nota informativă urmează a fi completată cu actul de analiză a impactului de reglementare și cu avizul Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător.</p>	<p>Nu se acceptă Conform normei expuse la art.1 din Legea nr.235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, legea nu se referă la activitatea de întreprinzător din domeniul financiar (bancar și nebancar). Respectiv proiectul care se referă la activitatea de asigurare și sau reasigurare nu se însoțește de analiza impactului de reglementare și nu se examinează în grupul de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător.</p>
	<p>Obiecție generală asupra proiectului de lege În cadrul examinării proiectului, se remarcă folosirea expresiilor: licențierea societăților de asigurare și/sau reasigurare (denumirea Secțiunii 1 Capitolul II), licențierea societății de asigurare și/sau reasigurare, înregistrarea de stat a societății de asigurare și/sau reasigurare (art.10 alin.(6), avizul prealabil de constituire a societății de asigurare și/sau reasigurare, capitalul social al asiguratorului (art.10 alin.(7) și alin.(9), acordarea licenței asiguratorului/reasiguratorului (art.10 alin.(10), deși activitatea societății pe acțiuni la etapa solicitării licențierii și procedurii de licențiere a activității de</p>	<p>Se acceptă Întru neadmiterea interpretărilor și uniformizării textului proiectului de lege în art. 9 alin.4, 6; art.10 alin.2, 4, 6, 8, 11, 12, 21; art.11, art.12 alin.1, lit. b) c), d), f), g), h) cuvintele societatea de asigurare/reasigurare au fost substituite cu societatea solicitantă. În acest sens a fost clar identificat subiectul solicitării în la etapa obținerii licenței.</p>

<p>Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova</p>	<p>asigurare și/sau reasigurare încă nu poate fi numită ca fiind societate de asigurare/reasigurare.</p> <p>Astfel, conform art.9 al prezentului proiect, activitatea de asigurare și/sau reasigurare poate fi desfășurată pe teritoriul Republicii Moldova numai în baza licenței eliberată de autoritatea de supraveghere, în condițiile prezentei legi și altor acte normative.</p> <p>Rezultă că până a fi eliberată licență unei societăți pe acțiuni, aceasta nu poate fi clasificată ca societate de asigurare și/sau reasigurare.</p> <p>Riscul coruptibilității formulărilor depistate până la licențierea activității de asigurare și/sau reasigurare constă în crearea unei preconcepții privind licențierea oricărui solicitant al activității de asigurare și/sau reasigurare, iar în caz de respingere a solicitării de licențiere, solicitantul poate folosi formulările enunțate în cadrul procesului de contestare a deciziei contestate pentru a invoca faptul că la momentul depunerii cererii de licențiere, acesta avea deja calitatea de societate de asigurare și/sau reasigurare, fapt care poate duce la crearea unei practici vicioase în care confuziile cu privire la calitatea de societate de asigurare/reasigurare ar putea fi considerat momentul depunerii cererii de licențiere, cu toate consecințele de rigoare rezultate de promovarea unei asemenea practici.</p> <p>Astfel, interesul public va fi compromis, iar importanța licențierii ca metodă de control mai riguros din partea statului pentru promovarea intereselor asiguraților va fi diminuat.</p> <p>Substituirea tuturor expresiilor enunțate în obiectie, precum și a celor introduse cu ocazia enumerării condițiilor de licențiere și înlăturării altor lacune din proiect în care se conțin expresii analogice celor enumerate cu expresii: „licențierea activității de asigurare și/sau reasigurare”, „licențierea activității de asigurare și/sau reasigurare”, „înregistrarea de stat a activității de asigurare și/sau reasigurare”, „avizul prealabil de constituire a societății pe acțiuni solicitante a activității de asigurare/reasigurare”, capitalul social al solicitantului”, acordarea licenței solicitantului pentru desfășurarea activității de asigurare/reasigurare”.</p> <p>Analizând cuprinsul proiectului propus, în coroborare cu dispozițiile Directivei 2009/138/CE privind accesul la activitate și desfășurarea activității de asigurare și de reasigurare (Solvabilitate II), se atestă lipsa reglementării condițiilor de licențiere în activitatea de asigurare și/sau reasigurare, fapt ce poate duce la apariția manifestărilor de corupție.</p> <p>Astfel, potrivit art.18alin. (1) din Directiva indicată supra, sunt reglementate următoarele condiții de autorizare:</p>
	<p>Se comentează:</p> <p>La art.9 alin 1) și alin.16 se precizează:</p> <p>Activitatea de asigurare și/sau reasigurare poate fi desfășurată pe teritoriul Republicii Moldova numai în baza licenței eliberate de Autoritatea de supraveghere, în condițiile prezentei legi și a altor acte normative.</p>

	<p>„(a) în ceea ce privește întreprinderile de asigurare, să își limiteze obiectul de activitate la activitatea de asigurare și la operațiunile care decurg direct din aceasta, excluzând orice altă activitate comercială;</p> <p>(b) în ceea ce privește întreprinderile de reasigurare, să își limiteze obiectul la activitatea de reasigurare și la operațiunile asociate, această cerință poate include o funcție de holding și activități legate de sectorul financiar, în sensul articolului 2 alineatul (8) din Directiva 2002/87/CE;</p> <p>(c) să prezinte un plan de afaceri în conformitate cu articolul 23;</p> <p>(d) să dețină fondurile proprii de bază eligibile pentru a acoperi pragul absolut al cerinței de capital minim, prevăzută la articolul 129 alineatul (1) litera (d);</p> <p>(e) să prezinte dovezi că, din acel moment, se va afla în postură de a deține fonduri proprii eligibile pentru acoperirea cerinței de capital de solvabilitate, prevăzută la articolul 100;</p> <p>(f) să prezinte dovezi că, din acel moment, se va afla în postură de a deține fonduri proprii eligibile pentru acoperirea cerinței de capital minim, prevăzută la articolul 128;</p> <p>(g) să prezinte dovezi că va fi în măsură să respecte sistemul de guvernanță menționat în capitolul IV secțiunea 2;</p> <p>(h) în ceea ce privește asigurarea generală, să comunice numele și adresa tuturor reprezentanților însărcinați cu soluționarea daunelor desemnați în temeiul articolului 4 din Directiva 2000/26/CE în orice stat membru altul decât statul membru în care este cerută autorizarea în cazul în care riscurile care trebuie acoperite sunt clasificate în clasa 10 din anexa I partea A din prezenta directivă, cu excepția răspunderii transportatorului”.</p> <p>La fel, este relevant pct.(s) al Directivei enunțate, care prevede că: „Accesul la activitatea de asigurare sau de reasigurare ar trebui să fie supus unei autorizări prealabile. Prin urmare, este necesară stabilirea condițiilor și procedurilor pentru acordarea respectivei autorizatii precum și pentru un eventual refuz. Adiacent, subliniem faptul că, în Cap.II, Secțiunea I, art.9 include doar prevederi generale cu privire la licențierea activității de asigurare și/sau reasigurare, iar art.10 prevede procedura de licențiere, fără a fi prevăzut vreun articol care ar include o listă de condiții de licențiere comune tuturor solicitanților de a desfășura activitate de asigurare și/sau reasigurare. Pericolul corupibilității acestui element constă în incertitudinea pe care o creează în relațiile sociale, îndeosebi cele referitoare la mecanismele de realizare a drepturilor, de îndeplinire a obligațiilor, ambiguitatea atribuțiilor funcționarilor publici și a procedurilor administrative de care ei sunt</p>	<p>În scopul reglementării particularităților procedurii de licențiere și proceselor conexe, autoritatea de supraveghere emite acte normative întru aplicarea prezentei legi.</p> <p>În partea referitoare de alin.1 din Directiva 2009/138/CE precizăm că:</p> <ul style="list-style-type: none"> - planul de afaceri-reglementat de art.11, - motivele de respingere a cererii de licențiere, prevăzute la art.12; - cerințele de licențiere a sucursalelor, art.19; - limitele activității asigurătorului/ asigurătorului, art. 32(se indică expres că activitatea asigurătorului se limitează la asigurarea reasigurarea și operațiunile ce rezultă direct din aceste acțiuni, fiind exclusă orice altă activitate comercială). <p>Dat fiind că lista documentelor și informațiilor este una extinsă, proiectul de lege prevede emiterea unui act normativ întru reglementarea particularităților. În prezent se aplică aceeași procedură.</p>
--	--	--

<p>Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova</p>	<p>responsabili etc., situații în care autoritățile responsabile de executarea legii respective se pot prevala de această deficiență pentru a comite abuzuri.</p> <p>Recomandări:</p> <p>Reglementarea expresă a condițiilor de licențiere pentru desfășurarea activității de asigurare și/sau reasigurare.</p>	
	<p>Art.9 alin.(6) și (7) din proiectul de lege.</p> <p>Obiectii:</p> <p>În cadrul analizei per ansamblu a dispozițiilor sus menționate, în raport cu normele proiectului de act normativ propus, se atestă o lacună de reglementare referitoare la documentele și informațiile necesare a fi prezentate de solicitanții de licență pentru desfășurarea activității de asigurare/reasigurare, factor de risc care condiționează apariția manifestărilor de corupție.</p> <p>În acest context, sunt relevante prevederile art.29 alin.(2) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, care stabilesc că: „Pentru a se evita lacunele legislative, soluțiile propuse în proiectul actului normativ trebuie să acopere întreaga problematică a relațiilor sociale ce constituie obiectul de reglementare al proiectului”.</p> <p>De asemenea, conform principiului predictibilității normei juridice (art.3 alin.(1) lit.d) din Legea nr. 100/2017), la elaborarea unui proiect de act normativ trebuie să se asigure o reglementare clară, accesibilă și transparentă care, în contextul normelor examinate, să nu prejudicieze drepturile și interesele persoanelor care solicită eliberarea licenței de activitate de asigurare/reasigurare și să asigure dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle (art.23 din Constituție).</p> <p>Astfel, lipsa reglementării clare și, fără echivoc, a unor norme care să stabilească documentele și informațiile necesare de a fi prezentate de solicitanții de licență pentru desfășurarea activității de asigurare/reasigurare, riscă să determine interpretări abuzive și discreții excesive din partea entității publice responsabile de aplicare, care în dependență de scop și interes, va putea aplica normele respective în mod diferențiat (într-un caz sub influența factorilor de corupție, licența se va elibera în lipsa unor documente și informații relevante în alt caz licența nu se va elibera, din considerentul neprezentării documentelor și informațiilor solicitate), fapt ce poate compromite realizarea interesului public.</p> <p>Mai mult decât atât, se creează incertitudini în privința dreptului Autorității de supraveghere de a solicita „orice documente și informații suplimentare aferente procesului de licențiere”, întrucât în conținutul proiectului nu se prevăd</p>	<p>Se comentează</p> <p>S-a modificat pentru precizare și excluderea ambiguităților următoarele:</p> <p><i>(6) Pentru eliberarea licenței de a desfășura activitățile permise asigurătorilor/ reasigurătorilor, se depune la Autoritatea de supraveghere o cerere de licențiere, la care se anexează documentele și informațiile aferente societății solicitante.</i></p> <p><i>(7) În procesul de examinare a unei cereri de licențiere, Autoritatea de supraveghere solicită orice documente și informații suplimentare aferente procesului de licențiere dacă cele prezentate sunt insuficiente pentru evaluarea respectării condițiilor prevăzute pentru acordarea licenței.</i></p>

<p>Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova</p>	<p>documentele și informațiile de bază, care servesc la eliberarea licenței pentru desfășurarea activității de asigurare/reasigurare.</p> <p>Rezumând cele enunțate supra, se atestă că dispoziția propusă este formulată de o manieră echivocă și impredictibilă care conferă persoanelor responsabile de aplicarea normelor propuse o marjă largă de discreție, pentru care va fi dificilă atragerea la răspundere pentru interpretarea abuzivă a documentelor și informațiilor necesare a fi prezentate de solicitanții de licență pentru desfășurarea activității de asigurare/reasigurare.</p> <p>Recomandări:</p> <p>Reglementarea expresă a documentele și informațiile necesare a fi prezentate de solicitanții de licență pentru desfășurarea activității de asigurare/reasigurare.</p> <p>Art.9 alin.(14) din proiectul de lege.</p> <p>Obiecții:</p> <p>În conținutul normei precitate, se atestă că trimiterea la riscurile cuprinse în clasele 14,15 și 17 enumerate în anexă partea A este una eronată, întrucât această parte conține 3 clase de asigurări de viață, iar riscurile cuprinse în clasele 14,15 și 17 sunt prevăzute în partea B a anexei la proiectul de lege, fiind o reglementare incoerentă care creează precondiții pentru interpretarea echivocă a normelor referitoare la calificarea riscurilor drept auxiliare pentru anumite clase de asigurare</p> <p>Astfel, se constată o trimitere defectuoasă care, la aplicare, riscă să creeze divergențe de interpretare, precum și aplicarea eronată a normelor de drept.</p> <p>Recomandări:</p> <p>Prevederea coerentă a trimiterii din partea din anexă, prin substituirea literei „A” cu litera „8”.</p>	
<p>Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova</p>	<p>Art.10</p> <p>Obiecții:</p> <p>Normele cuprinse în art.10 au ca obiect de reglementare procedura de licențiere, începând de la depunerea cererii și terminând cu eliberarea licenței privind activitatea de asigurare și/sau reasigurare.</p> <p>Astfel, alin.(1) prevede un termen de până la 5 luni înăuntru căruia autoritatea de supraveghere emite hotărâre privind licențierea unei societăți pe acțiuni sau de respingere a cererii.</p> <p>Totodată, alin.(10) prevede termenul decizional redus la cel mult 2 luni de la data primirii informațiilor și documentelor aferente licenței.</p> <p>La fel, alin.(2) prevede termenul de 15 zile lucrătoare de la data primirii cererii în cadrul căruia autoritatea de supraveghere comunică solicitantului lipsa documentelor și informațiilor care nu au fost prezentate.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>S-a modificat și s-a expus:</p> <p><i>(14) Prin derogare de la alineatul (12), riscurile cuprinse în clasele 14, 15 și 17 enumerate în anexă partea A B nu pot fi considerate drept riscuri auxiliare pentru alte clase de asigurare.</i></p>
<p>Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova</p>	<p>Art.10</p> <p>Obiecții:</p> <p>Normele cuprinse în art.10 au ca obiect de reglementare procedura de licențiere, începând de la depunerea cererii și terminând cu eliberarea licenței privind activitatea de asigurare și/sau reasigurare.</p> <p>Astfel, alin.(1) prevede un termen de până la 5 luni înăuntru căruia autoritatea de supraveghere emite hotărâre privind licențierea unei societăți pe acțiuni sau de respingere a cererii.</p> <p>Totodată, alin.(10) prevede termenul decizional redus la cel mult 2 luni de la data primirii informațiilor și documentelor aferente licenței.</p> <p>La fel, alin.(2) prevede termenul de 15 zile lucrătoare de la data primirii cererii în cadrul căruia autoritatea de supraveghere comunică solicitantului lipsa documentelor și informațiilor care nu au fost prezentate.</p>	<p>Se comentează</p> <p>Procedura de licențiere prevăzută la art.10 presupune următoarele particularități:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Autoritatea acceptă/respinge cererea- în termen de până la 5 luni; - Se comunică solicitantului lista documentelor lipsă - 15 zile lucrătoare de la primirea cererii; - Se limitează termenul de solicitare a informațiilor - 3 luni de la data primirii cererii; - Solicitantul are la dispoziție 30 zile pentru prezentarea documentelor și care trebuie prezentate anterior expirării termenului de 5 luni;

	<p>De asemenea, alin. (3) prevede un termen de cel mult 3 luni de la primirea cererii de licențiere înăuntrul căruia autoritatea de supraveghere poate solicita orice documente sau informații.</p> <p>În continuare, alin.(4) prevede un termen de 30 de zile pe care îl are la dispoziție solicitantul pentru prezentarea documentelor și informațiilor cerute conform formulării de la alin.(3) perioadă pe parcursul căreia termenul de 5 luni prevăzut la alin.(1) se suspendă.</p> <p>Urmează dispozițiile alin.(5) care reglementează că documentele și informațiile prevăzute la alin.(3) și (4) trebuie să fie prezentate cu cel puțin 30 zile calendaristice anterior datei expirării termenului în care autoritatea de supraveghere trebuie să se pronunțe asupra cererii de licențiere, deși alin.(4) prevede suspendarea pe parcursul a 30 de zile a termenului de 5 luni prevăzut la alin.(1).</p> <p>La fel, alin.(6) stipulează „înregistrarea de stat a societății de asigurare/reasigurare” numai după prezentarea hotărârii scrise cu privire la acordarea avizului prealabil de constituire a asigurătorului/reasigurătorului eliberat de autoritatea de supraveghere.</p> <p>La alin.(7) se prevede că autoritatea de supraveghere eliberează și avizele prealabile acționarilor semnificativi și avizele de numire a organelor de conducere, fără a fi indicat nici un termen în acest sens.</p> <p>În alin.(8) se prevede un termen de până la 5 luni de la data comunicării de autoritatea de supraveghere a hotărârii cu privire la acordarea avizului prealabil de constituire pentru obținerea licenței pentru ca solicitantul să prezinte informațiile și documentele aferente.</p> <p>În alin.(9) termenul expus de alin.(8) se reia în cazul neprezentării informațiilor și documentelor respective de solicitant.</p> <p>În continuare, în alin.(10) se reglementează un termen de 2 luni de la data primirii informațiilor și documentelor aferente, în care autoritatea de supraveghere decide în privința acordării licenței asigurătorului/reasigurătorului.</p> <p>În alin.(11) deja se face referire la un termen de o lună de la data primirii documentației prevăzut în alin.(3) în care autoritatea de supraveghere poate solicita informația în scris și documentele suplimentare necesare, iar solicitantul are la dispoziție un termen de încă o lună de la data comunicării pentru prezentarea acestora; perioadă pe parcursul căreia termenul de 2 luni prevăzut la alin.(10) se suspendă. În acest caz, solicitantul poate furniza documentele și informațiile relevante într-un termen de cel târziu 30 zile calendaristice anterior expirării termenului prevăzut la alin.(8) care de fapt este</p>	<p>- Decizia cu privire la acordarea/refuzul licenței – 2 luni de la primirea documentelor; Astfel toate termenele sunt în legătură strânsă și au ca punct de reper primirea cererii, solicitarea informațiilor suplimentare și reluarea examinării cererii după suspendare. Astfel, sunt termene reglementate și justificate în funcție de apariția unor impedimente legate de examinarea cererii</p> <p>Suplimentar procesul de licențiere similar se aplică sectorului bancar(art.17 din Legea 202/2017 privind activitatea băncilor).</p>
--	---	---

de 5 luni de la emiterea avizului prealabil de constituire pentru obținerea licenței, care, la rândul său, nu are nici un termen separat (alin.(6). La fel, în alin.(12) se relevă situația în care depășirea termenelor prevăzute pentru depunerea acestora, nu sunt luate în considerare la evaluarea cererii de licențiere și se restituie solicitantului, fără a fi prevăzute criteriile conform cărora se consideră ca fiind termenul depășit (de la momentul expedierii/primirii solicitării sau posibilității de executare a solicitării).

În alin.(13) nu se prevede nici-un termen în care autoritatea de supraveghere comunică în scris solicitantului decizia sa.

La alin.(14) prevede eliberarea licenței pe un formular cu regim special, fără a fi prevăzută forma în care se emite decizia de respingere a licențierii (de exemplu: decizie de refuz).

Reieșind din pluralitatea de norme prevăzute în art.10 care reglementează procedura de licențiere, sermencă o multitudine de incertitudini și ambiguități referitoare la stabilirea termenelor de examinare a cererii de licențiere; a termenului de înlăturare a neconformităților depistate de autoritatea de supraveghere, a termenelor de prezentare a unor decizii conexe celor de licențiere, termene de comunicare a deciziilor adoptate la fiecare etapă, termene după care autoritatea de supraveghere ar fi obligată să adopte decizii, precum și alte termene conexe cu cele expuse mai sus.

Amalgamul de norme propuse în art.10 sunt lipsite de precizie și claritate logico-juridică, prin ce se conferă un risc coruptibil sporit promovării acestora, datorită lipsei clarității, previzibilității și transparenței procesului de licențiere, Sa fiecare dintre etape.

Din acest punct de vedere, cea mai importantă parte a proiectului propus care se referă la procedura de licențiere, nu corespunde exigențelor prevăzute de art.3 alin.(1) lit.d) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, și la aplicare, poate genera multiple abuzuri, litigii, precum și inhiba inițiativa investitorilor locali și străini de a dezvolta sectorul asigurărilor contrar alin.(3) din Constituție.

Totodată, reglementarea echivocă și confuză a obiectului de reglementare al art.10, care stabilește dreptul Autorității de supraveghere de a solicita documente/informații necesare întru eliberarea licenței privind activitatea de asigurare/reasigurare, fiind incerte și contrare termenele, condițiile în care Autoritatea își va exercita dreptul respectiv, se vor crea precondiții pentru apariția manifestărilor de corupție.

În consecință, reglementarea ambiguă a termenelor vizate și conflictul dintre normele sus enunțate constituie un impediment în aplicarea corectă a

<p>Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova</p>	<p>prevederilor normative și creează premise pentru aplicarea normei „convenabile” într-o situație concretă, pentru alegerea subiectivă și abuzivă a normei aplicabile.</p> <p>Recomandări:</p> <p>Revizuirea procedurii de licențiere prevăzute în art.10 cu reglementarea în mod cert și univoc a procedurii de licențiere, cu respectarea principiilor clarității, previzibilității și transparenței procesului de licențiere, la fiecare dintre etape, prin stabilirea unor termene unice aplicabile unor situații identice.</p>	
<p>Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova</p>	<p>Art.10 alin.(18) din proiectul de lege</p> <p>Obiecții:</p> <p>Reglementarea propusă stipulează competența Autorității de supraveghere de a stabili taxele aferente eliberării avizelor, examinării cererilor aferente reperfectării licenței, eliberării copiilor autorizate de pe aceasta, eliberării duplicatului licenței, precum și cele pentru operarea modificărilor în Registrul participanților profesioniști pe piața asigurărilor.</p> <p>Cu toate acestea, se atestă omisiunea de a prevedea o marjă/formulă generală de calcul în baza căreia Autoritatea va putea calcula și stabili cuantumul estimativ al taxelor respective, întrucât lipsa acestora aroga exponenților Autorității atribuții extensive de reglementare, de a stabili în mod discreționar cuantumul acestor taxe. Or, delegarea unor astfel de atribuții în competența Autorității, fără a prevedea anumiți indicatori la nivel de lege în baza cărora să se poată determina cu certitudine limita maximă și limita minimă a cuantumului aplicabil taxelor date, de la care să nu fie posibilă o deviere, riscă să compromită realizarea interesului public.</p> <p>De altfel, stabilirea cuantumului taxelor respective la nivel de acte normative ale Autorității acordă dreptul acesteia de a prevedea taxe fie prea mari, fapt ce va afecta drepturile și interesele solicitanților de licențe, fie a unor taxe prea mici, fapt ce nu va justifica costul serviciului acordat, fiind în detrimentul bugetului Autorității.</p> <p>Pericolul coruptibilității acestui element constă în incertitudinea pe care o creează în relațiile sociale, îndeosebi cele referitoare la mecanismul de formare și stabilire a taxelor respective, precum și ambiguitatea atribuțiilor exponenților autorității și a procedurilor administrative de care ei sunt responsabili în raport cu reglementarea cuantumului taxelor aferente licenței de asigurare/reasigurare, situații în care agenții publici responsabili de aplicare se pot prevala de această deficiență pentru a comite abuzuri.</p> <p>Recomandări:</p>	<p>Se comentează</p> <p>Conform art.6 din Legea 192/1998 privind CNPF, aceasta se finanțează integral inclusiv din plata pentru acordarea de licențe și autorizații în conformitate cu legislația(alin.1 lit.i). Suplimentar, alin.1¹ din același articol statuează că mărimea concretă a taxelor și plăților se stabilesc de către CNPF la un nivel suficient să acopere cheltuielile necesare pentru asigurarea activității sale în baza estimărilor indicatorilor bugetari.</p> <p>În acest sens la stabilirea mărimii taxelor se va ține cont de art.6 din legea sus enunțată.</p>

<p>Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova</p>	<p>Completarea normei cu prevederea care să stabilească cu certitudine anumite criterii/indicatori pentru formarea și stabilirea cuantumului taxelor respective, cu respectarea principiilor rezonabilității, transparenței și performanței, cu includerea cheltuielilor necesare și utile suportate de bugetul de stat în legătură cu prestarea serviciilor aferente eliberării avizelor examinării cererilor aferente reperfectării licenței, eliberării copiilor autorizate de pe aceasta, eliberării duplicatului licenței, precum și cele pentru operarea modificărilor în Registrul participanților profesioniști pe piața asigurărilor, întru asigurarea stabilirii unor taxe justificate, rezonabile, transparente, bazate pe performanță și să reflecte cheltuielile necesare și echitabile.</p>	
<p>Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova</p>	<p>Art.10 alin.(20), art.19 alin.(14) din proiectul de lege Obiecții: Normele propuse prezintă deficiențe de reglementare care pot duce la apariția manifestărilor de corupție. Astfel, în conformitate cu art.14 alin.5) al Directivei 2009/138/CE privind accesul la activitate și desfășurarea activității de asigurare și de reasigurare (Solvabilitate II), „Cererea de autorizare se analizează ținându-se seama de planul de afaceri care trebuie prezentat în temeiul articolului 18 alineatul (1) litera (c) și de respectarea condițiilor de autorizare stabilite de statul membru de la care se solicită autorizarea”. Totodată, pct(8) al Directivei 2009/138/CE privind accesul la activitate și desfășurarea activității de asigurare și de reasigurare (Solvabilitate II), prevede că: „Accesul la activitatea de asigurare sau de reasigurare ar trebui să fie supus unei autorizări prealabile. Prin urmare, este necesară stabilirea condițiilor și procedurilor pentru acordarea respectivei autorizării, precum și pentru un eventual refuz”. Rezultă că pentru acordarea licenței societății de asigurare și/sau reasigurare, decizia Autorității trebuie să fie fundamentată de prezenta planului de afaceri și întrunirea condițiilor de autorizare din partea solicitantului de licență privind activitatea de asigurare/reasigurare, iar „convingerea deplină” a Autorității precum că societatea va asigura desfășurarea unei activități în condiții de siguranță, de respectare a cerințelor unei administrări prudente și sănătoase, care să asigure protejarea intereselor asiguraților, ale altor beneficiari și buna funcționare a pieței de asigurare poate rezulta doar urmare a evaluării și verificării realizării în practică a planului de afaceri și a întrunirii condițiilor stabilite de lege. Așadar, adoptarea deciziei de acordare a licenței doar în baza „convingerii depline” a Autorității vizavi de activitatea societății va acorda atribuții abuzive</p>	<p>Se comentează În scopul accentuării faptului că licența va fi eliberată doar în condiții certe de prezentare a tuturor documentelor și informațiilor reglementate prin lege sau alte acte normative, a fost utilizată formularea <i>pe deplin convinsă</i>.</p>

agenților publici responsabili de aplicare, de a adopta un comportament părtinitor față de o anumită societate, în vederea eliberării licenței respective în lipsa unui plan de afaceri și cu eludarea condițiilor necesare obținerii licenței privind activitatea de asigurare și reasigurare, sau invers, refuzul eliberării licenței din motivul prezenței „deplinei convingeri”. În sensul dat, se creează o situație favorabilă dezvoltării relațiilor corupte, părțile fiind tentate să uzeze „deplina convingere” ca monedă de schimb la eventualele foloase necuvenite oferite de solicitant sau estorcate de entitatea publică responsabilă.

Pericolul coruptibilității a normei propuse, constă în formularea atribuțiilor Autorității de o manieră ambiguă, determinând posibilitatea de a le interpreta diferit în diferite situații, inclusiv de a le interpreta în versiunea preferată sau de a deroga de ele, fără a ține seama de alte interese legitime și spiritul legii, executarea căreia urmează să o asigure prin activitatea sa, fapt ce va prejudicia interesul public.

În consecință, reglementarea normei în redacția în care acordă dreptul Autorității de a elibera licența în baza „convingerii depline” în privința aspectelor sus-indicate, fără a stabili principalele circumstanțe în temeiul cărora exponenții Autorității va dispune acordarea licenței, riscă să determine comiterea actelor de corupție în procesul de examinare și eliberare a licenței privind activitatea de asigurare și reasigurare.

La fel, în conținutul normei se operează cu cuvintele „acordă licență unei societăți de asigurare și/sau reasigurare”, fapt ce nu corespunde statutului persoanei care solicită eliberarea licenței pentru desfășurarea activității de asigurare și/sau reasigurare, deoarece la această etapă a procedurii de licențiere nu există încă societate de asigurare și/sau reasigurare, iar aceasta va obține calitatea de societate de asigurare și/sau reasigurare doar după adoptarea deciziei corespunzătoare în privința sa.

Recomandări:

Reformularea normei propuse, astfel încât, să rezulte cu certitudine cerințele legale pe care se va fundamenta decizia de acordare a licenței privind activitatea de asigurare și reasigurare, în vederea excluderii tuturor posibilităților de a interpreta în mod abuziv și discreționar norma propusă.

Substituirea cuvintelor „de asigurare și/sau reasigurare” cu cuvintele „pe acțiuni”.

<p>Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova</p>	<p>Art.12 alin.(1) lit.i) din proiectul de lege Obiecții: Norma propusă stabilește dreptul Autorității de a respinge cererea de licențiere în caz că nu sunt respectate „alte condiții prevăzute de prezenta lege”, fapt ce nu acordă o reglementare transparentă și predictibilă în ceea ce privește condițiile în care se pot stabili cu certitudine motivele respingerii cererii de licențiere precum și se creează precondiții pentru exponenții Autorității de a recurge la metode coruptibile în vederea estorcării unor beneficii/avantaje nevenite urmare a adoptării unei decizii favorabile solicitantului de licență, în lipsa unor condiții certe pentru acesta. Mai mult decât atât, formularea propusă stimulează apariția unor discreții excesive ale agenților publici responsabili de aplicare, de a interpreta în mod abuziv celelalte norme din legea propusă care stabilesc anumite condiții aplicabile altor situații decât acestea, fiind incert și dificil de stabilit care anume condiție se raportează la raportul juridic de respingere a cererii. Prin urmare, stabilirea unor norme clare, precise, transparente și previzibile, pentru a nu lăsa loc de abuzuri din partea autorităților publice responsabile de aplicare și interpretări eronate din partea solicitanților de licență, va asigura o reglementare liberă de riscuri de corupție. Recomandări: Completarea normei cu toate situațiile posibile intervenției respingerii cererii de licențiere.</p>	<p>Se comentează Condițiile de respingere a cererii de licențiere sunt limitate la prezenta lege, fiind excluse alte prevederi din alte acte normative de referință. Refuzul autorității trebuie să fie motivat, fiind exclus abuzul sau prezența unor motive nerelementate.</p>
<p>Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova</p>	<p>Art.12 alin.(2) din proiectul de lege (2) Autoritatea de supraveghere nu examinează cererea de eliberare a licenței în contextul necesităților economice ale Dietei. Orice decizie de refuz în acordarea licenței trebuie motivată în modul precis și trebuie comunicată societății în cauză. Obiecții: Potrivit normei în varianta propusă, Autoritatea nu examinează cererea de eliberare a licenței, reieșind din motivul contextului necesităților economice ale pieței. Această formulare conține o negație de la acțiune a Autorității și constituie o formulare ce contravine unei succesiuni logico-juridice, contrar prevederilor art.46 alin.(3) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative. Coroborând dispoziția propusă cu prevederile art.22 al Directivei 2009/138/CE privind accesul la activitate și desfășurarea activității de asigurare și de reasigurare (Solvabilitate II) privind „Nevoi economice ale pieței”, se constată o expunere pozitivă logică, prin care se stipulează că „Statele membre nu</p>	<p>Se comentează Art.12 alin.(2) din proiectul de lege transpune art.22 din Directivei 2009/138/CE privind accesul la activitate și desfășurarea activității de asigurare și de reasigurare (Solvabilitate II), Statele membre nu impun ca o cerere de autorizare să fie examinată în funcție de nevoile economice ale pieței. Similar, reglementarea respectivă se regăsește și în actul normativ care reglementează sectorul bancar(art.19 alin.2 din Legea 202/2017).</p>

<p>Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova</p>	<p>impun ca o cerere de autorizație să fie examinată în funcție de nevoile economice ale pieței", ceea ce denotă o disonanță în raționamentul intervenției propuse.</p> <p>Astfel, diferența de expunere poate genera interpretări eronate distorsionate de sensul logic propus, existând riscul de a fi interpretate în sens negativ, adică în sensul că Autoritatea în general nu examinează cererile de eliberare a licenței bazându-se pe contextul necesităților economice ale pieței.</p> <p>La fel, în formularea expusă lipsește reglementarea termenului de comunicare a deciziei de refuz în acordarea licenței, sau cel puțin trimiterea la o normă care să reglementeze un astfel de termen, ceea ce la aplicare va crea condiții prielnice dezvoltării unor practici vicioase de comunicare tardivă sau chiar necomunicare a deciziilor respective, precum și cele care pot prejudicia drepturile și interesele persoanelor interesate, iar în rezultat va fi prejudiciat și interesul public generat de incertitudinea cu privire la stabilitatea raporturilor juridice administrative, respectarea termenelor de atac a deciziilor, precum și aspectele de ordin de recuperare a prejudiciilor cauzate de autorități în cazul adoptării unor decizii ilegale.</p> <p>Riscul coruptibilității formulărilor expuse constă în posibilitatea utilizării în mod fraudulos a normelor pentru a estorca foloase necuvenite de etnițările publice responsabile sau predispunerea persoanelor interesate de a comite acte de corupție pentru a aplica în mod convenabil pentru diferite situații normele expuse confuz.</p> <p>Recomandări:</p> <p>Formulare normei în următoarea redacție:</p> <p>(2) Autoritatea de supraveghere examinează cererea de eliberare a licenței fără a lua în considerație contextul necesităților economice ale pieței. Orice decizie de refuz în acordarea licenței trebuie motivată în modul precis și trebuie comunicată societății în cauză în termen de 15 zile de la emitere, cu act de notificare sau cu scrisoare recomandată.</p> <p>Art.13 alin.(2) din proiectul de lege</p> <p>(2) La apariția temeiurilor pentru reperfectarea licenței societatea de asigurare/reasigurare este obligată, în termen de 10 zile lucrătoare de la data înregistrării de stat a modificărilor operate să depună la Autoritatea de supraveghere o cerere de reperfectare a licenței cu documentele aferente conform actelor normative emise de Autoritatea de supraveghere. Nerespectarea termenului prevăzut atrage aplicarea sancțiunilor contravenționale.</p> <p>Obiecții:</p>
	<p>Se comentează</p> <p>Temeiuri de reperfectare a licenței sunt expres prevăzute de lege și limitate la:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Schimbarea denumirii; -Modificarea sediului; -Completerea activității cu noi clase sau tipuri de asigurare. <p>În aceste condiții nici un temei de reperfectare nu poate genera suspendarea licenței (ceea ce ar însemna stoparea tuturor subscrierilor pe polite de asigurare).</p>

	<p>În conținutul normei propuse se constată o lacună de reglementare în ceea ce privește stabilirea statutului de valabilitate a licenței urmare a apariției temeiurilor pentru reperfectarea acesteia, precum și statutul acesteia pentru situația în care societatea de asigurare/reasigurare nu a depus în termenul stabilit o cerere de reperfectare a licenței la Autoritate, adiacent aplicării sancțiunii contravenționale.</p> <p>Astfel, sunt relevante dispozițiile art.13 ai Directivei 2009/138/CE privind accesul la activitate și desfășurarea activității de asigurare și de reasigurare (Solvabilitate II) care la pct.1 stipulează că „întreprindere de asigurare” înseamnă o întreprindere de asigurare directă de viață sau generală care a primit o autorizație în conformitate cu articolul 14”, iar la pct.4 „întreprindere de reasigurare” înseamnă o întreprindere care a primit autorizarea în conformitate cu articolul 14 pentru desfășurarea activităților de reasigurare”.</p> <p>De asemenea, art.14 alin.(1) stabilește că „Accesul la activitatea de asigurare directă sau de reasigurare care face obiectul prezentei directive este condiționată de emiterea unei autorizații prealabile. (2) Autorizația menționată la alineatul (1) se obține de la autoritățile de supraveghere din statul membru de origine de către următoarele întreprinderi: (a) orice întreprindere care își stabilește sediul central pe teritoriul statului membru în cauză; sau (b) orice întreprindere de asigurare care, după ce a primit o autorizație în temeiul alineatului (1), dorește să își extindă activitatea la o întreagă clasă de asigurare sau la alte clase de asigurare decât cele deja autorizate”.</p> <p>În contextul dispozițiilor sus-enunțate, rezultă că desfășurarea activității de asigurare/reasigurare este condiționată de obținerea unei autorizații, în conformitate cu cerințele și procedurile stabilite de lege, iar intervenția unor ulterioare modificări ale sediului, denumirii societății, sau a unor noi clase, tipuri de asigurări condiționează reperfectarea licenței, rezultând imposibilitatea prestării serviciilor în domeniul asigurărilor în baza unei licențe nevalabile/neconforme. Stabilirea raționamentului juridic al activității societăților numai în baza unui act valabil/autentic, va asigura desfășurarea activității de asigurare/reasigurare în condiții legale lipsită de riscuri de corupție.</p> <p>Lipsa reglementării unor norme care să determine valabilitatea licenței urmare a intervenției temeiurilor de reperfectare, riscă să determine apariția manifestărilor de corupție din partea exponenților Autorității, prin admiterea unor interpretări abuzive vizavi de evaluarea valabilității licenței în temeiul căreia societatea își va desfășura activitatea în perioada respectivă, fapt care, în consecință, va putea prejudicia interesele beneficiarilor de licență care vor</p>
--	---

Toate particularitățile aferente reperfectării, (eliberarea unui nou formular, modificarea anexei la licență, declararea nulității) sunt specificate în actul autorității de supraveghere emis în acest sens.

<p>Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova</p>	<p>fi nevoiți să recurgă la acte de corupție întru evitarea acțiunilor birocratice din partea agenților publici responsabili de aplicare.</p> <p>în sensul dat, stabilirea unei certitudini juridice în privința actului juridic (licența) care certifică posibilitatea desfășurării activității de asigurare/reasigurare pentru toți participanții din sfera asigurărilor, în special determinarea actului valabil în temeiul căruia societatea își va desfășura activitatea în perioada apariției temeiurilor de reperfecție a licenței va preveni situațiile de manifestare a unui comportament coruptibil și prejudicierea interesului public.</p> <p>Subsidiar, se remarcă incertitudini referitoare la valabilitatea licenței după adoptarea deciziei de eliberare a licenței reperfecție, întrucât omisiunea prevederii acestor aspecte creează precondiții pentru agenții publici responsabili de a comite abuz de serviciu și/sau depășirea atribuțiilor de serviciu, prin admiterea pe piața de asigurări a unor societăți care își desfășoară activitatea de asigurare/reasigurare în baza unui act juridic nevalabil/neautentic deși au intervenit careva modificări ale sediului, denumirii societății, sau a unor noi clase, tipuri de asigurări, fapt ce va compromite realizarea interesului public.</p> <p>Recomandări:</p> <p>Completarea normei cu două alineate noi cu renumerotarea corespunzătoare a elementelor structurale.</p> <p>Astfel, după alin.(2) se va stabili alin.(3) în următoarea redacție: „(3) în perioada apariției temeiurilor de reperfecție a licenței și până la adoptarea deciziei de Autoritatea de supraveghere, se suspendă licența conform art.15 lit.j), și după alin.(4) corespunzător se va completa cu alin.(5) în următoarea redacție: „(5) Din momentul adoptării deciziei de eliberare a licenței reperfecție de către Autoritatea de supraveghere, licența eliberată anterior reperfecției se consideră nulă ”</p> <p>Completarea art.15 cu lit. j) în următoarea redacție: „în cazul reperfecției licenței”.</p>	<p>Art.14 din proiectul de lege</p> <p>(1) Drept temei pentru eliberarea duplicatului licenței poate servi pierderea, sustragerea, distrugerea sau deteriorarea acesteia.</p> <p>(2) în caz de pierdere, sustragere, distrugere sau deteriorare a licenței, societatea de asigurare/reasigurare este obligată, în decurs de pânăla 5 zile lucrătoare din momentul constatării, să publice, în acest sens, un avis în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și, în termen de pânăla 10 zile lucrătoare, să depună la Autoritatea de supraveghere, o cerere de eliberare a</p>	<p>Se comentează</p> <p>S-a reformulat și s-a expus în următoarea redacție:</p> <p>Autoritatea de supraveghere în termen de până la 15 zile lucrătoare decide eliberarea sau, după caz, respinge eliberarea duplicatului licenței de la data depunerii cererii de eliberare a duplicatului acesteia.</p> <p>(4) În cazul eliberării duplicatului licenței, autoritatea de supraveghere adoptă decizia de anulare a formularului licenței</p>
---	--	---	---

<p>pierdut, sustras, distrus sau deteriorat, cu introducerea modificărilor respective în Registrul participanților profesioniști pe piața asigurărilor nu mai târziu de trei zile lucrătoare de la data adoptării deciziei respective.</p> <p>(5) În perioada de examinare a cererii de eliberare a duplicatului licenței, societatea de asigurare/reasigurare își poate desfășura activitatea în baza declarației pe proprie răspundere, depusă la autoritatea de supraveghere concomitent cu cererea de eliberare a duplicatului licenței".</p>	<p>duplicatului licenței cu anexarea documentelor confirmative privind pierderea, sustragerea, distrugerea sau deteriorarea licenței, după caz. Nerespectarea termenelor prevăzute atrage aplicarea sancțiunilor contravenționale.</p> <p>Obiecții:</p> <p>Norma propusă stabilește procedura de eliberare a duplicatului licenței, fiind omisă reglementarea cu privire la efectul juridic al emiterii duplicatului licenței în cazul pierderii, sustragerii, distrugerii sau deteriorării, asupra originalului. Reieșind din dispozițiile art.9 alin.(1) al proiectului propus, licența poate fi unică, iar duplicatul acesteia în mod automat înlocuiește autenticitatea licenței inițiale. În acest mod, norma propusă omite reglementarea cu privire la acțiunea licenței eliberate până la duplicat, ceea ce poate genera situația unei duble licențieri ale unei și aceleași activități, a unei și aceleași persoane juridice. Această din urmă situație poate condiționa manifestarea actelor de corupție atât din partea persoanelor interesate, cât și din partea reprezentanților entităților publice responsabile, care fiind influențați coruptibil vor adopta decizii abuzive cu privire la acțiunea licenței inițiale „pierdute, sustrate, distruse sau deteriorate" vizavi de duplicatul licenței eliberat ulterior. Cu alte cuvinte, se poate crea situația în care o persoană juridică să fie autorizată dublu pentru una și aceeași activitate sau pentru activități diferite tot în aceeași măsură cum o persoană fizică ar avea o dublă identitate.</p> <p>Analizând raționamentul art.9 alin.(1) din proiectul de lege propus, se deduce că activitatea de asigurare/reasigurare poate fi desfășurată numai în baza licenței existente, fiind necesară prevederea unor soluții în care licența reclamată în una din situațiile supuse eliberării duplicatului licenței ar putea fi folosită în mod fraudulos de persoane fizice sau juridice.</p> <p>Astfel, în vederea excluderii și diminuării efectelor coruptibile în procesul de elaborare a proiectelor de acte normative, care pot fi în detrimentul interesului public (art.26 Legea integrității nr.82/2017), se remarcă necesitatea prevederii aspectului indicat supra. Aceasta deoarece în lipsa reglementării corespunzătoare se va admite neglijența în serviciu de către exponenții Autorității responsabili de ținerea Registrului participanților profesioniști pe piața asigurărilor, prin neintroducerea modificărilor corespunzătoare în Registru, ceea ce va încuraja unele persoane la acte de corupție în vederea acceptării desfășurării activității de asigurare/reasigurare în baza unui act nevalabil/neautentic, fapt care în rezultat va prejudicia drepturile și interesele persoanelor asigurate și ale altor persoane, drepturile cărora pot fi lezate prin utilizarea frauduloasă a licenței considerate pierdute, sustrate, distruse sau deteriorate.</p>
---	--

<p>Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova</p>	<p>În alt context, lipsesc careva reglementări cu privire la perioada tranzitorie între pierderea, sustragerea, distrugerea sau deteriorarea licenței inițiale și eliberarea duplicatului de către Autoritate, precum și efectul eliberării duplicatului licenței față de originalul substituit</p> <p>La fel, în conținutul norme lipsesc careva referințe în ceea ce privește stabilirea unui termen rezonabil în care Autoritatea este responsabilă de eliberarea duplicatului licenței, din momentul depunerii cererii de eliberare a duplicatului acesteia, cu toate consecințele de rigoare, fapt ce poate determina apariția manifestărilor de corupție.</p> <p>Reieșind din aspectele invocate supra, se constată existența unor multiple riscuri de corupție congruente cu lacune de reglementare care pot forma în totalitate o diversitate de situații în care exponenții Autorității se vor putea prevala de ambiguitatea și omisiunea invocată, în interes personal, fiind totodată prejudiciat interesul public.</p> <p>La fel, în conținutul norme lipsesc careva referințe în ceea ce privește stabilirea unui termen rezonabil în care Autoritatea este responsabilă de eliberarea duplicatului licenței, din momentul depunerii cererii de eliberare a duplicatului acesteia, cu toate consecințele de rigoare, fapt ce poate determina apariția manifestărilor de corupție.</p> <p>Recomandări:</p> <p>Completarea articolului 14 cu alineatul (3), (4) și (5) în următoarea redacție:</p> <p>„(3) Autoritatea de supraveghere în termen de (xx zile lucrătoare) decide eliberarea sau, după caz, respinge eliberarea duplicatului licenței de la data depunerii cererii de eliberare a duplicatului acesteia.</p> <p>(4) În cazul eliberării duplicatului licenței, autoritatea de supraveghere adoptă decizia de anulare a formularului licenței pierdut, sustras, distrus sau deteriorat, cu introducerea modificărilor respective în Registrul participanților profesioniști pe piața asigurărilor nu mai târziu de prima zi lucrătoare de la data adoptării deciziei respective.</p> <p>(5) În perioada de examinare a cererii de eliberare a duplicatului licenței, societatea de asigurare/resigurare își poate desfășura activitatea în baza declarației pe proprie răspundere, depusă la autoritatea de supraveghere concomitent cu cererea de eliberare a duplicatului licenței”.</p>	
<p>Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova</p>	<p>Art.16 alin.(5) lit.b) din proiectul de lege</p> <p>(5) Titularul de licență, față de care a fost adoptată hotărârea cu privire la retragerea licenței, este obligat:</p> <p>b) să restituie licența Autorității de supraveghere în termen de 2 zile lucrătoare de la data comunicării hotărârii cu privire la retragerea licenței; [...].</p>	<p>Se acceptă</p> <p>S-a reformulat și s-a expus în următoarea redacție:</p> <p>b) să restituie licența Autorității de supraveghere în termen de 2 zile lucrătoare de la data comunicării hotărârii cu privire la retragerea licenței, iar nerespectarea termenului prevăzut</p>

<p>Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova</p>	<p>Obiecții:</p> <p>Norma propusă stabilește obligația titularului de licență să o restituie Autorității în termen de 2 zile de la data comunicării hotărârii cu privire la retragerea licenței, fiind omisă prevederea sancțiunii titularului în caz de neexecutare a obligației respective în termenul indicat.</p> <p>Lipsa reglementării sancțiunii corespunzătoare în caz de nerestituire a licenței retrase va putea stimula utilizarea frauduloasă a acesteia de persoanele interesate, precum și va facilita neglijența agenților publici responsabili de aplicarea sancțiunilor clare și proporționale pentru nerestituirea licenței în termenul stabilit, fapt ce va prejudicia interesul public.</p> <p>Recomandări:</p> <p>Reglementarea normei în următoarea redacție: „b) să restituie licența Autorității de supraveghere în termen de 2 zile lucrătoare de la data comunicării hotărârii cu privire la retragerea licenței, în caz contrar, cu aplicarea sancțiunii contravenționale”.</p>	<p>atrage aplicarea sancțiunilor contravenționale;</p>
<p>Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova</p>	<p>Art.19 alin.(1) lit.d) din proiectul de lege</p> <p>Obiecții:</p> <p>Potrivit raționamentului normei propuse, societățile de asigurare și/sau reasigurare care au sediul în alt stat și care sunt licențiate în alt stat vor putea desfășura activități pe teritoriul Republicii Moldova dacă cadrul legislativ existent în statul de origine și/sau modul de aplicare a acestuia nu împiedică exercitarea de către Autoritatea de supraveghere a funcțiilor sale de supraveghere.</p> <p>Astfel, sunt relevante prevederile cu pct.(2) și ale pct.(11) ale Directivei 2009/138/CE privind accesul la activitate și desfășurarea activității de asigurare și de reasigurare (Solvabilitate I) care stipulează că „(2) Pentru a facilita inițierea și desfășurarea activităților de asigurare și de reasigurare este necesară eliminarea diferentelor semnificative dintre legislațiile statelor membre privind normele care se aplică întreprinderilor de asigurare și de reasigurare. Prin urmare, ar trebui instituit un cadru juridic pentru a permite întreprinderilor de asigurare și reasigurare să își desfășoare activitatea de asigurare pe piața internă facilitând, astfel, întreprinderilor de asigurare și reasigurare cu sediul central în Comunitate acoperirea riscurilor și obligațiilor situate în interiorul Comunității. [...] (11) Având în vedere că prezenta directivă constituie un instrument esențial pentru realizarea pieței interne, întreprinderilor de asigurare și de reasigurare autorizate în statele membre de origine ar trebui să li se permită desfășurarea în întreaga Comunitate, a oricărei</p>	<p>Se comentează</p> <p>Cerințele de licențiere a sucursalelor din alte state pot fi transpuse ținând cont de specificul național. Dat fiind faptul că Republica Moldova nu este stat UE, cerințele de licențiere a sucursalei nu pot fi transpuse în strictă conformitate cu Directiva 2009/138/CE privind accesul la activitate și desfășurarea activității de asigurare și de reasigurare (Solvabilitate II).</p> <p>Având în vedere că Directiva UE constituie un instrument pentru realizarea pieței consolidate la nivelul UE, prin proiect se propune stabilirea unor exigențe față de autorizarea li sistemelor de supraveghere. Astfel, este important ca sucursala să fie supravegheată și monitorizată în statul origine, iar autorizația de funcționare a acesteia nu este valabilă pe teritoriul Republicii Moldova.</p> <p>Înregistrarea unei sucursale pe teritoriul RM este supusă legislației de referință națională.</p>

<p>Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova</p>	<p>sau a tuturor activităților lor prin înființarea de sucursale sau prin furnizarea de servicii. Așadar, este oportună realizarea unei asemenea armonizări necesare și suficiente pentru a obține recunoașterea mutuală a autorizațiilor și a sistemelor de supraveghere și, prin urmare, a unei autorizări unice valabile pe întreg teritoriul Comunității și care permite efectuarea supravegherii unei întreprinderi de către statul membru de origine".</p> <p>Totodată, potrivit art.162 al Directivei sus-enunțate, sunt reglementate condițiile și principiile de autorizare oricărei întreprinderi cu sediul central în afara Comunității, fiind lipsa impunerea condiției de a nu fi în disonanță cadrul legal al statului de origine cu exercitarea funcțiilor de supraveghere ale Autorității statului gazdă.</p> <p>Rezultă că stabilirea condiției respective sucursalelor societăților de asigurare și/sau reasigurare din alt stat va crea impedimente administrative în dezvoltarea relațiilor între statul de origine și statul gazdă și precondiții pentru dezvoltarea apariției manifestărilor de corupției în procesul decizional privind eliberarea sau refuzul licenței unei societăți de asigurare și/sau reasigurare din alt stat. Aceasta deoarece stabilirea condiției privind cadrul legislativ existent în statul de origine și/sau modul de aplicare a acestuia pentru a fi în concordanță cu exercitarea de către Autoritatea de supraveghere a funcțiilor sale de supraveghere, este ambiguă și la aplicare va admite interpretări abuzive, întrucât este dificilă evaluarea cadrului legal al statului de origine. Mai mult decât atât, urmare a evoluției cadrului normativ al statului de origine, acesta poate suporta modificări necontrolabile de către statul gazdă, fapt ce nu acordă siguranță raporturilor juridice de care depinde eliberarea licenței unei societăți de asigurare și/sau reasigurare din alt stat.</p> <p>Recomandări:</p> <p>Revizuirea normei propuse prin prisma principiilor și condițiilor de autorizare a societăților de asigurare și/sau reasigurare din alt stat prevăzute în Directiva 2009/138/CE privind accesul la activitate și desfășurarea activității de asigurare și de reasigurare (Solvabilitate II).</p>
<p>Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova</p>	<p>Art.22 alin.(4) din proiectul de lege</p> <p>(4) Modificările acționariatului societății de asigurare și/sau reasigurare respective din alt stat, care solicită înființarea sucursalei, sau ale persoanelor aflate în legături strânse, inclusiv cele care decurg dintr-un proces de fuziune sau dezmembreare în care este implicată societatea de asigurare și/sau reasigurare din alt stat, trebuie să fie notificate Autorității de supraveghere de către sucursala acesteia.</p> <p>Obiecții:</p> <p>Se acceptă</p> <p>Este important ca sucursala să fie supravegheată și monitorizată în statul origine, iar autorizația de funcționare a acesteia nu este valabilă pe teritoriul Republicii Moldova.</p> <p>Înregistrarea unei sucursale pe teritoriul RM este supusă legislației de referință națională.</p> <p>Cu referire la termen, se acceptă și se modifică după cum urmează:</p>

<p>Norma propusă stabilește obligația sucursalei din Republica Moldova de a notifica Autoritatea cu privire la intervenția unor modificări în structura acționariatului societății de asigurare și/sau asigurare din alt stat, care solicită înființarea sucursalei, sau ale persoanelor aflate în legături strânse cu aceasta, fiind incert termenul în care sucursala respectivă este ținută să notifice asemenea schimbări Autorității, și anume, despre schimbările în structura acționarilor, în structura organizațională sau managerială a întreprinderilor de asigurare și de reasigurare dintr-un grup, care necesită imperativ aprobarea sau autorizarea autorității de supraveghere.</p> <p>Astfel, potrivit dispozițiilor art.24 din Directiva 2009/138/CE privind accesul la activitate și desfășurarea activității de asigurare și de reasigurare (Solvabilitate II), se stabilește dreptul Autorităților de supraveghere de a nu acorda unei întreprinderi autorizarea de inițiere a activității de asigurare sau de reasigurare înainte de a fi obținut comunicarea identității acționarilor sau a asociaților, direcți sau indirecți, nersoane fizice sau juridice, care dețin o participatie calificată în respectiva întreprindere, precum și comunicarea cuantumului respectivei participații. Totodată, se prevede și refuzul autorizăției în cazul în care, ținând seama de necesitatea de a garanta o administrare corectă și prudentă a întreprinderii de asigurare sau de reasigurare, nu sunt mulțumite de calitatea acționarilor sau a asociaților.</p> <p>Rezultă că lipsa unui termen rezonabil în care sucursala din Republica Moldova trebuie să notifice Autoritatea despre schimbările apărute în structura acționariatului societății de asigurare și/sau asigurare din alt stat, care solicită înființarea sucursalei, sau ale persoanelor aflate în legături strânse cu aceasta, va determina apariția manifestărilor de corupție din partea agenților publici responsabili de aplicarea, prin admiterea desfășurării părintoare a activității unora din societăți, deși în structura acționariatului, ale persoanelor aflate în legături strânse cu acestea, au intervenit modificările respective.</p> <p>Adiacent apariției manifestărilor de corupție, urmare a desfășurării activității de asigurare, fără notificarea Autorității într-un termen rezonabil despre modificările intervenite, se va putea compromite administrarea corectă și prudentă a societăților respective, întrucât acestea se vor putea prevala de lipsa acestuia pentru a nu informa Autoritatea pentru o perioadă „convenabilă” scopurilor urmărite, fapt care, în consecință, va putea afecta drepturile și interesele asiguraților.</p> <p>Recomandări: Reglementarea expresă a unui termen rezonabil în care societății de asigurare și/sau reasigurare respective din alt stat, care solicită înființarea sucursalei,</p>	<p><i>Modificările acționariatului societății de asigurare și/sau reasigurare respective din alt stat, care solicită înființarea sucursalei, sau ale persoanelor aflate în legături strânse cu aceasta, inclusiv cele care decurg dintr-un proces de fuziune sau de dezmembrare în care este implicată societatea de asigurare și/sau reasigurare din alt stat, trebuie să fie notificate Autorității de supraveghere de către sucursala acesteia în termen de cel mult 10 zile lucrătoare din data modificării.</i></p>
--	--

<p>Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova</p>	<p>trebuie să notifice Autorității de supraveghere despre modificările acționariatului.</p>	
<p>Art.29 alin.(4) din proiectul de lege (4) în cazul în care, după epuizarea tuturor mijloacelor posibile și cu condiția că nu există motive de suspiciune, nu se identifică nicio persoană în calitate de beneficiar efectiv, persoana fizică care ocupă funcția de administrator al asigurătorului/reasigurătorului este considerată beneficiar efectiv. Obiecții: Conform normei propuse se creează un mecanism formal de identificare a beneficiarilor efectivi în cadrul verificării informației în privința acestora de către autoritatea de supraveghere. Cu referire la aspectul formal, se subliniază faptul că potrivit alin.(15) art.5 al Legii nr.308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, „Entitățile raportoare țin evidența măsurilor luate în vederea identificării beneficiarilor efectivi pentru fiecare client în parte și ie prezintă, la cerere, Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor și/sau organelor cu funcții de supraveghere a entităților raportoare”, însă, aspectul reflectat în norma indicată supra nu se conține în norma analizată și nici-o normă de trimitere la norma invocată nu se face. în rezultat, deși norma propusă conține unele elemente ale unei reglementări întregi, totuși sunt omise principalele obiective existente și reglementate de legislația în vigoare. Lipsa reglementării mecanismului clar și transparent de reflectare a tuturor mijloacelor posibile din care să rezulte lipsa motivelor de suspiciune în privința identificării beneficiarului efectiv al activității de asigurare/reasigurare va duce la irealizarea normei propuse și admiterea acțiunilor abuzive și de neglijență din partea agenților public responsabili, prin acțiuni de corupție rezultate din interes material. Aceasta deoarece norma propusă prevede epuizarea tuturor mijloacelor posibile și cu condiția că nu există motive de suspiciune. Însă norma specială în vigoare prevede că entitățile raportoare țin evidența măsurilor luate în vederea identificării beneficiarilor efectivi, ceea ce presupune o serie de măsuri proactive îndreptate în spre luarea la evidență a beneficiarilor efectivi, inclusiv în domeniul asigurărilor. Suplimentar celor expuse, urmează de menționat faptul că omisiunea intenționată sau neglijență a entităților publice de a identifica real beneficiarii</p>	<p>Art.29 alin.(4) din proiectul de lege (4) în cazul în care, după epuizarea tuturor mijloacelor posibile și cu condiția că nu există motive de suspiciune, nu se identifică nicio persoană în calitate de beneficiar efectiv, persoana fizică care ocupă funcția de administrator al asigurătorului/reasigurătorului este considerată beneficiar efectiv. Obiecții: Conform normei propuse se creează un mecanism formal de identificare a beneficiarilor efectivi în cadrul verificării informației în privința acestora de către autoritatea de supraveghere. Cu referire la aspectul formal, se subliniază faptul că potrivit alin.(15) art.5 al Legii nr.308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, „Entitățile raportoare țin evidența măsurilor luate în vederea identificării beneficiarilor efectivi pentru fiecare client în parte și ie prezintă, la cerere, Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor și/sau organelor cu funcții de supraveghere a entităților raportoare”, însă, aspectul reflectat în norma indicată supra nu se conține în norma analizată și nici-o normă de trimitere la norma invocată nu se face. în rezultat, deși norma propusă conține unele elemente ale unei reglementări întregi, totuși sunt omise principalele obiective existente și reglementate de legislația în vigoare. Lipsa reglementării mecanismului clar și transparent de reflectare a tuturor mijloacelor posibile din care să rezulte lipsa motivelor de suspiciune în privința identificării beneficiarului efectiv al activității de asigurare/reasigurare va duce la irealizarea normei propuse și admiterea acțiunilor abuzive și de neglijență din partea agenților public responsabili, prin acțiuni de corupție rezultate din interes material. Aceasta deoarece norma propusă prevede epuizarea tuturor mijloacelor posibile și cu condiția că nu există motive de suspiciune. Însă norma specială în vigoare prevede că entitățile raportoare țin evidența măsurilor luate în vederea identificării beneficiarilor efectivi, ceea ce presupune o serie de măsuri proactive îndreptate în spre luarea la evidență a beneficiarilor efectivi, inclusiv în domeniul asigurărilor. Suplimentar celor expuse, urmează de menționat faptul că omisiunea intenționată sau neglijență a entităților publice de a identifica real beneficiarii</p>	<p>Se comentează Datorită faptului că pe piața de asigurări funcționează companii cu capital străin, ai căror acționari majoritari nu pot fi identificați (fiind fonduri mutuale cu mii de beneficiari), s-a decis preluarea normei (art.5 alin.(15)) din Legea nr.308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului - <i>în cazul în care, după epuizarea tuturor mijloacelor posibile și cu condiția că nu există motive de suspiciune, nu se identifică nicio persoană în calitate de beneficiar efectiv, persoana fizică care ocupă funcția de administrator al clientului este considerată beneficiar efectiv. Entitățile raportoare țin evidența măsurilor luate în vederea identificării beneficiarilor efectivi pentru fiecare client în parte și ie prezintă, la cerere, Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor și/sau organelor cu funcții de supraveghere a entităților raportoare.</i> Astfel în cazul în care după utilizarea tuturor mijloacelor nu poate fi identificat beneficiarul efectiv, întru precizare și lipsă de interpretare s-a propus ca în calitate de beneficiar efectiv, să figureze persoana fizică care ocupă funcția de administrator al asigurătorului /reasiguratorului.</p>

	<p>efectivi ar putea afecta piața asigurărilor și, adiacent, interesul public rezultat din protejarea drepturilor și intereselor asiguraților, dar și, din încasările în contul statului colectate sub formă de impozite și taxe.</p> <p>Recomandări:</p> <p>Reglementarea expresă a măsurilor adecvate și bazate pe risc adoptate de autoritatea de supraveghere întru identificarea beneficiarului efectiv</p> <p>Art.29 alin.(5) din proiectul de lege</p> <p>Obiecții:</p> <p>Potrivit normei propuse, în competența autorității de supraveghere (Comisia Națională a Pieței Financiare) se atribuie stabilirea prin reglementări a listei jurisdicțiilor ce nu implementează standarde internaționale de transparență și sau a țărilor ori jurisdicțiilor cu un grad sporit de risc.</p> <p>Analizând cadrul normativ pertinent, se atestă lipsa unor astfel de atribuții în aria de competență a autorității de supraveghere, care, de fapt, în procesul exercitării atribuțiilor sale, urmează să conlucreze cu autoritățile publice în vederea realizării obiectivelor sale și să asigure protecția drepturilor investitorilor și ale publicului larg, precum și în vederea atingerii obiectivelor de bază în asigurarea stabilității, transparenței, siguranței și eficienței sectorului financiar nebankar, prevenirea riscurilor sistemice și manipulării pe piața financiară nebankară, protejarea drepturilor participanților la piața financiară nebankară (art.3 și art.7 ale Legii nr.192/1998 privind Comisia Națională a Pieței Financiare).</p> <p>Astfel, în acord cu art.10 alin.(6) al Legii nr.303/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, acțiunile de elaborare, actualizare și publicare a listei jurisdicțiilor cu risc sporit țin de competența exclusivă a Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor.</p> <p>Mai mult decât atât, potrivit a r tll al aceleași legi, se stabilește obligația entităților raportoare de a informa Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor despre anumite suspiciuni privind activitățile și tranzacțiile cu jurisdicțiile cu risc sporit sau necooperante, rezultând stabilirea relațiilor de cooperare între entitățile publice respective cu atribuții și competențe strict determinate, însă fără să pericliteze realizarea scopului de identificare a jurisdicțiilor ce nu implementează standarde internaționale de transparență și sau a țărilor ori jurisdicțiilor cu un grad sporit de risc.</p> <p>La fel, conform art.119 din proiect se stabilește prerogativa autorității de supraveghere de a coopera și realiza schimb de informații cu autoritățile competente din Republica Moldova, fapt ce confirmă oportunitatea Autorității</p>
	<p>Se comentează</p> <p>Autoritatea de supraveghere va stabili, printr-un act normativ, lista jurisdicțiilor ce nu implementează standarde internaționale de transparență și/sau a țărilor ori jurisdicțiilor cu un grad sporit de risc, fii mult mai extinsă decât lista jurisdicțiilor cu risc sporit sau necooperante stabilit se Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor. Suplimentar, actul normativ urmează a fi elaborat și supus procedurii de consultări publice, urmând a fi avizat de însuși Serviciu.</p>

<p>Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova</p>	<p>de a avea acces la lista jurisdicțiilor cu risc sporit ținută de Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor.</p> <p>Prin urmare, stabilirea unor atribuții similare/identice cu atribuțiile Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor creează risc de apariție a conflictului de competență între autoritățile investite cu atribuții paralele sau a declinării competențelor de către ambele autorități responsabile, ceea ce va compromite interesul public, și anume, de a asigura protecția asiguraților, precum și consolidarea stabilității sistemului financiar.</p> <p>Recomandări:</p> <p>Excluderea normei propuse cu completarea proiectului cu o normă care să permită accesul autorității de supraveghere la datele ce vizează lista jurisdicțiilor ce nu implementează standarde internaționale de transparență și sau a țărilor ori jurisdicțiilor cu un grad sporit de risc, stabilită de Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor.</p>
	<p>Art.30 alin.(17) din proiectul de lege</p> <p>Obiecții:</p> <p>În accepțiunea reglementării propuse, urmare a prezentării unor argumente justificative, organul executiv al asiguratorului/reasiguratorului va avea dreptul să diminueze prețul acțiunilor expuse spre vânzare peste limita de 30 la sută, în cazul survenirii unor factori care influențează semnificativ prețul stabilit anterior.</p> <p>Totuși, stabilirea dreptului de a diminua prețul peste limita de 30 la sută, fără a stabili limita maximă până la cât va fi posibilă diminuării prețului respectiv, creează confuzii și precondiții pentru apariția manifestărilor de corupție din partea agenților publici responsabili de adoptarea deciziei privind modificarea prin diminuare a prețului acțiunilor expuse spre vânzare.</p> <p>Pericolul coruptibil al reglementării lacunare și ambigue a acestui aspect va duce la interpretări abuzive la estimarea discreționară și abuzivă a variației maxime disponibile pentru diminuarea prețului acțiunilor expuse spre vânzare peste limita de 30 la sută, fapt care poate periclita stabilitatea financiară a societății de asigurare re/asigura re.</p> <p>În consecință, urmare a aplicării normei date în redacția actuală se va acorda posibilități de aplicare a acesteia în interpretare preferată, în dependență de interesul responsabililor de implementare.</p> <p>Astfel, admiterea diminuării prețului în lipsa unor prevederi care să stabilizească limita maximă pasibilă diminuării, va spori riscul manifestării unui comportament coruptibil în procesul determinării prețului acțiunilor expuse spre vânzare, întrucât va fi posibilă extinderea diminuării „artificiale”, a</p>
	<p>Se acceptă</p> <p>Se completează reglementarea expresă a limitei maxime: <i>Diminuarea prețului se admite în limitele de până la 30 la sută în ceea ce privește prețul stabilit anterior, cu prezentarea argumentelor respective la adresa autorității de supraveghere. În cazul survenirii unor factori care influențează semnificativ prețul stabilit anterior, pentru fezabilitatea tranzacției, diminuarea prețului se admite peste limita de 30 la sută până la 50 la sută cu aducerea argumentelor justificative.</i></p>

<p>Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova</p>	<p>acestui de până la un preț derizoriu accesibil unor persoane cu interese private, cointerestate în procurarea unor acțiuni la preț „convenabil”, până la survenirea etapei de răscumpărare și anulare a acțiunilor nevândute și adoptarea deciziei organului executiv al asiguratorului/reasiguratorului de a reduce capitalul social a societății respective.</p> <p>Recomandări:</p> <p>Reglementarea expresă a limitei maxime pasibile diminuării prețului la acțiunile expuse spre vânzare.</p>
	<p>Art.30 alin.(30) din proiectul de lege</p> <p>Obiecții:</p> <p>Conform normei propuse, în cazul adoptării deciziei de către autoritatea de supraveghere de a prelua gestiunea acțiunilor suspendate, urmare a constatării faptului că drepturile suspendate periclitează guvernarea corporativă a asiguratorului/reasiguratorului, funcțiile membrilor consiliului asiguratorului/reasiguratorului și ai comitetului de audit vor putea să fie exercitate de către angajații sau membrii consiliului de administrație ai Autorității, în pofida restricțiilor de incompatibilitate prevăzute de Legea nr.192/1998 privind Comisia Națională a Pieței Financiare.</p> <p>Astfel, examinând prevederile statuate în norma propusă, în coroborare cu dispozițiile cadrului normativ pertinente care stabilesc exigențe în privința respectării regimului juridic al incompatibilităților și conflictelor de interese (art.10 din Legea integrității nr.82/2017), se creează incertitudini vizavi de exercitarea efectivă și dezinteresată a atribuțiilor de supraveghere și control în privința societăților de asigurare/reasigurare și exercitarea simultană/concomitentă a funcției în calitate de membru nemijlocit al consiliului asiguratorului/reasiguratorului și al comitetului de audit.</p> <p>Aceasta deoarece în calitate de angajat sau membru al consiliului de administrație al Autorității de supraveghere este ținut să adopta decizii corespunzătoare vizavi de activitatea desfășurată de societățile de asigurare și/sau reasigurare, iar exercitarea nemijlocită a funcției de membru al consiliului asiguratorului/reasiguratorului și al comitetului de audit determină un șir de acțiuni care, în același timp cad sub incidența acțiunilor de control și supraveghere ale angajaților sau membrilor consiliului de administrație ai Autorității.</p> <p>În sensul dat, admiterea relațiilor juridice în asemenea circumstanțe vor conduce la adoptarea unor decizii „părtinitoare” unei anumite societăți de asigurare/reasigurare din partea angajaților sau membrilor consiliului de administrație ai Autorității, fapt ce se consideră a fi în detrimentul interesului</p>
	<p>Se comentează</p> <p>În condițiile alin.25, prin derogare de la Legea nr.192/1998 privind Comisia Națională a Pieței Financiare, CNPF în cadrul preluării gestionării acțiunilor suspendate și a acțiunilor nou emise numește membrii consiliului și membrii comitetului de audit care trebuie să corespundă exigențelor înaintate față de persoanele cu funcții de răspundere ale asiguratorului/reasiguratorului conform actelor normative ale autorității de supraveghere.</p> <p>În acest sens atribuțiile și funcțiile membrilor consiliului și comitetului de audit derivă din exigențele impuse prin normele legale.</p>

	<p>public, întrucât preluarea și gestionarea nemijlocită a acțiunilor suspendate și a acțiunilor nou-emise va face dificilă incriminarea unei gestiuni defectuoase a acestora din partea angajaților sau membrilor consiliului de administrație ai Autorității. Or, conform art.2 alin.(2) al Legii nr.192/1998 privind Comisia Națională a Pieței Financiare, „Comisia Națională, membrii organelor de conducere ale Comisiei Naționale și personalul acesteia nu răspund civil, administrativ sau penal pentru actele sau faptele îndeplinite ori pentru omisiunea îndeplinirii unor acte sau fapte în exercitarea atribuțiilor conferite prin lege Comisiei Naționale, inclusiv pentru efectuarea operațiunilor interne circumscrise exercitării acestor atribuții, cu excepția cazurilor în care instanțele judecătorești constată îndeplinirea sau omisiunea îndeplinirii de către aceste persoane, cu rea-credință sau din neglijență, a oricărui act sau fapt legat de exercitarea atribuțiilor Comisiei Naționale, care a cauzat prejudicii unor terți”. Mai mult decât atât, potrivit art.28 alin.(1) al aceleiași legi, „Membrii Consiliului de administrație și angajații Comisiei Naționale inclusiv răspundere administrativă sau penală pentru încălcarea prevederilor art.27”.</p> <p>Recomandări:</p> <p>Întru exercitarea eficientă și dezinteresată a atribuțiilor agenților publici din cadrul autorității de supraveghere, se recomandă identificarea unui mecanism eficient și transparent de gestionare a acțiunilor suspendate, în vederea excluderii incompatibilității funcțiilor angajaților sau membrilor consiliului de administrație ai Autorității de supraveghere cu funcțiile membrilor consiliului asigurătorului/reasigurătorului și ai comitetului de audit.</p>	<p>Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova</p>
<p>Se comentează</p> <p>Consiliului societății de asigurare/reasigurare conform normelor generale este desemnat de către adunarea generală a acționarilor. În acest sens, atât consiliul cît și comitetul de audit raportează acționarilor. Astfel se asigură integritatea raportării financiare a societăților de asigurare/reasigurare, care va fi în afara oricărui pericol fiind înlocuite și funcțiile cheie - control intern, audit intern, managementul riscului și actuariat. Funcțiile și atribuțiile comitetului de audit sunt similare consiliului.</p> <p>Proiectul admite acest fapt, doar prin respectarea unor exigențe stricte, stabilite prin actul normativ al autorității de supraveghere. Mai mult, proiectul acordă dreptul, lăsând la discreția asigurătorului și reasigurătorului de cumula sau de a separa aceste funcții.</p>	<p>Art.37 din proiectul de lege</p> <p>Obiecții:</p> <p>Potrivit normei propuse, în dependență de anumite cazuri, care, de fapt sunt incerte situației reglementate, prin derogare de la prevederile art.44 și art.45 din Legea nr.271/2017 privind auditul situațiilor financiare, comitetul de audit al asigurătorului va putea fi format din membrii consiliului asigurătorului. Însă, admiterea situației în care membrii consiliului societății de asigurare/reasigurare vor putea exercita în cumul și funcția de membru al comitetului de audit contravine art.12 și art.14 ale Legii integrității nr. 82/2017, care stabilesc exigențe în privința respectării regimului juridic al incompatibilităților și conflictelor de interese în cadrul exercitării activității profesionale.</p> <p>Astfel, sunt relevante prevederile art.22 ME al Directivei, care stipulează că: „(1) Statele membre se asigură că, atunci când efectuează un audit statutar, auditorul statutar sau firma de audit, precum și orice persoană fizică aflată în</p>	

poziția de a influența în mod direct sau indirect rezultatul auditului statutar sunt independente de entitatea auditată și nu sunt implicate în adoptarea de decizii de către entitatea auditată. Independența este necesară atât în perioada acoperită de situațiile financiare care fac obiectul auditului, cât și în perioada în care se efectuează auditul statutar. Statele membre se asigură că auditorul statutar sau firma de audit ia toate măsurile rezonabile pentru a se asigura că, atunci când efectuează auditul statutar, nu este influențat(ă) de un conflict de interese existent sau potențial ori de relații de afaceri sau de relații directe sau indirecte de altă natură care implică auditorul statutar sau firma de auditare efectuează auditul și după caz, rețeaua din care face parte, personalul de conducere, auditorii, angajații și orice persoană fizică ale cărei servicii se află la dispoziția sau sub controlul auditorului statutar sau al firmei de audit sau orice persoană legată direct sau indirect de auditorul statutar sau de firma de audit printr-o relație de control, Auditorul statutar sau firma de audit nu efectuează un audit statutar în cazul în care există vreun pericol de autoevaluare, interes propriu, lobby, legături sau intimidare ca urmare a relațiilor financiare, personale, de afaceri, de muncă sau de altă natură între: - auditorul statutar, firma de audit, rețeaua sa și orice persoană fizică aflată în poziția de a influența rezultatul auditului statutar; și - entitatea auditată: din care un terț obiectiv, rezonabil și informat, ținând seama de măsurile de protecție aplicate, ar concluziona că independența auditorului statutar sau a firmei de audit este compromisă. În context, având în vedere că la lit.e) alin.(9) art.35 din proiect, se prevede atribuirea consiliului societății de asigurare/reasigurare de a decide cu privire la stabilirea unor sisteme, funcții cheie(funcția de audit intern, actuarul) precum și obligația persoanei cu funcții cheie de a nu deține mai mult decât o funcție în cadrul unei societăți în cazul în care cumulul de funcții ar putea duce la apariția unui conflict de interese (alin.(10) art.36 din proiect), se creează riscul manifestării unui interes privat și inefficient în exercițiul funcțiilor deținute în cumul. Aceasta deoarece, în rezultatul exercitării funcției de membru al consiliului societății în cumul cu funcția de membru al comitetului de audit, se va putea influența într-un mod defectuos rezultatele unui astfel de audit, fapt ce va compromite independența auditorului și capacitatea sa de a efectua auditul.

Recomandări:

Întru a asigura integritatea raportării financiare a societăților de asigurare/reasigurare, în afara oricărui pericol care să amenințe obiectivitatea și independența membrilor comitetului de audit responsabili de monitorizarea eficienței sistemului de control de audit intern, după caz, și de management al

<p>Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova</p>	<p>riscurilor din cadrul entității de interes public auditate, precum și de verificarea și monitorizarea independenței auditorilor/entității de audit care efectuează auditul situațiilor financiare și/sau prestează servicii care nu sunt de audit entității de interes public, se recomandă revizuirea normei propuse, în sensul excluderii cumulului de funcții ai membrilor comitetului de audit cu funcția de membru ai consiliului societății de asigurare/reasigurare.</p>	
<p>Art.48 alin.(3) din proiectul de lege (3) Societatea de asigurare și/sau reasigurare informează Autoritatea de supraveghere, separat despre activitatea desfășurată de către sucursalele sale în alte state, despre valoarea primelor daunelor și comisioanelor fără deducerea reasigurării, separat pentru fiecare stat după cum urmează: Obiecții: Deși reglementarea propusă stabilește obligativitatea societății de asigurare și/sau reasigurare de a informa Autoritatea despre activitatea desfășurată de către sucursalele sale în alte state, despre valoarea primelor daunelor și comisioanelor fără deducerea reasigurării, separat pentru fiecare stat, în cuprinsul normei nu este prevăzut un termen rezonabil în care societatea va fi ținută să asigure executarea obligației de informare. Pericolul coruptibil al omisiunii indicate supra constă în dezvoltarea unor condiții propice pentru societățile de asigurare și/sau reasigurare, de a evita informarea Autorității despre activitatea sucursalelor sale în alte state, despre valoarea primelor daunelor și comisioanelor fără deducerea reasigurării, separat pentru fiecare stat, fapt care, în consecință, poate afecta abilitatea Autorității să își exercite atribuțiile de control și supraveghere asupra societăților respective, ceea ce va compromite interesul public. Totodată, există riscul apariției unor discreții excesive ale exponenților Autorității de a aprecia și stabili în fiecare caz separat termene care îi sunt „convenabile”, atât pentru propriile acțiuni, cât și pentru acțiunile altor subiecți de drept cărora aceste termene le sunt aplicabile. Stabilirea unor termene nejustificate este impunerea prin reglementări a termenelor administrativi prea mari sau prea mici, care complică realizarea drepturilor și intereselor, atât publice, cât și private. Recomandări: Reglementarea expresă a unui termen rezonabil în care societatea de asigurare și/sau reasigurare va informa Autoritatea despre activitatea desfășurată de către sucursalele sale în alte state, despre valoarea primelor daunelor și comisioanelor fără deducerea reasigurării, separat pentru fiecare stat.</p>	<p>Se acceptă S-a reformulat și s-a expus în următoarea redacție: <i>Societatea de asigurare și/sau reasigurare informează trimestrial Autoritatea de supraveghere, separat despre activitatea desfășurată de către sucursalele sale în alte state, despre valoarea primelor, daunelor și comisioanelor fără deducerea reasigurării, separat pentru fiecare stat după cum urmează:</i></p>	

<p>Art.55 alin.(8) Obiectii:</p> <p>Potrivit normei precitate, decizia privind aprobarea transferului de portofoliu își va pierde valabilitatea dacă asiguratorul cedent nu va transfera portofoliul de asigurare către asiguratorul cesionar cel târziu în termen de trei luni de la data aprobării deciziei respective de către autoritatea de supraveghere.</p> <p>Cu toate acestea, se remarcă anumite carențe de reglementare referitoare la lipsa unor dispoziții pertinente care să stabilească procedura corespunzătoare în caz de exercitare a dreptului asiguratorului cedent de a renunța la transferul portofoliului de asigurare, în pofida unei decizii de aprobare a transferului de portofoliu de către autoritatea de supraveghere, cât și incertitudini privind portofoliul de către autoritatea de supraveghere, (intrat în vigoare la efectul juridic al actului administrativ emis de Autoritate (art.55 din proiect), în contextul datei publicării în Monitorul Oficial - alin.7 art.55 din proiect), în contextul evaluării acestuia că și-a pierdut valabilitatea urmare a netransferului portofoliului de asigurare.</p> <p>La fel, având în vedere prevederile alin.(8) care stabilește exigențe referitoare la publicarea unui anunț în Monitorul Oficial privind notificarea părților despre decizia de aprobare a transferului, se atestă că lipsa publicării unui anunț în Monitorul Oficial privind renunțarea asiguratorului cedent de a transfera portofoliul, va compromite interesul public, deoarece din momentul în care conform alin.(2) în Monitorul Oficial se face un anunț privind decizia privind intenția de transfer, întru aducerea la cunoștință părților în asigurare despre intenția respectivă, rezultă și necesitatea aducerii la cunoștință și a deciziei de renunțare privind transferul de portofoliu.</p> <p>Respectiv lipsa prevederii reglementărilor sus-enunțate va putea afecta drepturile și interesele asiguraților, ale altor beneficiari și buna funcționare a pieței de asigurări.</p> <p>În consecință, reglementarea ambiguă și lacunară a procedurii în care urmează să se efectueze transferul de portofoliu, în special, procedura ce vizează renunțarea asiguratorului cedent la transferul acestuia și măsurile întreprinse în cazul renunțării, riscă să pericliteze activitatea asiguratorului cesionar, cât și asigurarea transparenței în raport cu asigurații și alți beneficiari. Adiacent, activitatea autorității de supraveghere va fi amenințată de riscuri de corupție și se vor distorsiona atribuțiile de control și supraveghere, urmare a reglementării defectuoase a procedurii de renunțare a asiguratorului cedent la transferul portofoliului.</p> <p>Recomandări:</p>	<p>Se comentează</p> <p>Oricare transfer de portofoliu se face cu aprobarea autorității de supraveghere și conform unui act normativ care stabilește exigențele de transfer și actele prezentate(art.55 alin.5). Totodată în cazul în care cedentul nu va transfera portofoliul în trei luni, acesta rămâne responsabil în continuare de onorarea tuturor obligațiilor contractuale față de asigurați/beneficiari/persoane terțe.</p> <p>Orice procedură de transfer este însoțită de un calcul actuarial riguros și procedură supravegheată.</p>
--	--

BNM	Reglementarea expresă a procedurii și acțiunilor ce urmează a fi întreprinse de către asiguratorul cedent în cazul renunțării la transferul portofoliului.	
	Art.2 alin.1 lit.d este necesar de uniformizat statutul agentului bancasurancă cu art.4 –definiții- pentru a clarifica condițiile de activitate a acestuia.	<p>Se acceptă</p> <p>La art. 2 alin.1 a fost concretizată procedura de autorizare sau licențiere după caz, aplicabilă intermediarilor în asigurări și va avea următorul conținut:</p> <p><i>d) persoanelor juridice sau fizice care solicită autorizarea sau licențierea după caz pentru desfășurarea activității de intermediere sau care desfășoară activitate de intermediere în asigurări și/sau reasigurări și alte activități conexe acesteia în conformitate cu prezenta lege.</i></p>
	Art. 4 și art.107 alin.4 lit.a) se propune de a exclude cuvântul licențiată și a suplini cu textul și/sau sucursala băncii din alt stat care desfășoară activități pe teritoriul Republicii Moldova	<p>Se acceptă</p> <p>Pentru uniformizarea pe tot parcursul textului cuvântul <i>licențiată</i> a fost exclus. Suplimentar definiția de la art. 4 și de la art.107 alin.4) lit.a au fost completate cu: <i>și/sau sucursala băncii din alt stat care desfășoară activități pe teritoriul Republicii Moldova.</i></p>
	Art.51 privind regimul informațiilor confidențiale se propune o coroborare clară pentru a fi stipulat care informații sunt cu caracter confidențial, or, la alin.2) acest lucru nu este indicat.	<p>Se acceptă</p> <p>Alin.1 a fost completat cu o nouă propoziție cu următorul conținut:</p> <p><i>Asiguratorul/reasiguratorul este obligat să păstreze confidențialitatea asupra tuturor faptelor, datelor și informațiilor referitoare la activitatea sa, precum și asupra oricăror fapte, date sau informații, aflate la dispoziția sa, referitoare la contractant/ asigurat/ beneficiar/persoana prejudiciată, bunurile, activitatea, afacerea, relațiile personale sau de afaceri, precum și a altor informații despre aceștia care i-au devenit cunoscute.</i></p>
	Referitor la art.116 care vizează măsurile și metodele de supraveghere în privința agenților bancasurancă. Unele măsuri de supraveghere indicate la literile f), g), h), j), k); l) nu vor putea fi aplicate întrucât acestea țin de competența exclusivă a BNM.	<p>Se acceptă</p> <p>Alin.1 a fost reformulat și va avea următorul conținut:</p> <p><i>Autoritatea de supraveghere are competență de a lua orice măsuri de supraveghere necesare în ceea ce privește societățile de asigurare și/sau reasigurare, sucursalele societăților de asigurare și/sau reasigurare din alte state, și sau după caz intermediarii în asigurări și/sau reasigurări, precum și membrii organelor de conducere și persoanele care dețin funcții-cheie ale acestora....</i></p>

	<p>Referitor la art. 120 alin.2 propune substituirea cuvintelor sub forma unui rezumat cu cuvintele sub forma sintetică sau agregată, iar cuvintele sau în cazurile stabilite în actele normative să fie substituit cu sau în alte cazuri stabilite de actele normative.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Alin.1 a fost reformulat și va avea următorul conținut: <i>Persoanele menționate la alin.(1) nu pot divulga informațiile confidențiale persoanelor fizice sau juridice cu excepția cazului în care aceste informații sînt prezentate sub forma într-o formă sintetică sau agregată unui rezumat care nu permite recunoașterea societății de asigurare și/sau reasigurare la care se face referire sau în alte cazuri stabilite de actele normative.</i></p>
<p>Asociația de Actuariat din Moldova</p>	<p>1.Directiva UE este fundamentată pe 3 piloni: Pilonul I: Cerințe de capital Pilonul II: Risc management Pilonul III: Dezvăluirea informației.</p> <p>Conform celor prevăzute în proiect, Pilonul I nu este implementat conform prevederilor Directivei UE, ceea ce generează neconcordanțe și impedimente în realizarea Pilonilor II și III, respectiv, a prevederilor proiectului aferente aspectelor de Risc management și Dezvăluire a informației pertinente care derivă din cerințele de capital.</p> <p>Cresterea capacității pieței asigurărilor și conformarea ei cerințelor Directivei UE și a standardelor de raportare financiară (IFRS 17 Contractul de asigurare), în special legate de cerințele de capital, care asigură configurarea pieței la cele mai bune practici și norme UE, creează oportunități și platforme viabile pentru fortificarea atractivității investițiilor externe directe, care sunt foarte importante pentru consolidarea capacității pieței naționale de asigurări. Neimplementării Pilonului I, astfel cum prevede Directiva UE, va amâna și interesul investitorilor și consolidarea funcțională a pieței naționale de asigurări.</p> <p>2.Neaplicarea Pilonului I prevăzut de Directiva UE nu va asigura posibilitatea calculării rezervelor tehnice (obligații aferente contractelor de asigurare pentru onorarea obligațiilor față de asigurați)) în conformitate cu prevederile articolul 77 din Directivei UE. Calculul rezervelor tehnice conform Directivei UE are la bază principiul „cele mai bune estimări” și luând în considerație și o „marjă de risc” adițională. Astfel, valoarea rezervelor tehnice este egală cu suma dintre cea mai bună estimare și marja de risc.</p> <p>Cea mai bună estimare se bazează pe fluxurile financiare viitoare, ceea ce presupune, în cazul rezervelor de prime, integrarea într-o singură rezervă/valoare a rezervelor actuale, și anume: rezerva de prime necăștigate și rezerva riscurilor neexpirate.</p>	<p>Se comentează</p> <p>Cu referință la pilonul I din Directiva UE experții Băncii Mondiale au subliniat că proiectul Legii cu privire la asigurări, reflectă angajamentele asumate de către Republica Moldova privind adoptarea cadrului legal și de reglementare convergent cu cerințele UE. În același timp, ca urmare a evaluării sectorului de asigurări din Moldova s-a constatat că piața este subdezvoltată și nu corespunde cerințelor Solvabilitate I. În aceste circumstanțe ale pieței și în baza experienței statelor membre UE, implementarea integrală a Directivei Solvabilitate II nu este recomandabilă deoarece potențial poate conduce la riscuri mai înalte pentru sector și pentru public. Prin urmare, proiectul legii nu transpune cerințele cantitative ale Pilonului I (Cerințele de Capital de Solvabilitate și Cerințele de Capital Minim) din Directiva Solvabilitate II, și implementarea lor trebuie amânată pentru o perioadă ulterioară după curățirea și consolidarea pieței.</p> <p>Proiectul de lege prevede conceptul capitalului de solvabilitate a cărui modalitate de calcul va fi stabilită prin actele normative ale autorității de supraveghere(art.72).</p> <p>Totodată conf. art.73 alin.2, - societățile de asigurare și/sau reasigurare sînt obligate să dețină fonduri proprii suficiente să acopere cu o marjă de siguranță adițională de 10 % la rata de solvabilitate minimă.</p>

<p>Marja de risc (MR) reprezintă costul mobilizării unei valori a fondurilor proprii eligibile egală cu cerința de capital de solvabilitate necesară pentru a face față obligațiilor de asigurare și de reasigurare pe toată durata lor de viață. Astfel, MR se calculează ca produs între costul capitalului (echivalentul a 6%) și valoarea actualizată a cerinței de capital de solvabilitate (SCR). Însă, SCR se determină, de obicei, conform formulei standard stabilită de anexa IV la Directiva UE.</p> <p>Concluzie:</p> <p>Neaplicarea prevederilor Directivei UE privind calcularea SCR, nu asigură obținerea unei valori relevante aferente MR. De asemenea, calcularea SCR pentru perioada curentă poate fi calculată pe baza celei mai bune estimări a rezervelor tehnice. În aceste condiții, se constată o dependență între SCR și rezervele tehnice calculate pe baza celei mai bune estimări. Prin urmare, calcularea rezervelor tehnice, de asemenea, nu poate fi realizată în conformitate cu cerințele Directivei UE.</p>	<p>La art. 36 alin.10, Persoanele care dețin funcții-cheie, vor exercita atribuții doar în cadrul unui singur asigurator/reasigurator. Acestea nu vor deține mai mult decât o funcție în cadrul unei societăți în cazul în care cumulul de funcții ar putea conduce la apariția unor conflicte de interese - deoarece aceste prevederi nu corespund normelor din Directiva UE referitoare la reglementarea funcțiilor cheie</p> <p>Comentarii:</p> <p>Aceste aspecte sunt necesare pentru instituirea unor funcții de guvernanță bine structurate, focusându-se pe importanța lor în cadrul sistemului corporativ de administrare, astfel cum prevăd standardele internaționale și directivele europene, în raport cu societăți care administrează riscuri financiare de interes public.</p> <p>Directiva UE (art.49) admite externalizare funcțiilor-cheie, iar limitarea activității furnizorului de servicii numai pentru un singur beneficiar este incompatibilă cu standardele de externalizare a funcțiilor din domeniul pieței financiare, nu se întâlnește în nici o practică internațională și, efectiv, nici nu poate fi realizată, deoarece unii furnizori nici nu sunt entități supravegheate de Autoritatea de supraveghere (astfel cum prevede și definiția de „externalizare”). Astfel Directiva UE, în pct. (31) din preambul stabilește „ar trebui să fie posibil ca aceste funcții (se referă la funcțiile-cheie) să fie îndeplinite de propriul personal al întreprinderii, să se poată baza pe consiliere din partea unor experți externi sau să poată fi externalizate către experți, în limitele stabilite prin prezenta directivă.</p>
	<p>Se comentează</p> <p>Întru neadmiterea unor perturbări pe piața de asigurări generate de insuficiența persoanelor cheie calificate și care ar corespunde în totalitate cerințelor reglementate articolele 36 alin.10) și 42 alin.2) s-au redactat și s-au expus în următoarea redacție:</p> <p>Art.36 alin.10)</p> <p><i>Persoanele care dețin funcții-cheie, vor exercita atribuții în cadrul a cel mult doi asigurator/reasigurator.</i></p> <p>art.42 alin. 2)</p> <p><i>Actuarul societății de asigurare și/sau reasigurare este independent și autonom în desfășurarea activităților sale, deținând funcția și exercitând atribuții în cadrul a cel mult doi asigurator/reasigurator.</i></p>

	<p>La art.38, alin.3, lit. a, domeniul acoperit de managementul riscurilor referitor la subscrierea riscurilor, constituirea și plasarea rezervelor tehnice poate fi confundat cu funcțiile actuarului, de aceea propunem expunerea noimei date în următoarea redacție: <i>subscrierea riscurilor, și rezerve</i>. Or, în varianta engleză a Directivei UE este o expunere mai clară.</p> <p>Astfel rolul managementului riscurilor va analiza riscurile aferente constituirii rezervelor, plasarea lor, etc. dar nu se referă la calcularea lor, care este o funcție actuarială. Constituirea rezervelor tehnice, presupune, de asemenea, formarea/calcularea lor.</p> <p>La art. 42 propunem excluderea funcției de <i>"verificare/control a fondurilor proprii, inclusiv a activelor admise să acopere rezervele tehnice"</i>, prevăzută la alin.(4), lit. d), ca fiind o funcție incompatibilă funcției de actuarial.</p> <p>Funcția de control/verificare este de competența altor funcții cheie reglementate de proiect, și anume: management de risc și control intern. Mai mult, această funcție nu implică calcul actuarial, ceea ce nu este nici în concordanță cu Directiva UE (art.48).</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Conf. art.44 alin. lit. a prevede subscrierea și calculul rezervelor. Pentru o mai bună înțelegere și evaluare a riscurilor, sistemul de management al riscurilor va acoperi domeniul cu referință la constituirea și plasarea rezervelor tehnice(prin norma data s-a detaliat conceptul).</p>
	<p>Prevederile art.44, alin.(1), lit. i), pct.1. (comisionul sau orice altă retribuire pentru fiecare contract de asigurare (reasigurare) încheiat nu poate depăși limita cheltuielilor de achiziție ale asigurătorului/reasigurătorului prevăzute în structura primei de asigurare/reasigurare) nu este o practică stabilă de Directiva UE și în general nespecifică economiei de piață.</p> <p>Această reglementare se aplică din perioada economiei planificate. Structura primei/tarifului de asigurare nu este importantă să fie reglementată prin prisma actelor normative, în special pentru asigurările facultative, care sunt practicate pe o piață concurențială, unde modificarea comisioanelor și alte elemente ale structurii primelor/tarifelor (cheltuielile asigurătorului, profitul preconizat) poate fi admisă, în condițiile în care asigurătorul se conformează cerințelor de solvabilitate. Supra-reglementarea preconizată nu este specifică economiei de piață și nici unei piețe concurențiale.</p> <p>Nu există nici o practică internațională care să reglementeze structura primelor/tarifelor de asigurare, inclusiv limita comisioanelor pentru asigurările facultative, deoarece este imposibil de realizat, dacă se admite o piață concurențială.</p>	<p>Se comentează</p> <p>Conform art.21 alin.2 și art.181 alin 3 din Directiva 2009/138/CE Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2009 privind accesul la activitate și desfășurarea activității de asigurare și de reasigurare (Solvabilitate II) <i>Statele membre nu mențin și nu introduc notificarea prealabilă sau aprobarea majorărilor de tarife propuse, decât ca element al unui sistem general de control al prețurilor.</i></p> <p>Astfel reglementarea este necesară într-o neadmiterea concurenței neloiale și un control general al cheltuielilor de achiziție.</p>

<p>BNAA</p>	<p>Prin urmare, propunem excluderea acestor prevederi, inclusiv și cerința de prezentarea a structurii primelor de asigurare la etapa de licențiere, dacă se preconizează a fi reglementată.</p> <p>În Art.4 „Definiții”, la definiția „Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule” propunem modificarea cuvântului „autorizați” cu cuvântul „licențiați”. Art. 24 din Legea nr.407 din 21.12.2006 cu privire la asigurări reglementează <i>Activitatea de licențiere a activității de asigurare (reasigurare)</i>, iar potrivit art.32 din Legea nr.414-XVI din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, calitatea de membru al Biroului Național se obține de către asigurător din momentul în care este licențiat pentru asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto internă sau pentru asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto internă și externă. Totodată, propunem completarea definiției cu unele sintagme: după cuvântul „profesională”, cu sintagma „independentă și autonomă”, după sintagma „care grupează asigurătorii” cu sintagma „bazată pe principiul apartenenței obligatorii a asigurătorilor”, iar la final cu sintagma „și îndeplinește atribuțiile de Birou Național al Republicii Moldova în Consiliul Birourilor Sistemului Internațional de Asigurare „Carte Verde”. În final definiția se prezintă după cum urmează:</p> <p>„Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule (birou național) – organizație profesională, independentă și autonomă, constituită în conformitate cu Recomandarea nr.5 din 25 ianuarie 1949, adoptată de Subcomitetul de transport rutier al Comitetului de transporturi interioare din cadrul Comisiei Economice pentru Europa a Organizației Națiunilor Unite, bazată pe principiul apartenenței obligatorii a asigurătorilor licențiați în Republica Moldova să practice asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto și îndeplinește atribuțiile de birou național al Republicii Moldova în Consiliul Birourilor Sistemului Internațional de Asigurare „Carte Verde”;</p> <p>În Art.4 „Definiții” la noțiunea de „corespondent” propunem următoarea redacție:</p> <p>„corespondent – orice societate de asigurare și/sau reasigurare sau altă persoană juridică desemnată de către una sau mai multe societăți de asigurare și/sau reasigurare nerezidente ale Republicii Moldova, cu aprobarea prealabilă a Biroului Național al Asigurătorilor de Autovehicule, în scopul soluționării cererilor de despăgubire rezultate din accidente de autovehicule produse pe teritoriul Republicii Moldova pentru care societatea sau societățile de asigurare și/sau reasigurare nerezidente au emis o poliță de asigurare <u>de răspundere civilă auto</u> (această sintagma nu este în noțiunea de <i>corespondent din</i></p>
	<p>Se acceptă</p> <p>Se modifică după cum urmează:</p> <p><i>Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule (birou național) – organizație profesională care este constituită în conformitate cu Recomandarea nr.5 din 25 ianuarie 1949, adoptată de Subcomitetul de transport rutier al Comitetului de transporturi interioare din cadrul Comisiei Economice pentru Europa a Organizației Națiunilor Unite și care grupează asigurătorii licențiați în Republica Moldova să practice asigurarea de răspundere civilă auto;</i></p> <p>Se acceptă</p> <p>Se modifică după cum urmează:</p> <p><i>corespondent – orice societate de asigurare și/sau reasigurare sau altă persoană juridică desemnată de către una sau mai multe societăți de asigurare și/sau reasigurare nerezidente ale Republicii Moldova, cu aprobarea prealabilă a Biroului Național al Asigurătorilor de Autovehicule, în scopul soluționării cererilor de despăgubire rezultate din accidente de autovehicule produse pe teritoriul Republicii Moldova pentru care societatea de asigurare și/sau reasigurare sau societățile de asigurare și/sau reasigurare nerezidente au emis o poliță de asigurare de răspundere civilă auto valabilă pe teritoriul</i></p>

	<p><i>Regulamentul General CoB, doar daca să precizăm ce fel de politică de asigurare) valabilă pe teritoriul Republicii Moldova;</i></p> <p>În art.23 alin.(1), se propune coroborarea sintagmei „în fiecare municipiu” cu amendamentele referitoare la desemnarea reprezentantului pe despăgubiri propuse la proiectul Legii cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse de vehicule aflate în proces de avizare publică (nr. unic 304/MF/CNPF/2020).</p>	<p>Republicii Moldova;</p> <p>Art.23 alin.(1), s-a modificat și s-a expus în următoarea redacție: <i>Pentru a subscris riscuri din clasa 10, sucursala societății de asigurare și/sau reasigurare din alt stat, desemnează reprezentanți de despăgubiri în condițiile legislației privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto din Republica Moldova, obține calitatea de membru al Biroului Național și contribuie la formarea fondurilor create în condițiile prevăzute de actul normativ privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii de produse de vehicule.</i></p>
	<p>Art.29 alin.(4), propoziția finală: nu sunt clare raționamentele pentru care administratorul asigurătorului urmează a fi considerat beneficiar efectiv al societății de asigurare dacă acesta din urmă nu poate fi identificat, cu epuizarea tuturor mijloacelor posibile și cu condiția că nu există motive de suspiciune. De asemenea, nu este clar la ce se referă motivele de suspiciune și în ce ar consta acestea. Astfel, propunem reglementarea concretă a situațiilor la care ar face referire prevederile în cauză.</p>	<p>Se comentează</p> <p>Datorită faptului că pe piața de asigurări funcționează companii cu capital străin, ai căror acționari majoritari nu pot fi identificați (fiind fonduri mutuale cu mii de beneficiari), s-a decis preluarea normei din Legea nr.308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului.</p> <p>Astfel în cazul în care după utilizarea tuturor mijloacelor nu poate fi identificat beneficiarul efectiv, întru precizare și lipsă de interpretare s-a propus ca în calitate de beneficiar efectiv, să figureze persoana fizică care ocupă funcția de administrator al asigurătorului/reasigurătorului.</p>
	<p>Art.78 alin.(2): cine sunt persoanele responsabile care pot fi desemnate pentru monitorizarea asigurătorului în cazul deteriorării situației financiare a acestuia și ce calificări profesionale trebuie să dețină acestea în asemenea caz, or, pentru situația instituirii administrării speciale a asigurătorului, acest aspect este reglementat.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Angajații autorității de supraveghere dispun de calificările și studiile corespunzătoare supravegherii și monitorizării implementării de către societatea de asigurare și/sau reasigurare a planului de redresare sau de finanțare, din care motiv își rezervă dreptul de a desemna o astfel de persoană pentru a realiza aceste competențe.</p>

	<p>Art.80 alin.(11) prevede că Autoritatea de supraveghere este în drept să dispună măsuri asigurătorii asupra activelor asigurătorului. Dacă se au în vedere măsuri asigurătorii care se dispun de către instanța de judecată și este necesară procedura judiciară în acest sens, propunem completarea articolului cu prevederi corespunzătoare.</p> <p>Art.82 alin.(4) prevede că autoritatea de supraveghere numește doi sau mai mulți administratori speciali, precum și stabilește atribuțiile acestora. Se denotă că, în cazul aplicării acestei proceduri de supraveghere, în mod obligatoriu, urmează a fi numiți minim 2 administratori speciali, respectiv, care ar fi argumentele pentru instituirea acestei necesități și dacă sunt supuși înregistrării în Registrul de stat al persoanelor juridice ambii administratori? Deși sunt stabilite atribuții fiecăruia din aceștia, cum vor fi soluționate cazurile în care sunt disensiuni în implementarea măsurilor interdependente de deciziile ambilor administratori. Propunem reglementarea posibilității de numire a unui singur administrator sau doi administratori, după caz, în funcție de complexitatea activității asigurătorului.</p> <p>Art.90 alin.(1) stipulează examinarea petițiilor de către asigurător în cadrul temporal definit de acesta. Propunem completarea normelor cu sintagma „dar nu mai târziu decât termenul prevăzut de legislația în vigoare cu privire la petiționare”.</p>	<p style="text-align: center;">Se comentează</p> <p>Procedura aplicării măsurilor asigurătorii este de competența autorității, din care motiv aceasta este în drept să decidă asupra identificării unei soluții în acest sens.</p> <p style="text-align: center;">Se comentează</p> <p>În cazul unui asigurător cu activitate complexă/compozită, este oportună numirea a doi administratori, deoarece competențele acestora vor putea fi dispersate pe categorii de asigurări (generale sau viață) sau reieșind din complexitatea acțiunilor întreprinse (pe direcții strategice).</p> <p>Ambii administratori speciali trebuie să corespundă exigențelor din actul normativ al autorității de supraveghere atribuit persoanelor cu funcții de răspundere.</p> <p style="text-align: center;">Se acceptă</p> <p>Se modifică după cum urmează: <i>Pentru examinarea operativă și eficientă a petițiilor asiguraților (beneficiarilor) și ale terțelor persoane, societatea de asigurare și/sau reasigurare stabilește un sistem intern de administrare a unor astfel de petiții, care să fie examinate în mod obiectiv și în dar nu mai târziu decât termenul prevăzut de legislația în vigoare cu privire la petiționare.</i></p> <p style="text-align: center;"><i>Se acceptă</i></p> <p>Se modifică și „partea A” a fost înlocuită cu litera „B”.</p>
<p>GRAWE CARAT ASIGURARI SA</p>	<p>Articolul 4. Definiții - asistent în brokeraj-</p> <p>După cum rezulta din proiect in mare parte condițiile in care vor putea in viitor sa își desfășoare activitatea asistenții in brokeraj parțial au fost preluate din punctul 12, art.3 din Legea nr.236/2018 (in continuare Legea 236) privind distribuția in asigurări din Romania.</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă parțial:</p> <p>Definiția de asistent în brokeraj se redactează și se expune în următoarea redacție:</p> <p style="text-align: center;"><i>asistent în brokeraj – persoană fizică, juridică care activează în baza unui contract încheiat cu un broker de</i></p>

<p>In primul rând trebuie de menționat ca preluarea condițiilor specificate la lit. a), b) și c) din Legea 236 constituie o confuzie majora din motivul ca conform Legii României acestea sunt condițiile în care în România persoanele fizice și juridice pot practica activitatea de distribuție în asigurări în calitate de activitate secundară fără a fi înregistrați în calitate de intermediari în Registrul intermediarilor ținut de către autoritatea de supraveghere din România (a se vedea și art.1, punctul 17 din NORMA nr.19/2018 privind distribuția în asigurări emisă de către autoritatea de supraveghere (în continuare Norma 19). În opinia noastră este justificată prevedea legală din România formulată pentru persoanele fizice și juridice care practica distribuția în asigurări dar nu sunt considerați intermediari în asigurări și nu sunt supravegheați de către autoritatea de supraveghere și absolut disproporționată instituirea aceluiași restricții către asistenții în brokeraj care conform celorlalte prevederi din Proiectul de lege urmează a fi înregistrați în Registrul asistenților în brokeraj (a se vedea prevederile Articolului 108, alin. 2, lit. g).</p> <p>Dacă am face o analiză a situației intermediarilor în asigurări din conținutul Proiectului deducem ca va avea loc o reducere semnificativă a acestei infrastructuri. Ori o analiză succintă a infrastructurii promovată în Proiect în comparație cu cea din România releva acest fapt. Art. 3 din Norma 18 clasifică intermediarii în categorii și tipuri. Astfel per total infrastructura cuprinde 2 categorii principale de intermediar și 9 tipuri de intermediari secundari.</p> <p>Având în vedere faptul ca noi ne propunem să majorăm rata de penetrare pe domeniul de asigurări considerăm ca aceasta este posibil și prin păstrarea actualei infrastructuri de intermediere și chiar diversificarea acesteia.</p> <p>Reieșind din argumentele expuse propunem reformularea definiției asistent în brokeraj conform proiectului inițial.</p> <p>Propunere: Articolul 4. Definiții <i>asistent în brokeraj – persoană fizică sau juridică care activează în baza unui contract încheiat cu un broker de asigurare și/sau de reasigurare și sub acoperirea contractului de răspundere civilă profesională a brokerului în cauză, să desfășoare anumite activități necesare pentru îndeplinirea mandatului de brokeraj;</i></p>	<p><i>asigurare și/sau de reasigurare și sub acoperirea contractului de răspundere civilă profesională a brokerului în cauză, să desfășoare anumite activități necesare pentru îndeplinirea contractului de mandat;</i></p> <p>Totodată cerințele aferente asistentului în brokeraj au fost expuse la art.109.</p> <p>Asistentul în brokeraj este necesar de reglementat expres pentru a nu permite entităților juridice să desfășoare exclusiv activitatea de intermediere în lipsa cerințelor de capitalizare, de licențiere (100 000 -400 000 lei), de corespundere a persoanelor cu funcții de răspundere.</p> <p>Astfel, asistentul în brokeraj va fi reglementat spre neadmiterea realizării produselor de asigurare prin persoane neautorizate și lipsite de instruirea necesară în acest domeniu.</p>
<p>Articolul 4. Noțiuni principale <i>societate de asigurare (asigurător) compozită – asigurător care, la data intrării în vigoare a prezentei legi, deține licență de a subscrie simultan asigurări directe generale și asigurări directe de viață; Propunem excluderea sintagmei ”directe”.</i></p>	<p>Se acceptă Sintagma <i>directe</i> a fost exclusă</p>

	<p>Articolul 4. Noțiuni principale</p> <p><i>primă de asigurare</i> - suma pe care asiguratul este obligat să o plătească societății de asigurare sau reasigurare, la eliberarea unei polițe de asigurare, în modul și în termenul prevăzut de contractul de asigurare, în schimbul acoperirii de către societatea de asigurare și/sau reasigurare a riscului asigurat;</p> <p>Înlocuirea sintagmei asiguratul cu contractantul.</p> <p>Uniformizare conform noilor prevederi din Codul civil.</p> <p>Excluderea referirii la reasigurator.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>S-a modificat și definiția va avea următorul conținut:</p> <p><i>primă de asigurare</i> - suma pe care contractantul este obligat să o plătească societății de asigurare, la eliberarea unei polițe de asigurare, în modul și în termenul prevăzut de contractul de asigurare, în schimbul acoperirii de către societatea de asigurare a riscului asigurat;</p>
	<p>Articolul 6. Prestația datorată de asigurător</p> <p>Consideram ca formularea trebuie modificată din motivul ca pune accentul doar pe achitarea în numerar.</p> <p>Se propune (1) <i>Indemnizația de asigurare sau despăgubirea de asigurare se plătește de către societatea de asigurare sau reasigurare în bani, atât prin transfer bancar cât și în numerar. În cazul achitării despăgubirii de asigurare fără restabilirea sau repararea bunurilor prin prestarea de servicii din despăgubirea de asigurare se va deduce taxa pe valoare adăugată.</i></p>	<p>Se acceptă</p> <p>S-a modificat și alin.1 va avea următorul conținut:</p> <p><i>Indemnizația de asigurare sau despăgubirea de asigurare se plătește de către societatea de asigurare sau reasigurare în bani, atât prin transfer bancar cât și în numerar. În cazul achitării despăgubirii de asigurare fără restabilirea sau repararea bunurilor prin prestarea de servicii din despăgubirea de asigurare se va deduce taxa pe valoare adăugată.</i></p>
	<p>Articolul 7. Prima de asigurare</p> <p>Alin.3). Deși referirea la stabilirea tarifului de asigurare în contractual de asigurare exista și în prevederile legale actuale, considerăm ca este necesară înlocuirea acestuia cu sintagma "primelor de asigurare", ori pentru unele clase de asigurare, tariful este un coeficient din prima de asigurare.</p> <p>Alin.5). Înlocuirea sintagmei asiguratul cu contractantul, uniformizare conform noilor prevederi din Codul civil, art.1846.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Au fost modificate sintagmele după cum s-a propus</p>
	<p>Articolul 44. Cerințe operaționale specifice</p> <p>alin.1). lit. i) punct 2. Deși limitarea comisionului de asigurare pentru fiecare contract de asigurare exista și în prevederile actuale, considerăm că trebuie făcută o distincție dintre comisionul limită per contract și cheltuielile de achiziție indicate în structura primei de asigurare, care este un indicator mediu, conform rezultatului tehnic/operațional. Astfel, un indicator mediu poate rezulta din valori atât sub medie cât și peste medie. Respectiv, această limitare per contract nu este justificată și structura primei de asigurare poate fi reprezentativă doar pentru întreaga activitate per clasă de asigurare.</p> <p>Din aceste considerente propunem reformulare prevederilor de la lit.i) și cumulara cu prevederile punctului 1 și excluderea punctului 2.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Cheltuielile de achiziție includ totalitatea cheltuielilor aferente încheierii unui contract. În acest sens comisionul achitat intermediarului pentru distribuirea produselor de asigurare se include în acestea. Astfel, pentru a nu permite acordarea comisionului în exces prin punctul 2 acest lucru s-a limitat. Respectiv fiecare produs de asigurare trebuie să prevadă în structura primei cheltuieli de achiziție la un nivel limitat.</p>
	<p>Articolul 60. Restricții privind investițiile individuale care acoperă rezervele tehnice și cerința de capital minim</p>	<p>Se comentează</p> <p>Practica referitoare la cota deținută de reasiguratorii sau coasiguratorii în rezervele tehnice demonstrează o mărime de</p>

	<p>m) activele menționate la articolul 59 alineatul (1) lit. m) nu trebuie să depășească 15% din total.</p> <p>Referirea la alin. 1) trebuie exclusă, deoarece nu sunt alte aliniate.</p> <p>Referitor la lit. m) considerăm ca aceasta limitare nu este justificată, având în vedere cerințele impuse de către prevederile proiectului fata de reasiguratori. În situația în care la instituirea acestor limitări au fost avute în vedere anumite procese necesare de evitat, considerăm că este posibilă acoperirea acestora cu prevederi referitoare la faptul ca prima de reasigurare trebuie sa fie achitată. Menționăm faptul că legislația europeană nu cuprinde careva reglementari limitative referitoare la cota reasiguratorilor sau coasiguratorilor, iar limitarea la 15% este foarte mică și o primă similară arată că, divizată pe categorii, la moment constituie 20%.</p>	<p>cel mult 25%, din care motiv limitarea va fi stabilită în această limită.</p>
	<p>Articolul 73. Frecvența calculării</p> <p>Considerăm excesivă prevederea de la alin. (2) <i>Societățile de asigurare și/sau reasigurare sunt obligate să dețină fonduri proprii suficiente să acopere cu o marjă de siguranță adițională de 20% la ultima rată de solvabilitate raportată</i>, deoarece deja conform art. 72 rata de solvabilitate minima este de 120%. Aceasta prevedere deja îți spune că marja de 120% prevăzută de art.72 nu e suficientă și rata este 140%.</p> <p>Este posibil sa fie introdusa o marja de siguranță adiționala de 20%, doar ea poate fi justificata doar de la valoarea de 100% a ratei de solvabilitate minime obligatorii.</p> <p>Totodată marja de siguranță de 20% este interdependentă de frecvența calculării, dar se refera la articolul 72, solvabilitatea și stabilitatea financiară a asiguratorului/reasiguratorului. Respectiv, propunem includerea acesteia in art.72 si excluderea din articolul 73.</p> <p>Marja de 20% urmează a fi aplicată la rata minima obligatorie de 100%, dar nu la ultima rată de solvabilitate raportată, ori daca am admite redacția actuala a proiectului, rezulta ca rata de solvabilitate trebuie sa crească continuu, deoarece după ultima rata de solvabilitate raportata pana la următoarea raportare ea trebuie majorata cu 20%.</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Reieșind din nivelul ratei de solvabilitate minime stabilită la art.72 alin.5, alin.2 de la art. 73 a fost modificat și expus în următoarea redacție:</p> <p><i>Societățile de asigurare și/sau reasigurare sînt obligate să dețină fonduri proprii suficiente să acopere cu o marjă de siguranță adițională de 10 % la rată de solvabilitate minimă.</i></p>
	<p>Articolul 74. Calcularea cerinței de capital minim</p> <p>Referitor la calcularea cerinței de capital minim alin.1 operează cu limite stabilite în EUR. In același timp prevederile legale referitoare la tinerea evidentei contabile stipulează imperativ evidenta contabilă în MDL. Astfel reglementarea în EUR, fără reglementarea datei la care trebuie avut in vedere cursul valutar, ar crea o incertitudine majora pana la ultima data de raportare a solvabilității, fără a avea posibilitatea de a întreprinde careva acțiuni timpurii</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Conform cadrului normativ de referință a Republicii Moldova (Codul fiscal și Legea contabilității) entitățile sunt obligate să reevalueze trimestrial activele deținute în valută, din care motiv este relevant să stabilim evaluarea capitalului minim în monedă națională la cursul oficial de schimb al leului</p>

	<p>din motivul volatilității cursului valutar. Deducem acest fapt și din analiza transunerii directivei în România, ori în Legea 237/2015 Solvabilitate (în continuare Legea 237), art. 178 este reglementat în următorul mod <i>"Societățile calculează contravaloarea în lei a cuantumurilor în euro, cu efect de la data de 31 decembrie a fiecărui an, în funcție de cursul de schimb valutar comunicat de Banca Națională a României pentru data de 31 octombrie"</i>.</p> <p>Respectiv propunem introducerea aceluiași principiu de calculare cu aceiași data de referință 31 octombrie.</p>	<p>moldovenesc comunicat de Banca Națională a Moldovei la data raportării.</p>
	<p>Articolul 108. Activitatea brokerului de asigurare și/sau de reasigurare</p> <p>(14) Brokerii de asigurare și/sau de reasigurare pot fructifica ori investi veniturile realizate din activitatea de intermediere în depozite bancare, titluri de valori mobiliare și imobile destinate activității proprii sau închirierii. Veniturile din activitatea de închiriere a imobilelor pot reprezenta maximum de 15% din veniturile aferente activității de intermediere în asigurări;</p> <p>Nu este clar raționamentul privind limitarea activității de închiriere a imobilelor instituit brokerilor de asigurare/reasigurare. La modul practic aceasta reglementare presupune ca dacă un broker este la începutul activității, dar are un bun imobil pe care poate să-l dea în locațiune și care în prima fază iar asigură acoperirea cheltuielilor, brokerul nu ar putea face asemenea lucru. În alta ordine de idei trebuie de avut în vedere că în statele europene societățile de brokeraj au alte domenii de activitate, decât în Republica Moldova și aceasta transpunere fără clarificarea diferențelor de activitate pe domenii este dăunătoare.</p> <p>Propunem excluderea limitării.</p>	<p>Se comentează:</p> <p>Totalitatea veniturilor realizate de un broker (din activitatea de intermediere, din închirierea imobilelor) sunt raportate la finele perioade de gestiune (anual). Activitatea brokeraj presupune în exclusivitate obținerea veniturilor din activitatea de intermediere în asigurări.</p> <p>Având în vedere că unii brokeri pot deține mai multe imobile decât le utilizează direct, prin derogare de la principiul general se admite ca 15% din veniturile aferente activității de intermediere în asigurări să aparțină activității de închiriere.</p>
	<p>Articolul 109. Activitatea asistentului în brokeraj</p> <p>(3) Asistentul în brokeraj persoană juridică trebuie să întrunească următoarele condiții:</p> <p>a) să aibă ca obiect de activitate acordarea serviciilor de turism, închirieri auto și alte activități la realizarea cărora apare necesitatea completării bunului sau serviciu cu produse de asigurare;</p> <p>b) să nu fi fost declarat anterior insolubil și să nu facă obiectul unei proceduri de reorganizare și/sau de insolabilitate la data solicitării autorizației de la asigurator;</p> <p>c) fondatorii nu au fost persoane cu funcții de conducere în cadrul unui intermediar în asigurări declarat insolubil sau care se află în procedură de insolabilitate;</p>	<p>Se comentează</p> <p>Art.109 a fost redactat și expus în următoarea redacție:</p> <p>(3) <i>Asistentul în brokeraj persoană juridică trebuie să întrunească următoarele condiții:</i></p> <p>a) <i>să desfășoare activități la realizarea cărora apare necesitatea completării bunului sau serviciului cu produse de asigurare;</i></p> <p>b) <i>să nu desfășoare ca activitate profesională principală intermedierea în asigurări, iar volumul vânzărilor din activitățile de intermediere în asigurări reprezintă cel mult 30% din volumul total al vânzărilor înregistrate de persoana juridică într-o perioadă de gestiune;</i></p> <p>c) <i>produsele de asigurare în cauză nu cuprind asigurări de viață și nu acoperă riscuri de răspundere civilă,</i></p>

<p>d) să-și desfășoare activitatea prin personal propriu care va participa la cel puțin 20 de ore academice pe an organizate de către asigurator/reasigurator în scopul instruirii, cu eliberarea confirmării respective;</p> <p>e) să dețină un contract de mandat doar cu un singur broker de asigurare/reasigurare.</p> <p>Considerăm limitative cerințele indicate la alin.3, lit. a), din care motiv solicităm excluderea lit. a).</p>	<p>cu excepția cazului în care această acoperire este complementară bunului sau serviciului pe care asistentul îl oferă ca parte a activității sale profesionale principale;</p> <p>d) să nu fi fost declarat anterior insolubil și să nu facă obiectul unei proceduri de reorganizare și/sau de insolabilitate la data solicitării autorizării de la asigurator;</p> <p>e) fondatorii nu au fost persoane cu funcții de conducere în cadrul unui intermediar în asigurări declarat insolubil sau care se află în procedură de insolabilitate;</p> <p>f) să-și desfășoare activitatea prin personal propriu care va participa la cel puțin 20 de ore academice pe an organizate de către asigurator/reasigurator în scopul instruirii, cu eliberarea confirmării respective;</p> <p>g) să dețină un contract de mandat doar cu un singur broker de asigurare/reasigurare.</p> <p>Totodată reglementarea asistentului în brokeraj este imperios necesară pentru a nu permite entităților juridice să desfășoare exclusiv activitatea de intermediere în lipsa cerințelor de capitalizare, de licențiere (100 000 - 400 000 lei), de corespundere a persoanelor cu funcții de răspundere.</p> <p>Astfel, asistentul în brokeraj va fi reglementat spre neadmiterea realizării produselor de asigurare prin persoane neautorizate și lipsite de instruirea necesară în acest domeniu.</p>	<p>lit.d) a fost modificată și va avea următorul conținut:</p> <p><i>amendă de până la 15% din cerința de capital minim aplicată societății de asigurare și/sau reasigurare conform categoriei de asigurări în care s-a constatat încălcarea;</i></p> <p>Referitor la baza de calcul a mărimii amenzii cerința de capital minim este identică pentru toți asiguratorii/reasiguratorii, diferența fiind stabilită doar pe categorii de asigurări. Astfel amenda va fi stabilită gradualizat de la 0 până la 15% în funcție de gravitatea încălcării.</p>
<p>d) să-și desfășoare activitatea prin personal propriu care va participa la cel puțin 20 de ore academice pe an organizate de către asigurator/reasigurator în scopul instruirii, cu eliberarea confirmării respective;</p> <p>e) să dețină un contract de mandat doar cu un singur broker de asigurare/reasigurare.</p> <p>Considerăm limitative cerințele indicate la alin.3, lit. a), din care motiv solicităm excluderea lit. a).</p>	<p>Articolul 122. Răspunderea și sancțiuni</p> <p>alin.2</p> <p>d) amendă de până la 15% din capitalul propriu aplicată societății de asigurare și/sau reasigurare</p> <p>Alin. (9) la stabilirea tipului sancțiunii și a cuantumului amenzii, Autoritatea de supraveghere examinează toate circumstanțele relevante ale săvârșirii faptei, inclusiv următoarele aspecte, după caz:</p> <p>Alin.2, lit. d)</p> <p>Conform prevederilor legale actuale amenda aplicată asiguratorilor constituie pana la 1% din capitalul social minim.</p> <p>Conform prevederilor legale in vigoare capitalul social minim constituie o suma fixa, fluctuant fiind doar coeficientul de la 0,01% pana la 1%. Conform proiectului constatăm 2 modificări esențiale referitoare la sancțiuni.</p> <p>In primul rând constatăm majorarea coeficientului de la 1% la 15%, ceea ce presupune o majorare a coeficientului de 15 ori.</p>	<p>Se acceptă parțial</p>

<p>ASOCIAȚIA BROKERILOR DE ASIGURARE/REAS IGURARE</p>	<p>In al doilea rând baza de calcul – capitalul social minim este înlocuită cu baza de calcul – capitalul minim care reprezintă capitalul propriu si care de asemenea constituie o valoare fluctuantă si o majorare esențială. Astfel conform acestei viziuni de reglementare a sancțiunilor constatam trei mari probleme:</p> <p>1.Majorarea disproporționata a sancțiunilor.</p> <p>2.Aplicarea disproporționata a sancțiunilor, ori pentru una si aceeași încălcare, asiguratorii mai capitalizați vor fi sancționați cu o amenda mai mare fata de asiguratorii mai puțin capitalizați.</p> <p>3.Aplicarea sancțiunii fără a se tine cont de categoria de asigurări in care a fost constatata abaterea.</p> <p>Analiza Legii 237 arata ca la transpunerea prevederilor directivei legiuitorul a optat pentru sancțiune determinata, a se vedea art. 163, alin.2, lit. b) ” amendă de la 10.000 lei la 5.000.000 lei” sau alin.4, lit. b) ”amendă de la 10.000 lei la 1.000.000 lei”.</p> <p>Reieșind din argumentele expuse propunem reformularea art.122, alin. d).</p> <p>In cuprinsul Alin. (9) s-a omis indicarea principiilor după care urmează a fi aplicate sancțiunile, astfel reglementările cuprind doar circumstanțele relevante.</p> <p>Pentru comparație a se vedea art.163, alin.11) din Legea 273, ”La stabilirea tipului sancțiunii sau a măsurii sancționatoare și a cuantumului amenzii, pentru faptele prevăzute la alin. (1), (3) și (5), Consiliul A.S.F. are în vedere principiul proporționalității și al raționamentului calificat, precum și toate circumstanțele relevante ale săvârșirii faptei; inclusiv următoarele aspecte.....”</p> <p>Propunem completarea referitoare la principiul proporționalității si al raționamentului calificat.</p> <p>Se propune redacția la lit.d) amendă de până la 1% din capitalul minim (pragul absolut) conform categoriei de asigurări in care s-a constatată încălcarea aplicată societății de asigurare și/sau reasigurare;</p> <p>Se reiterează dezaconcordul în privința art.107 alin.4 lit.b) și art.108 alin.2 lit. b) în partea ce ține de deținerea capitalului social în active financiare libere de obligații.</p>	
		<p>Nu se acceptă</p> <p>Deținerea capitalului social(limita maximă de 100 000 agenți și 400 000 brokeri) trebuie să fie garantată de active financiare libere de obligații întru executarea obligațiilor contractuale față de asiguratorii în caz de insolabilitate și transfer neintegral al primelor, astfel fiind garantată executarea obligațiilor față de consumatorul final al serviciilor de asigurare</p>

<p>ABAR (scrisoarea grupului EUROLIFE Insurance Broker Management GmbH)</p>	<p>Art.4 definiții asistent în brokeraj se propune revenirea la reformularea definiției asistent în brokeraj conform proiectului inițial. Excluderea de la art. 109 alin. 3 a literei a)</p>	<p>Se comentează: Definiția de asistent în brokeraj se redactează și se expune în următoarea redacție: <i>asistent în brokeraj – persoană fizică, juridică care activează în baza unui contract încheiat cu un broker de asigurare și/sau de reasigurare și sub acoperirea contractului de răspundere civilă profesională a brokerului în cauză, să desfășoare anumite activități necesare pentru îndeplinirea contractului de mandat;</i></p> <p>Conform art.1 alin.(3) din Directiva UE 2016/97 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 ianuarie 2016 privind distribuția de asigurări (reformare), aceasta nu se aplică intermediarilor de asigurări auxiliare care desfășoară activități de distribuție de asigurări în cazul în care sunt îndeplinite cumulativ următoarele condiții: (a) asigurarea este complementară bunului sau serviciului oferit de un prestator, în cazul în care asigurarea respectivă oferă acoperire pentru: (i) riscul de defectare, pierdere sau avariere a bunului sau de nefolosire a serviciului oferite de prestatorul respectiv; sau (ii) avarierea sau pierderea bagajelor sau alte riscuri legate de o călătorie a cărei rezervare s-a făcut prin prestatorul respectiv; (b) valoarea primei pentru produsul de asigurare, calculată proporțional pe o bază anuală, nu depășește 600 EUR; (c) prin derogare de la litera (b), atunci când asigurarea este complementară unui serviciu menționat la litera (a), iar durata serviciului este mai mică sau egală cu trei luni, valoarea primei plătite per persoană nu depășește 200 EUR.</p> <p>Totodată cerințele aferente asistentului în brokeraj au fost expuse la art.109. Asistentul în brokeraj este necesar de reglementat expres pentru a nu permite entităților juridice să desfășoare exclusiv activitatea de intermediere în lipsa cerințelor de capitalizare, de licențiere (100 000 -400 000 lei), de corespundere a persoanelor cu funcții de răspundere.</p>
--	--	---

<p>EUROLIFE BROKER DE ASIGURARE SRL</p>		<p>Astfel, asistentul în brokeraj va fi reglementat spre neadmiterea realizării produselor de asigurare prin persoane neautorizate și lipsite de instruirea necesară în acest domeniu.</p> <p>Art.109 s-a expus în următoarea redacție:</p> <p>(3) Asistentul în brokeraj persoană juridică trebuie să întrunească următoarele condiții:</p> <p>a) să desfășoare activități la realizarea cărora apare necesitatea completării bunului sau serviciului cu produse de asigurare;</p> <p>b) să nu desfășoare ca activitate profesională principală intermedierea în asigurări, iar volumul vânzărilor din activitățile de intermediere în asigurări reprezintă cel mult 30% din volumul total al vânzărilor înregistrate de persoană juridică într-o perioadă de gestiune;</p> <p>c) produsele de asigurare în cauză nu cuprind asigurări de viață și nu acoperă riscuri de răspundere civilă, cu excepția cazului în care această acoperire este complementară bunului sau serviciului pe care asistentul îl oferă ca parte a activității sale profesionale principale;</p> <p>d) să nu fi fost declarat anterior insolubil și să nu facă obiectul unei proceduri de reorganizare și/sau de insolabilitate la data solicitării autorizăției de la asigurator;</p> <p>e) fondatorii nu au fost persoane cu funcții de conducere în cadrul unui intermediar în asigurări declarat insolubil sau care se află în procedură de insolabilitate;</p> <p>f) să-și desfășoare activitatea prin personal propriu care va participa la cel puțin 20 de ore academice pe an organizate de către asigurator/reasigurator în scopul instruirii, cu eliberarea confirmării respective;</p> <p>g) să dețină un contract de mandat doar cu un singur broker de asigurare/reasigurare.</p>
<p>Art.4 definiții</p>	<p>asistent în brokeraj – persoană fizică sau juridică împuternicită printr-o procură, în baza unui contract de mandat încheiat cu un broker de asigurare și/sau de reasigurare și sub acoperirea contractului de răspundere civilă profesională a brokerului în cauză, să desfășoare anumite activități necesare pentru îndeplinirea mandatului de brokeraj;</p>	<p>Se comentează:</p> <p>Definiția de asistent în brokeraj se redactează și se expune în următoarea redacție:</p> <p>asistent în brokeraj – persoană fizică, juridică care activează în baza unui contract încheiat cu un broker de asigurare și/sau de reasigurare și sub acoperirea contractului de răspundere civilă profesională a brokerului în cauză, să</p>

desfășoare anumite activități necesare pentru îndeplinirea contractului de mandat;

Conform art.1 alin.(3) din Directiva UE 2016/97 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 ianuarie 2016 privind distribuția de asigurări (reformare), aceasta **nu se aplică intermediarilor de asigurări auxiliare** care desfășoară activități de distribuție de asigurări în cazul în care sunt îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

(a) asigurarea este **complementară bunului sau serviciului oferit de un prestator**, în cazul în care asigurarea respectivă oferă acoperire pentru:

(i) riscul de defectare, pierdere sau avariere a bunului sau de nefolosire a serviciului oferite de prestatorul respectiv; sau
(ii) avarierea sau pierderea bagajelor sau alte riscuri legate de o călătorie a cărei rezervare s-a făcut prin prestatorul respectiv;
(b) valoarea primei pentru produsul de asigurare, calculată proporțional pe o bază anuală, nu depășește 600 EUR;
(c) prin derogare de la litera (b), atunci când asigurarea este complementară unui serviciu menționat la litera (a), iar durata serviciului este mai mică sau egală cu trei luni, valoarea primei plătite per persoană nu depășește 200 EUR.
Totodată cerințele aferente asistentului în brokeraj au fost expuse la **art.109**.

Asistentul în brokeraj este necesar de reglementat expres pentru a nu permite entităților juridice să desfășoare exclusiv activitatea de intermediere în lipsa cerințelor de capitalizare, de licențiere (100 000 -400 000 lei), de corespundere a persoanelor cu funcții de răspundere.

Astfel, asistentul în brokeraj va fi reglementat spre neadmiterea realizării produselor de asigurare prin persoane neautorizate și lipsite de instruirea necesară în acest domeniu.

Art.109 s-a expus în următoarea redacție:

(3) *Asistentul în brokeraj persoană juridică trebuie să întrunească următoarele condiții:*

h) să desfășoare activități la realizarea cărora apare necesitatea completării bunului sau serviciului cu produse de asigurare;

De revăzut ar.109 alin. 3 lit.a) dispozițiile sunt incompatibile cu asigurările de viață

		<p>i) să nu desfășoare ca activitate profesională principală intermedierea în asigurări, iar volumul vânzărilor din activitățile de intermediere în asigurări reprezintă cel mult 30% din volumul total al vânzărilor înregistrate de persoana juridică într-o perioadă de gestiune;</p> <p>j) produsele de asigurare în cauză nu cuprind asigurări de viață și nu acoperă riscuri de răspundere civilă, cu excepția cazului în care această acoperire este complementară bunului sau serviciului pe care asistentul îl oferă ca parte a activității sale profesionale principale;</p> <p>k) să nu fi fost declarat anterior insolubil și să nu facă obiectul unei proceduri de reorganizare și/sau de insolabilitate la data solicitării autorizăției de la asigurător;</p> <p>l) fondatorii nu au fost persoane cu funcții de conducere în cadrul unui intermediar în asigurări declarat insolubil sau care se află în procedură de insolabilitate;</p> <p>m). să-și desfășoare activitatea prin personal propriu care va participa la cel puțin 20 de ore academice pe an organizate de către asigurator/reasigurator în scopul instruirii, cu eliberarea confirmării respective;</p> <p>n) să dețină un contract de mandat doar cu un singur broker de asigurare/reasigurare.</p>
<p>Î.M. „TRANSELIT” S.A.</p>	<p>Propunere la art. 72, alin. (2) din proiectul legii. Asiguratorul/reasiguratorul trebuie să dețină, pe durata activității sale, în orice moment, suficiente fonduri proprii corespunzătoare activității desfășurate. Se propune: redacție nouă după cum urmează. Asiguratorul/reasiguratorul trebuie să dețină, pe durata activității sale, suficiente fonduri proprii corespunzătoare activității desfășurate. Sintagma „în orice moment”, se propune de exclus - atragem atenția că normele de drept urmează a fi formulate cu suficientă precizie, or, includerea sintagmei menționate nu generează o completare a faptului că Asiguratorul trebuie să dețină „suficiente fonduri proprii corespunzătoare activității desfășurate”.</p>	<p>Se comentează Asiguratorul/reasiguratorul calculează rata cel puțin trimestrial și la oricare altă dată solicitată de autoritatea de supraveghere (norma stabilită la art.73 din proiect) în acest sens se prezumă că asiguratorul/reasiguratorul este obligat să dețină la orice dată fonduri proprii suficiente.</p>
	<p>Propunere la art. 72, alin. (5) din proiectul legii. Rata de solvabilitate a asiguratorului/reasiguratorului trebuie să fie egală cu cel puțin 120 %. Asiguratorul/reasiguratorul este obligat să mențină în permanență rata de solvabilitate la un nivel nu mai mic decât cel specificat, nivel sub care este considerat incapabil de a-și onora datoriile pe măsura ce acestea devin eligibile.</p>	<p>Se comentează Sintagma la care s-a făcut referință s-a modificat și propoziția va avea următorul conținut: <i>Asiguratorul/reasiguratorul este obligat să mențină în permanență rata de solvabilitate la un nivel nu mai mic decât</i></p>

	<p>Se propune: redacție nouă după cum urmează.</p> <p>Rata de solvabilitate a asigurătorului/reasigurătorului trebuie să fie egală cu cel puțin 120 %. Asigurătorul/reasigurătorul este obligat să mențină în permanență rata de solvabilitate la un nivel nu mai mic decât cel specificat.</p> <p>Sintagma „nivel sub care este considerat incapabil de a-și onora datoriile pe măsura ce acestea devin eligibile”, este neclară în raport cu prima parte a alin. (5), art. 72, normele de drept urmează a fi formulate cu suficientă precizie, or, includerea sintagmei menționate nu generează o claritate.</p> <p>Sintagma „incapabil” nu poate fi aplicată unei persoane juridice, nu există în legislația Republicii Moldova, ca o persoană juridică să fie considerată incapabilă, potrivit Codului Civil se aplică doar la persoanele fizice.</p>	<p><i>cel specificat, nivel sub care este considerat în incapacitatea de a-și onora datoriile pe măsura ce acestea devin eligibile.</i></p>
	<p>Propunere la art. 123, din proiectul legii.</p> <p>solicită revizuirea art. 123, cu extinderea termenilor de conformare la cerințele legii privind activitatea de asigurare și reasigurare inserate în proiect.</p> <p>Propunere redacție nouă.</p> <p>Art. 123. Dispoziții tranzitorii</p> <p>(1) Adecvarea capitalului minim al unei societăți de asigurare și/sau reasigurare cerințelor prezentei legi se realizează în următorii termeni:</p> <p>a) la un an de la data intrării în vigoare a prezentei legi, capitalul minim al societății de asigurare și/sau reasigurare va constitui cel puțin 25% din capitalul minim prevăzut;</p> <p>b) la 2 ani de la data intrării în vigoare a prezentei legi, capitalul minim al societății de asigurare și/sau reasigurare va constitui cel puțin 50% din capitalul minim prevăzut;</p> <p>c) la 3 ani de la data intrării în vigoare a prezentei legi, capitalul minim al societății de asigurare și/sau reasigurare va constitui cel puțin 75% din capitalul minim prevăzut.</p> <p>d) la 5 ani de la data intrării în vigoare a prezentei legi, capitalul minim al societății de asigurare și/sau reasigurare va constitui cel puțin 100% din capitalul minim prevăzut.</p> <p>Din considerentul că cerințele de capital minim au o redacție nouă și care majorează de cel puțin 3 ori capitalul existent, urmare a crizei instituite în economia națională și internațională, termenii urmează a fi racordați la posibilitățile reale a pieței de asigurări.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Proiectul de Lege privind activitatea de asigurare și reasigurare este elaborat în conformitate cu Acordul de asociere RM-UE (ratificat prin Legea nr.112/2014), potrivit căruia dispozițiile Directivei 2009/138/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2009 privind accesul la activitate și desfășurarea activității de asigurare și de reasigurare (Solvabilitate II) urmează să fie puse în aplicare în termen de șapte ani de la data intrării în vigoare a Acordului (septembrie 2021), din care motiv extinderea termenului de conformare cu cerințele înaintate este imposibilă.</p>

<p>Echipa Băncii Mondiale</p> <p>(Opinie primară ca rezultat al avizării primare și repetate a proiectului)</p>	<p>Comisia Națională a Pieței Financiare din Moldova în cooperare cu Banca Mondială a elaborat o nouă lege cu privire la asigurări în scopul consolidării poziției financiare a companiilor de asigurări și îmbunătățirii guvernancei. Moldova a semnat un Acord de Asociere cu Uniunea Europeană care include angajamentul de a introduce elemente de supraveghere bazată pe risc în conformitate cu modelul Directivei Solvency II. Având în vedere situația de pe piața asigurărilor din Moldova, totuși, Banca Mondială a luat poziția că este prematur de a introduce cele mai liberale elemente din Directiva Solvency II și optează pentru o legislație mai simplă de tip Solvency I. O astfel de legislație este mai ușor de aplicat pe o piață care trebuie să treacă printr-o serie de reforme, inclusiv liberalizarea asigurării de răspundere civilă auto și obținerea unui nivel de capitalizare satisfăcător a pieței de asigurări.</p> <p>Urmare a misiunii Băncii Mondiale, Comisia Națională a Pieței Financiare a finalizat legea și a început procesul de consultare publică cu toate părțile interesate în cadrul căruia unele compartimente ale legii au fost schimbate și înrăutățite substanțial în comparație cu sugestiile Băncii Mondiale. În special articolele referitoare la calitatea activelor care acoperă rezervele tehnice și cerințele minime de capital. Alte puncte slabe includ controale privind cerințele de competență și onorabilitate (fit and proper) pentru persoanele cu funcții de conducere în companii și liberalizarea tarifului RCA. La 29 iunie 2020, Comisia Națională a transmis versiunea finală a legii către Ministerul Finanțelor pentru aprobarea ulterioară de către Parlament.</p>	<p>Prevederile aferente cerințelor de competență și onorabilitate (fit and proper) pentru persoanele cu funcții-cheie (art.36), liberalizării tarifului RCA (art.7), referitoare la calitatea activelor care acoperă rezervele tehnice și cerințele minime de capital (art.59 și art.60) – au fost resetate conform recomandărilor BM.</p>
	<p>Asigurarea de răspundere civilă auto – art.7 alin.(2)</p> <p>Cota asigurărilor de răspundere civilă auto în totalul primelor brute subscrise este de 70%. Tariful este reglementat și determinat de Comisia Națională a Pieței Financiare. Rezultatele tehnice ale companiilor sunt slabe și deseori negative din cauza prețurilor necorespunzătoare. Liberalizarea este o problemă despre care s-a discutat de multe ori în trecut. În versiunea de Lege transmisă la Ministerul Finanțelor, articolul 7 alineatul (2) conține o referință explicită la asigurarea obligatorie. Articolul prevede că prima de asigurare obligatorie este reglementată prin lege. Acest articol împiedică efectiv orice pași posibili către liberalizarea tarifară. Versiunea Băncii Mondiale a legii cu privire la asigurări a lăsat calculul primelor în Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto lăsând ușa deschisă pentru liberalizare.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Art.7 alin.(2) a fost redactat și expus în următoarea redacție (cu introducerea referinței exprese la actul normativ):</p> <p>Art.7 alin.(2) În cazul asigurărilor obligatorii, primele de asigurare sînt calculate în conformitate cu Legea nr.414-XVI din 22.12.2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule.</p>
	<p>Cerințe de competență și onorabilitate – art.36</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Art.36 a fost redactat și expus în următoarea redacție:</p>

<p>O guvernanță corporativă slabă a afectat grav piața asigurărilor din Moldova pe parcursul anilor. Unul dintre pașii pentru îmbunătățirea managementului este de a avea cerințe explicite și stricte în legea privind cerințele față de persoanele cu funcții de răspundere în companiile de asigurări. Articolul 36 din Legea propusă face referire doar la actele normative ale Comisiei Naționale. Nu se face referire cel puțin la cazierul juridic curat al candidatului pentru o astfel de poziție. În redacția actuală, articolul 36 este prea slab. În înțelegerea Băncii Mondiale, cerințele de competență și onorabilitate corespunzătoare sunt specificate în Legea nr. 171/2015 privind piața de capital, dar lipsește o referință clară. Criteriile trebuie specificate în mod explicit în Legea cu privire la asigurări sau cel puțin trebuie să existe o trimitere explicită la Legea privind piața de capital. O trimitere la actele normative nu este suficientă pentru a aplica norme adecvate.</p>	<p>Articolul 36. Persoane care dețin funcții-cheie</p> <p>(1) <i>Persoanele care dețin funcții-cheie trebuie să dispună, în orice moment, de o bună reputație, de cunoștințe, aptitudini și experiență adecvate naturii, extinderii și complexității activității societății de asigurări/reasigurări și responsabilităților încredințate și trebuie să își desfășoare activitatea în conformitate cu regulile unei practici prudente și sănătoase.</i></p> <p>(2) <i>Societatea de asigurări/reasigurări trebuie să se asigure că persoanele înaintate în funcțiile-cheie îndeplinesc permanent cerințele prevăzute de prezenta lege și de actele normative ale Autorității de supraveghere.</i></p> <p>(3) <i>Fiecare dintre persoanele care dețin funcții-cheie trebuie să fie aprobată de Autoritatea de supraveghere înainte de începerea exercitării responsabilităților potrivit actelor normative emise în aplicarea prezentei legi. Autoritatea de supraveghere va urmări în permanență respectarea de către persoanele care dețin funcții-cheie a condițiilor de aprobare.</i></p> <p>(4) <i>Autoritatea de supraveghere are competența de a analiza în ce măsură sînt respectate condițiile minime prevăzute în prezenta lege și în actele normative emise în aplicarea acesteia, de a evalua toate circumstanțele și informațiile legate de activitatea, reputația, integritatea morală și de experiența persoanelor care dețin funcții-cheie și de a decide dacă, atît la nivel individual, cit și la nivel colectiv, cerințele prevăzute sînt îndeplinite.</i></p> <p>(5) <i>Se va considera că persoana are o reputație bună dacă totalitatea informațiilor oficiale despre aceasta confirmă profesionalismul, buna credință, integritatea și posedarea altor calități, care indică că persoana dată va activa în conformitate cu legea și nu va acționa în periclitatea siguranței și credibilității societății de asigurări/reasigurări.</i></p> <p>(6) <i>În scopul evaluării reputației se va examina, cel puțin, dacă persoana nu are antecedente penale, probe cu certificatul de cazier judiciar, nu există probe care ar demonstra că în ultimii 10 ani persoana a purtat răspundere pentru apariția de probleme financiare și administrative la</i></p>
---	---

locurile anterioare de muncă, pentru escrocherii și evaziune fiscală.

(7) Se va considera că persoana înaintată în funcția-cheie dispune de cunoștințe adecvate naturii, extinderii și complexității activității societății de asigurare/reasigurare și responsabilităților încredințate, în cazul în care are cel puțin studii superioare în științe economice, drept sau științe exacte (inclusiv la specialitățile contabilitate, marketing și logistică, business și administrare, finanțe și bănci, economie mondială și relații economice internaționale, statistică și previziune economică, cibernetică și informatică economică, merceologie și comerț, fizică, matematică, inginerie, informatică), care vor fi luate în considerare la evaluare în funcție de relevanța pentru funcția la care este înaintată persoana.

(8) Pentru corespunderea criteriului de experiență, persoana înaintată în funcția-cheie trebuie să demonstreze că dispune, în perioada ultimilor 10 ani, de experiență adecvată naturii, extinderii și complexității activității societății de asigurare/reasigurare și responsabilităților încredințate, având în vedere pozițiile anterioare și durata exercitării acestora, responsabilitățile deținute, numărul de subordonați, natura și complexitatea activităților efectuate, care vor fi luate în considerare la evaluarea persoanei conform acestui criteriu, în funcție de relevanța experienței dobândite pentru funcția la care este înaintată persoana.

(9) În sensul alin.(3)-(8), criteriile, lista de informații și documentele pentru realizarea evaluării, avizării se detaliază prin actele normative ale Autorității de supraveghere.

(10) În cazul în care, titularul unei funcții-cheie nu mai îndeplinește cerințele menționate în prezentul articol, societatea de asigurare și/sau reasigurare îl destituie din funcția-cheie.

(11) Societatea de asigurare și/sau reasigurare notifică Autoritatea de supraveghere despre modificarea/încetarea raporturilor de muncă cu titularul funcției-cheie cu expunerea motivelor aferente, în termen de 10 zile din data încetării exercitării atribuțiilor de către ultimul.

(12) În cazul prevăzut la alin. (10), societatea de re/asigurare desemnează un nou titular al funcției cheie cât mai curând posibil, dar nu mai târziu de trei luni de la data încetării exercitării atribuțiilor fostului deținător al funcției-cheie.

(13) Autoritatea de supraveghere este în drept să prescrie societății de asigurare și/sau reasigurare destituirea din funcție a persoanei care deține funcție-cheie și desemnarea altei persoane, dacă:

- a) titularul funcției-cheie nu corespunde cerințelor prevăzute în actele normative ale Autorității de supraveghere;
- b) titularul funcției-cheie a fost desemnat în baza unor informații neveridice sau incomplete;
- c) titularul funcției cheie a comis încălcări grave a prevederilor prezentei legi.

(14) În cazul în care titularul funcției cheie nu corespunde cerințelor de bună reputație, aptitudini și experiență adecvate complexității activității, societatea de asigurare și/sau reasigurare destituie din funcție persoana care deține funcție-cheie și notifică Autoritatea de supraveghere, în condițiile alin. (11).

(15) Persoanele cu funcții-cheie ale asigurătorului și/sau reasigurătorului vor corespunde, în mod continuu, cerințelor stabilite prin actele normative ale Autorității de supraveghere, inclusiv:

- a) calificările, cunoștințele și experiența lor profesională să fie adecvate pentru o administrare corectă și prudentă (competență); și
- b) să aibă o bună reputație și un nivel ridicat de integritate (onorabilitate).

(16) Persoanele care dețin funcții-cheie, vor exercita atribuții în cadrul a cel mult doi asiguratori/reasuratori.

(17) Persoanele care dețin funcții-cheie trebuie să alocă timp suficient pentru îndeplinirea atribuțiilor ce le revin și își vor exercita obligațiile în strictă conformitate cu cerințele înaintate de prezenta lege și alte acte normative emise de Autoritatea de supraveghere.

(18) Persoanele care dețin funcții-cheie raportează Consiliului societății.

<p>Active care acoperă rezerve tehnice și cerințe minime de capital – art.59 și art.60</p> <p>Politicile de investiții ale companiilor de asigurări sunt esențiale pentru stabilitatea financiară. Sunt numeroase cazuri în companii moldovenești în care activele de bună calitate au fost înlocuite cu active nelichide sau care nu sunt tranzacționate și a căror valoare este dificil de determinat cu oricare grad de acuratețe. În multe cazuri, singurul scop să epuizeze capitalul de bază al companiilor, lăsându-le sub formă de scoici goale. Cel mai vizibil exemplu este imobilul. Acolo sunt evaluări care nu reflectă adevărata valoare a terenului sau sunt pur și simplu evaluări frauduloase. Poziția Băncii Mondiale este să impună limite stricte pentru categoriile de active admise să acopere rezervele tehnice sau cerințele minime de capital. În special pentru rezervele tehnice, activele trebuie să fie lichide cu o valoare clară și expunerile față de diferiți emitenți trebuie să fie limitate pentru a asigura diversificarea corespunzătoare a investițiilor. În procesul de consultarea publică, unele dintre limitele cantitative ale anumitor tipuri de active au fost modificate. În special, cota imobilului a fost majorată până la nivele inacceptabile.</p> <p>Pentru rezervele tehnice.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Articolul 59 privind activele admisibile nu conține categoria obligațiunilor corporative care sunt tranzacționate pe o piață organizată, dar tratează în mod egal obligațiunile tranzacționate și cele netranzacționate. Ar trebui să existe o distincție, în special deoarece obligațiunile corporative constituie o investiție din ce în ce mai populară pentru companiile de asigurări. • Articolul 60 crește cota creanțelor ca active admise să acopere rezervele tehnice la 25% de la 2% sugerate de Banca Mondială. O astfel de creștere nu este acceptabilă. • Un alt punct este o limită de 25% la sumele recuperabile de la companiile de reasigurare ca parte a rezervelor tehnice transmise reasiguratorilor. Nu este nevoie de o asemenea limitare. În cazul riscurilor la scară largă, este chiar de dorit să se transfere o cotă mai mare la companiile de reasigurare cu un rating înalt. • Articolul 60 majorează limita pentru acțiuni ca active admise pentru acoperirea capitalului minim de la 2% la 10%. • Cea mai relevantă schimbare este schimbarea cotei imobilului. În asigurările generale, această cotă este majorată de la 5% la 20% și asigurările de viață de la 5% la 50%. Acesta este un semn al lipsei 	<p>Se acceptă:</p> <p>Art.59 lit.d) a fost redactat și expus în următoarea redacție: <i>d) obligațiuni corporative cu acoperire:</i> - care sunt tranzacționate pe o piață reglementată, atunci când sînt emise de o persoană juridică cu sediul în Republica Moldova, într-un stat membru al UE sau un stat membru OCDE;</p> <p>- care nu sunt tranzacționate pe o piață reglementată, atunci cînd sînt emise de o persoană juridică cu sediul în Republica Moldova, într-un stat membru al UE sau un stat membru OCDE;</p> <p>Art.60 a fost redactat și expus în următoarea redacție: Creanțe – alin.(1) lit.g) și alin.(2) lit.i)</p> <ul style="list-style-type: none"> - activele menționate la articolul 59 alineatul (1) lit. l) nu trebuie să depășească 1% în cazul unui singur debitor și nu mai mult de 2% din total; <p>Cota reasiguratorului - alin.(1) lit.h)</p> <ul style="list-style-type: none"> - activele menționate la articolul 59 alineatul (1) lit. m) în limita cotei. <p>Acțiuni tranzacționate - alin.(2) lit.e)</p> <ul style="list-style-type: none"> - investițiile menționate la articolul 59 alineatul (1) lit. e) nu trebuie să depășească 2% în cazul unui singur emitent și nu mai mult de 5% din total; <p>Bunuri imobile - alin.(2) lit.i)</p> <ul style="list-style-type: none"> - investițiile în bunuri imobiliare menționate la articolul 59 alineatul (1) lit. i) nu trebuie să depășească 2% în cazul unei și aceleiași investiții și nu mai mult de 5% din total (pentru asigurări generale) și 7% din total (pentru asigurări de viață);
--	---

	<p>dorinței companiilor de a crește calitatea activelor. Este adevărat că articolul 59 litera (i) conține o reducere a valorii imobilului din valoarea justă a acestuia, dar chiar și după astfel de ajustări, creșterea este inacceptabilă.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Și ultimul punct este majorarea creanțelor de la 2% la 25%. 	
	<p>Articolul 43 alineatul (3) stabilește că activitățile externalizate nu necesită autorizarea prealabilă de către Autoritatea de supraveghere, dar acordă Autorității doar 30 de zile pentru a emite o decizie. Pentru sectorul asigurărilor din Moldova o aprobare prealabilă este opțiunea preferată.</p>	<p>Se acceptă, Art.43 alin.(3) s-a redactat și va avea următorul conținut: Alin.(3) - <i>Societatea de asigurare și/sau reasigurare are dreptul de a externaliza funcțiile sau activitățile legate de activitatea de asigurare/reasigurare după obținerea aprobării prealabile a Autorității de supraveghere conform cerințelor stabilite de actele normative emise de aceasta.</i></p>
	<p>Articolul 68 alineatul (2) a redus valorile recuperabile din reasigurare cu anumite probabilități care nu sunt specificate. În conformitate cu Solvency II, astfel de probabilități sunt specificate în actul subordonat al Comisiei, dar nu există nicio indicație în legislația moldovenească cu privire la probabilități. Reducerea poate fi substanțială și trebuie să existe o anumită claritate.</p>	<p>Se acceptă, Art.68 alin.(2)-(3) s-a redactat și va avea următorul conținut: (2) <i>Valoarea sumelor recuperabile din contractele de reasigurare se ajustează pe baza evaluării probabilității pierderilor rezultate urmare a nerespectării clauzelor contractuale de către reasigurator, conform actelor normative ale Autorității de supraveghere.</i> (3) <i>Calculul menționat la alineatul (2) ține seama de posibilele evenimente de nerambursare produse pe parcursul duratei de viață a contractului de reasigurare și de eventuala variație în timp a probabilității de neplătă, precum și de modul în care această variație se manifestă. Acest calcul trebuie realizat separat de către fiecare contraparte și pentru fiecare linie de activitate. În domeniul asigurărilor generale, calculul trebuie să fie efectuat, de asemenea, separat pentru rezervele tehnice aferente primelor și pentru rezervele tehnice aferente cererilor de despăgubire restante.</i></p>
	<p>Articolul 74 transferă calculul capitalului minim la un act normativ și stabilește doar un plafon absolut. Este de preferat ca modalitatea de calcul să fie inclusă în lege ca parte esențială a stabilității financiare a companiei.</p>	<p>Art.74 a fost completat cu alin.(7)-(9) cu următorul conținut: (7) <i>Fondurile proprii ale unei societăți de asigurare/reasigurare nu pot scădea sub nivelul cerinței de capital minim stabilit conform prezentei legi.</i> (8) <i>Cerințele și categoriile de fonduri proprii, elementele care intră în calculul fondurilor proprii, condițiile și limitele în</i></p>

		<p>care acestea pot fi luate în considerare, filtrele prudențiale, deducerile din elementele de fonduri proprii, reducerile din nivelurile de fonduri proprii și orice alte cerințe de determinare a acestora sînt stabilite prin actele normative emise în aplicarea prezentei legi.</p> <p>(9) Cerința de capital minim se calculează sub forma sumei valorii capitalului social; capitalului suplimentar; capitalului de rezervă; profiturilor nedistribuite și altor rezerve ca parte componentă al capitalului societății, diminuată cu suma pierderilor neacoperite; capitalului social neachitat de acționari; capitalului retras, acțiunilor de tezaur; valorii de bilanț a imobilizărilor necorporale; cheltuielilor anticipate; valorii de bilanț a creanțelor cu scadența expirată. Modalitatea de calcul și de determinare a elementelor cerinței de capital minim sînt stabilite prin actele normative ale Autorității de supraveghere emise în aplicarea prezentei legi.</p>
		<p>Se acceptă, La art.124 alin.(2) și alin.(3) – au fost excluse</p>
<p>Echipa Mondială (OPINIE FINALĂ)</p>	<p>Băncii</p>	<p>CONCLUZIE</p> <p>Modificările operate în procesul de consultare publică au slăbit legea cu privire la asigurări în special în zona cea mai sensibilă ce ține de calitatea activelor. Articolele tranzitorii permit o perioadă lungă de timp pentru ajustare cu timp mai mult decât suficient pentru restructurarea portofoliilor de investiții. Acest lucru poate fi interpretat doar ca lipsa de voință a unei părți a companiilor de asigurare de a abandona practicile actuale și de a se îndrepta spre stabilitatea financiară. Odată cu modificările operate, noua lege nu este reprezentată o îmbunătățire substanțială față de legea actuală.</p> <p>Echipa băncii a revizuit proiectul anexat al noii legi cu privire la asigurări, care a fost primit de la CNPF la 3 august 2020. <i>Per general, proiectul actual este conform cu proiectul de lege care a fost formulat în comun de CNPF și Bancă pe parcursul programului de asistență tehnică. Proiectul actual este în mare măsură în conformitate cu recomandările noastre și încorporează majoritatea elementelor esențiale necesare pentru reglementarea corespunzătoare a pieței de asigurări. Legea oferă, de asemenea, o bază solidă pentru supravegherea asigurărilor. În versiunea dată poate fi susținută de bancă fără alte rezerve.</i></p> <p>Asigurarea RCA – art.7 alin.(2) Asigurarea RCA. Valoarea primelor în Moldova este de 70%. Tariful curent este reglementat și determinat de CNPF. Rezultatele tehnice ale companiilor sunt slabe și deseori negative din cauza prețurilor necorespunzătoare.</p>
		<p>Se acceptă Art.7 alin.(2) a fost redactat și expus în următoarea redacție (cu introducerea referinței exprese la actul normativ):</p>

	<p>Liberalizarea tarifelor RCA este o problemă despre care s-a discutat de multe ori în trecut. Articolul 5 alineatul (2) prevede că activitatea de asigurare obligatorie este reglementată de lege. Mai mult, articolul 7 alineatul (2) se referă în mod explicit la calculul primei RCA și transferă acest punct la legea RCA (nr. 414-XVI din 22 decembrie 2006). O astfel de formulare face mai dificilă trecerea la liberalizare, deoarece ambele legi trebuie modificate simultan. O formulare mai neutră precum cea din articolul 5 alineatul (2) este de preferat, deoarece aceasta lasă deschisă posibilitatea de a reglementa tariful prin intermediul Legii RCA pentru moment, dar nu împiedică pașii spre liberalizare.</p>	<p>Art.7 alin.(2) În cazul asigurărilor obligatorii, primele de asigurare sînt calculate în conformitate cu legi speciale.</p>
<p>Cerințe de competență și onorabilitate – art.36 O guvernanta corporativă slabă a afectat grav piața asigurărilor din Moldova pe parcursul anilor. Unul dintre pașii pentru îmbunătățirea managementului este de a avea cerințe explicite și stricte în lege cu privire la calitatea persoanelor care dețin funcții de răspundere. Articolul 36 din Legea propusă care a fost înaintată pentru consultări publice face referire doar la actele normative ale CNPF. <u>Noua versiune prezentată de CNPF conține criterii explicite pentru persoanele care dețin poziții cheie și reprezintă o îmbunătățire considerabilă.</u></p>	<p>Se acceptă Art.36 a fost redactat și expus în următoarea redacție: Articolul 36. Persoane care dețin funcții-cheie <i>(1) Persoanele care dețin funcții-cheie trebuie să dispună, în orice moment, de o bună reputație, de cunoștințe, aptitudini și experiență adecvate naturii, extinderii și complexității activității societății de asigurări/reasigurări și responsabilităților încredințate și trebuie să își desfășoare activitatea în conformitate cu regulile unei practici prudente și sănătoase.</i> <i>(2) Societatea de asigurări/reasigurări trebuie să se asigure că persoanele înaintate în funcțiile-cheie îndeplinesc permanent cerințele prevăzute de prezenta lege și de actele normative ale Autorității de supraveghere.</i> <i>(3) Fiecare dintre persoanele care dețin funcții-cheie trebuie să fie aprobată de Autoritatea de supraveghere înainte de începerea exercitării responsabilităților potrivit actelor normative emise în aplicarea prezentei legi. Autoritatea de supraveghere va urmări în permanență respectarea de către persoanele care dețin funcții-cheie a condițiilor de aprobare.</i> <i>(4) Autoritatea de supraveghere are competența de a analiza în ce măsură sînt respectate condițiile minime prevăzute în prezenta lege și în actele normative emise în aplicarea acesteia, de a evalua toate circumstanțele și informațiile legate de activitatea, reputația, integritatea morală și de experiența persoanelor care dețin funcții-cheie și de a decide dacă, afit la nivel individual, cît și la nivel colectiv, cerințele</i></p>	<p>Se acceptă Art.36 a fost redactat și expus în următoarea redacție: Articolul 36. Persoane care dețin funcții-cheie <i>(1) Persoanele care dețin funcții-cheie trebuie să dispună, în orice moment, de o bună reputație, de cunoștințe, aptitudini și experiență adecvate naturii, extinderii și complexității activității societății de asigurări/reasigurări și responsabilităților încredințate și trebuie să își desfășoare activitatea în conformitate cu regulile unei practici prudente și sănătoase.</i> <i>(2) Societatea de asigurări/reasigurări trebuie să se asigure că persoanele înaintate în funcțiile-cheie îndeplinesc permanent cerințele prevăzute de prezenta lege și de actele normative ale Autorității de supraveghere.</i> <i>(3) Fiecare dintre persoanele care dețin funcții-cheie trebuie să fie aprobată de Autoritatea de supraveghere înainte de începerea exercitării responsabilităților potrivit actelor normative emise în aplicarea prezentei legi. Autoritatea de supraveghere va urmări în permanență respectarea de către persoanele care dețin funcții-cheie a condițiilor de aprobare.</i> <i>(4) Autoritatea de supraveghere are competența de a analiza în ce măsură sînt respectate condițiile minime prevăzute în prezenta lege și în actele normative emise în aplicarea acesteia, de a evalua toate circumstanțele și informațiile legate de activitatea, reputația, integritatea morală și de experiența persoanelor care dețin funcții-cheie și de a decide dacă, afit la nivel individual, cît și la nivel colectiv, cerințele</i></p>

prevăzute sînt îndeplinite.

(5) Se va considera că persoana are o reputație bună dacă totalitatea informațiilor oficiale despre aceasta confirmă profesionalismul, buna credință, integritatea și posedarea altor calități, care indică că persoana dată va activa în conformitate cu legea și nu va acționa în periclitarea siguranței și credibilității societății de asigurări/reasigurări.

(6) În scopul evaluării reputației se va examina, cel puțin, dacă persoana nu are antecedente penale, probate cu certificatul de cazier judiciar, nu există probe care ar demonstra că în ultimii 10 ani persoana a purtat răspundere pentru apariția de probleme financiare și administrative la locurile anterioare de muncă, pentru escrocherii și evaziune fiscală.

(7) Se va considera că persoana înaintată în funcția-cheie dispune de cunoștințe adecvate naturii, extinderii și complexității activității societății de asigurare/reasigurare și responsabilităților încredințate, în cazul în care are cel puțin studii superioare în științe economice, drept sau științe exacte (inclusiv la specialitățile contabilitate, marketing și logistică, business și administrare, finanțe și bănci, economie mondială și relații economice internaționale, statistică și previziune economică, cibernetică și informatică economică, merceologie și comerț, fizică, matematică, inginerie, informatică), care vor fi luate în considerare la evaluare în funcție de relevanța pentru funcția la care este înaintată persoana.

(8) Pentru corespunderea criteriului de experiență, persoana înaintată în funcția-cheie trebuie să demonstreze că dispune, în perioada ultimilor 10 ani, de experiență adecvată naturii, extinderii și complexității activității societății de asigurare/reasigurare și responsabilităților încredințate, având în vedere pozițiile anterioare și durata exercitării acestora, responsabilitățile deținute, numărul de subordonați, natura și complexitatea activităților efectuate, care vor fi luate în considerare la evaluarea persoanei conform acestui criteriu, în funcție de relevanța experienței dobândite pentru funcția la care este înaintată persoana.

- (9) În sensul alin.(3)-(8), criteriile, lista de informații și documentele pentru realizarea evaluării, avizării se detaliază prin actele normative ale Autorității de supraveghere.
- (10) În cazul în care, titularul unei funcții-cheie nu mai îndeplinește cerințele menționate în prezentul articol, societatea de asigurare și/sau reasigurare îl destituie din funcția-cheie.
- (11) Societatea de asigurare și/sau reasigurare notifică Autoritatea de supraveghere despre modificarea/încetarea raporturilor de muncă cu titularul funcției-cheie cu expunerea motivelor aferente, în termen de 10 zile din data încetării exercitării atribuțiilor de către ultimul.
- (12) În cazul prevăzut la alin.(10), societatea de re/asigurare desemnează un nou titular al funcției cheie cât mai curând posibil, dar nu mai târziu de trei luni de la data încetării exercitării atribuțiilor fostului deținător al funcției-cheie.
- (13) Autoritatea de supraveghere este în drept să prescrie societății de asigurare și/sau reasigurare destituirea din funcție a persoanei care deține funcție-cheie și desemnarea altei persoane, dacă:
- a) titularul funcției-cheie nu corespunde cerințelor prevăzute în actele normative ale Autorității de supraveghere;
 - b) titularul funcției-cheie a fost desemnat în baza unor informații neveridice sau incomplete;
 - c) titularul funcției cheie a comis încălcări grave a prevederilor prezentei legi.
- (14) În cazul în care titularul funcției cheie nu corespunde cerințelor de bună reputație, aptitudini și experiență adecvate complexității activității, societatea de asigurare și/sau reasigurare destituie din funcție persoana care deține funcție-cheie și notifică Autoritatea de supraveghere, în condițiile alin.(11).
- (15) Persoanele cu funcții-cheie ale asigurătorului și/sau reasigurătorului vor corespunde, în mod continuu, cerințelor stabilite prin actele normative ale Autorității de supraveghere, inclusiv:
- calificările, cunoștințele și experiența lor profesională să fie adecvate pentru o administrare corectă și prudentă

		<p>(competență); și</p> <p>b) să aibă o bună reputație și un nivel ridicat de integritate (onorabilitate).</p> <p>(16) Persoanele care dețin funcții-cheie, vor exercita atribuții în cadrul a cel mult doi asiguratori/reasuratori.</p> <p>(17) Persoanele care dețin funcții-cheie trebuie să aloc timp suficient pentru îndeplinirea atribuțiilor ce le revin și își vor exercita obligațiile în strictă conformitate cu cerințele înaintate de prezenta lege și alte acte normative emise de Autoritatea de supraveghere.</p> <p>(18) Persoanele care dețin funcții-cheie raportează Consiliului societății.</p>
	<p>Active care acoperă rezerve tehnice și cerințe minime de capital – art.59 și art.60</p> <p>Politicile de investiții ale companiilor de asigurări sunt esențiale pentru stabilitatea financiară. Sunt numeroase cazuri în companii moldovenești în care activele de bună calitate au fost înlocuite cu active nelichide sau active care nu sunt tranzacționate și a căror valoare este dificil de determinat cu oricare grad de acuratețe. Poziția Băncii Mondiale este să impună limite stricte pentru categoriile de active admise să acopere rezervele tehnice sau cerințele minime de capital. În special, pentru rezervele tehnice, activele trebuie să fie lichide cu o valoare clar stabilită și expunerile la risc față de diferiți emitenți de instrumente financiare deținute ca investiții trebuie să fie limitate pentru a asigura diversificarea corespunzătoare a portofoliului. În procesul de consultarea publică, unele dintre limitele cantitative ale anumitor tipuri de active au fost modificate. <u>Noua versiune inversează modificările. Limitele asupra activelor din noua versiune sunt foarte apropiate de cele susținute de bancă.</u></p> <p>Câteva aspecte rămase de o importanță minoră care, cu toate acestea, ar putea fi abordate sunt enumerate mai jos.</p> <ul style="list-style-type: none"> • În Articolul 59 alineatul (1) litera (d), nu se face nicio distincție între obligațiunile corporative tranzacționate pe o piață reglementată și cele care nu sunt. În articolul 60 alineatul (1), astfel de obligațiuni nu sunt admise să acopere rezervele tehnice, iar în articolul 60 alineatul (2) există o limită de 2% pentru acoperirea cerințelor minime de capital. O astfel de restricție nu este necesară. O soluție mai bună este împărțirea obligațiunilor corporative în obligațiuni lichide tranzacționate, ale căror valoare poate fi determinată cu precizie și alte 	<p>(competență); și</p> <p>b) să aibă o bună reputație și un nivel ridicat de integritate (onorabilitate).</p> <p>(16) Persoanele care dețin funcții-cheie, vor exercita atribuții în cadrul a cel mult doi asiguratori/reasuratori.</p> <p>(17) Persoanele care dețin funcții-cheie trebuie să aloc timp suficient pentru îndeplinirea atribuțiilor ce le revin și își vor exercita obligațiile în strictă conformitate cu cerințele înaintate de prezenta lege și alte acte normative emise de Autoritatea de supraveghere.</p> <p>(18) Persoanele care dețin funcții-cheie raportează Consiliului societății.</p> <p>Se acceptă:</p> <p>Art.59 lit.d) a fost redactat și expus în următoarea redacție:</p> <p>d) <u>obligațiuni corporative cu acoperire:</u></p> <p>1. lichide, tranzacționate pe o piață reglementată, ale căror valoare poate fi determinată cu exactitate, emise de o persoană juridică cu sediul în Republica Moldova, într-un stat membru al UE sau un stat membru OCDE;</p> <p>2. care nu sunt tranzacționate pe o piață reglementată;</p> <p>Art.60 a fost redactat și expus în următoarea redacție:</p> <p>alin.(1) lit.c)</p> <p>-investițiile menționate la art.59 alineatul (1) lit. d) sbp.1) pot reprezenta cel mult 5% în cazul unui singur emitent și nu mai mult de 40% din total;</p> <p>alin.(2)lit.g)</p> <p>-investițiile menționate la articolul 59 alineatul (1) lit. d):</p> <p>1. indicate în sbp.1) - nu trebuie să depășească 5% în cazul unui singur emitent și nu mai mult de 40% din total;</p> <p>2. indicate în sbp.2) - nu trebuie să depășească 1% în cazul unui singur emitent și nu mai mult de 2% din total;</p>

<p>Art.60 alin.(2) lit.i)</p> <p>- <i>investitiile în bunuri imobiliare menționate la articolul 59 alineatul (1) lit. i) nu trebuie să depășească 2% în cazul unei și aceluiași investiții și nu mai mult de 5% din total (pentru asigurări generale) și 7% din total (pentru asigurări de viață.</i></p> <p>De precizat că art.59 alin.(1) lit.i) prevede următoarele restricții pentru bunuri imobile (care reduc esențial valoarea acceptabilă spre acoperire):</p> <p>i) <i>bunuri imobile asigurate și alte drepturi reale asupra lor (de exemplu, drepturi de suprafață, dreptul de abitație, dreptul de servitute etc.) cu condiția că:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <i>1. acestea sînt înscrise într-un registru funciar sau un alt registru public în Republica Moldova sau într-un stat membru UE sau într-un stat membru OCDE;</i> <i>2. acestea sînt generatoare de venit sau se estimează că vor produce un câștig economic;</i> <i>3. acestea sînt determinate la 75 % din valoarea justă, cu excepția bunurilor imobile cu destinație agricolă și celor din extravilan care vor fi admise în proporția de 50% din valoarea justă;</i> <i>5. acestea sînt libere de interdicții și grevări;</i> <i>6. construcțiile vor fi asigurate la valoarea justă împotriva tuturor riscurilor la care sînt expuse;</i> <p>Art.74 a fost completat cu alin.(7)-(9) cu următorul conținut:</p> <p><i>(7) Fondurile proprii ale unei societăți de asigurare/reasigurare nu pot scădea sub nivelul cerinței de capital minim stabilit conform prezentei legi.</i></p> <p><i>(8) Cerințele și categoriile de fonduri proprii, elementele care intră în calculul fondurilor proprii, condițiile și limitele în care acestea pot fi luate în considerare, filtrele prudențiale, deducerile din elementele de fonduri proprii, reducerile din nivelurile de fonduri proprii și orice alte cerințe de determinare a acestora sînt stabilite prin actele normative emise în aplicarea prezentei legi.</i></p>	<p>obligățiuni. Obligățiunile corporative tranzacționate pot fi admise pentru a acoperi rezervele tehnice cu anumite limite de expunere către un singur emitent și ele pot acoperi, de asemenea, cerința minimă de capital pentru o anumită limită. O restricție tipică în reglementarea de tip Solvabilitate I este de 5% pentru un singur emitent și 40% în total. Alte obligățiuni pot fi admise pentru a acoperi cerințele minime de capital până la o cotă procentuală mică de 2%.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Limitele pentru proprietățile imobiliare care acoperă cerințele minime de capital sunt 5% pentru asigurări non-viață (generale) și 7% pentru asigurări de viață. Limitele inferioare au fost recomandate de echipa Băncii. Cu toate acestea, articolul 59 alineatul (1) litera (i) introduce o reducere a valorii cu 25% pentru imobilele urbane și 50% pentru terenurile agricole. Acest lucru reduce efectiv limitele cantitative la niveluri acceptabile. • Articolul 74 ce se referă la nivelul capitalului minim este destul de general și transferă partea tehnică a calculului la actele normative ale CNPF. Doar mărimea absolută este definită în mod explicit. Este preferabil să includem calculul în lege în sine și lăsați doar detaliile tehnice pentru actele normative.
--	--

		<p>(9) <i>Cerința de capital minim se calculează sub forma sumei valorii capitalului social; capitalului suplimentar; capitalului de rezervă; profiturilor nedistribuite și altor rezerve ca parte componentă al capitalului societății, diminuată cu suma pierderilor neacoperite; capitalului social neachitat de acționari; capitalului retras, acțiunilor de tezaur; valorii de bilanț a imobilizărilor necorporale; cheltuielilor anticipate; valorii de bilanț a creanțelor cu scadența expirată. Modalitatea de calcul și de determinare a elementelor cerinței de capital minim sînt stabilite prin actele normative ale Autorității de supraveghere emise în aplicarea prezentei legi.</i></p>
	<p>Imobilul ca activ admisibil pentru acoperirea provizioanelor tehnice și cerințelor minime de capital</p> <p>Proiectul de lege reduce substanțial limitele imobilelor ca activ eligibil pentru acoperirea rezervelor tehnice și cerința minimă de capital în comparație cu legea actuală încă valabilă în Moldova. Deținerile de imobile trebuie reduse treptat pe o perioadă de cîtiva ani. Pentru asigurările generale, cu datorii pe termen scurt (mai puțin de 1 an), această restricție pare să fie o problemă. Cu toate acestea, în asigurările de viață, cu obligații pe termen lung, restricția propusă poate duce la complicații tehnice. Titlurile de valoare pe termen lung din Moldova sunt rare și pentru contractele care se desfășoară pe parcursul mai multor decenii, proprietatea imobiliară poate fi singura alternativă de investiții viabilă, cu condiția să fie bine evaluată. În acest context, suntem dispuși să reconsiderăm limitările impuse de articolul 59 asupra procentului de bunuri imobiliare ca acoperire pentru provizioanele tehnice pentru companiile de asigurări de viață și să le ridicăm la 30%, cu o limită de 10% pentru achizițiile unice. Limita de 7% din suma imobiliară care acoperă cerințele minime de capital ar trebui păstrată așa cum este.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Vizavi de opțiunile entității corespunzătoare de a majora cota activelor imobile numai pentru asigurări de viață, consemnăm că potrivit proiectului de lege, bunurile imobile (majoritatea societăților de asigurări dispunând de acest tip de investiții) sunt admise exclusiv pentru acoperirea cerinței de capital minim – art.60 alin.(2). Respectiv, indiferent de categoria de asigurări prestată (generale sau de viață), cadrul normativ și cerințele prudențiale privind categoriile de active ce acoperă capitalul minim, urmează a fi echitabile pentru toți participanții profesioniști. Totodată, bunurile imobile nu sunt admise pentru acoperirea rezervelor tehnice pentru toate categoriile de asigurări (de viață sau generale), condiția de bază a experților Băncii Mondiale în cadrul elaborării proiectului de lege. O astfel de dispensă pentru asigurări de viață nu este justificată, având în vedere că atât asigurările generale cât și cele de viață sunt activități licențiate pe termen lung, și în astfel de caz se creează condiții favorabile pentru un singur participant profesionist.</p>
	<p>Conversia cerințelor de capital reglementate din EUR în MDL</p> <p>Proiectul de lege în articolul 74 prevede că pragul absolut al cerințelor minime de capital în EUR ar trebui calculat la cursul de schimb oficial al leului moldovenesc comunicat de Banca Națională a Moldovei la data raportării, ceea ce ridică un nivel serios și întemeiat de îngrijorare cu privire la volatilitatea cursului de schimb MDL. În UE, valorile de capital reglementate în alte valute</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Articolul 74 a fost modificat conform propunerii.</p>

	<p>decât EURO sunt reglementate de articolul 299 din Directiva 2009/138 (Solvabilitate 2):</p> <p>În cazul în care prezenta directivă face trimitere la euro, valoarea de schimb în valută națională care urmează să fie utilizată începând cu 31 decembrie a fiecărui an este valoarea care se aplică în ultima zi a lunii octombrie precedentă pentru care valorile de schimb pentru euro sunt disponibile în toate monedele comunitare.</p> <p>În comentariul său, EIOPA explică faptul că acest articol se aplică conversiei de capital reglementate și nu ar trebui utilizat pentru conversia bilanțului. Banca Mondială este de acord cu această formulare. Pentru a evita incertitudinea, se propune ca articolul 74 să fie modificat după cum urmează: Companiile calculează valoarea echivalentă a Capitalului propriu în MDL în euro, cu efect de la 31 decembrie a fiecărui an, în funcție de cursul de schimb din ultima zi a lunii octombrie anterioară pentru care sunt disponibile cursuri de schimb oficiale comunicate de Banca Națională a Moldovei.</p>	
	<p>Asistenți de brokeraj</p> <p>Articolul 109 reglementează asistenții de intermediere. Există îngrijorări că asistenții de brokeraj sunt o parte esențială a pieței asigurărilor din Republica Moldova și că articolul este prea restrictiv. Banca Mondială este de părere că asistenții de brokeraj trebuie să fie înregistrați, instruiți, obligaționați și că brokerul de asigurări răspunde legal pentru performanța lor. Cu toate acestea, suntem de acord că unele restricții din articolul 109 ar putea fi prea stricte. Iată o propunere pentru o nouă versiune a articolului 109:</p> <p>Activitatea asistentului de brokeraj</p> <p>(1) În calitate de asistent de brokeraj, acesta poate lucra ca persoană fizică sau juridică înregistrată în Registrul asistenților de brokeraj, păstrat de brokerul de asigurare / reasigurare, depus în format electronic la Autoritatea de Supraveghere de la data înregistrării asistent de brokeraj în registru.</p> <p>(2) Dreptul de a desfășura activitatea de asistent de brokeraj apare din momentul înregistrării în Registrul asistenților de brokeraj de către brokerul de asigurare / reasigurare.</p> <p>(3) Asistența de brokeraj către o entitate de brokeraj legală trebuie să îndeplinească următoarele condiții:</p> <p>a) să desfășoare activități pentru care apare nevoia de a completa bunul sau serviciul cu produse de asigurare;</p> <p>b) produsele de asigurare în cauză nu acoperă riscurile de răspundere civilă, cu excepția cazului în care o astfel de acoperire este complementară bunului sau</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Cu referire la asistenții în brokeraj, specificăm că din analizele și controalele efectuate la brokerii de asigurare/reasigurare, viciile de neprofesionalism, comisioane ascunse, impozite neachitate sunt realizate prin asistenți în brokeraj, care, potrivit actelor de constituire au un alt gen de activitate, diferit de asigurare, nu dispun de cerințe de capitalizare, experiență și competență profesională, lipsa de certificare. În același timp toate și unicele venituri ale acestor persoane juridice sunt realizate din vânzări de polițe de asigurare. În context, prin proiectul de lege se propune de a limita activitatea persoanelor juridice, cu un alt gen de activitate de a realiza polițe de asigurare, numai ca un produs complementar, genului nemijlocit de activitate al asistentului în brokeraj, cu limitarea și volumului vânzărilor pe segmentul pieței de asigurări, spre neadmiterea realizării produselor de asigurare prin persoane neautorizate și lipsite de instruirea necesară în acest domeniu. În acest sens, vă sensibilizăm atenția că o eventuală ingerință în actul de promovare a proiectului legii per ansamblu eventual va genera dispute infinite cu nuanțe ce aduc atingere principiului neutralității. Un eventual precedent ar motiva unii participanți ai pieței să-și reconsidere anterioarele</p>

	<p>serviciului pe care asistentul îl oferă în cadrul activității sale profesionale principale;</p> <p>c) asistenții de brokeraj nu au antecedente penale;</p> <p>d) asistenții de brokeraj au fost declarați anterior insolvăbili și nu au făcut obiectul unei proceduri de reorganizare și / sau insolvență la data solicitării autorizăției de la asigurator;</p> <p>e) fondatorii firmei de brokeraj nu erau persoane cu funcții de conducere într-o industrie de asigurări declarată insolubilă sau în proceduri de insolvență;</p> <p>f) asistenții de brokeraj participă la cel puțin 20 de ore academice pe an de pregătire profesională organizată de asigurator / reasigurator în scopul instruirii, cu eliberarea confirmării respective;</p> <p>g) erorile asistenților de brokeraj sunt acoperite de asigurarea de răspundere profesională a angajatorului lor;</p> <p>h) asistenții de brokeraj pot deține un contract de servicii cu un singur broker de asigurare / reasigurare.</p>	<p>opțiuni pentru a-și revendica anumite interese (individuale sau de grup).</p>
--	---	--